Le Monde

PARIS

DEZERTĂRI, DROGURI ŞI „FRAGGING"

ÎN CURSUL evacuării Laosului de către armata sud-vietnameză, două secţii ale diviziei a V-a de infanterie americană, instalate la o mică bază situată în apropiere de Khe Sanh, au refuzat să intre pentru a patra oară în foc pentru a recupera un camion şi un elicopter deteriorate şi abandonate de echipajele lor. „Nu avea sens să-ţi rişti viaţa pentru asta" — a declarat unul dintre soldaţi. În zilele precedente cele două secţii, supuse unui tir violent de mortiere şi grenade, pierduseră patru oameni şi mai multe vehicule.

În Vietnamul de sud, asemenea acte de nesubordonare în rîndurile trupelor S.U.A. au devenit tot mai frecvente în ultimul an. Deseori, ele rămîn ignorate, deşi se pare că nici măcar unităţi „de elită" nu au fost scutite de ele. Chiar şi militarii de carieră ezită să expună vieţile oamenilor lor. „Soldaţii aveau sută la sută dreptate" — a declarat unul din subofiţerii secţiilor „recalcitrante", sergenul Billy Griffin, care se află de 11 ani în armată şi care altădată nu ar fi conceput să nu se supună unui ordin. Comandantul grupului, căpitanul Proveda, a fost scos din funcţie pentru că a luat şi el partea soldaţilor.

Uneori refuzurile de a lupta au cuprins unităţi întregi. Ele reprezintă simptome concludente în ce priveşte scăderea moralului trupelor americane din Vietnamul de sud. Un alt simptom al „oboselii" soldaţilor — cunoscut de altfel de multă vreme — este folosirea stupefiantelor. Răul se propagă. „Printre militari — scrie un corespondent la Saigon al săptămînalului «Time» — marijuana este la fel de răspîndită ca guma de mestecat, iar tinerii ofiţeri nu fumează mai puţin decît simplii soldaţi". În februarie, un colonel de aviaţie, Gerald V. Kehrli, comandantul unei unităţi de transport cu baza la Tan-Son-Nhut, a fost condamnat de către un tribunal militar la trei ani închisoare şi 15 000 dolari amendă pentru consumul de marijuana. Colonelul Kehrli fusese timp de 28 de ani un „ofiţer model" : condamnîndu-l la o pedeapsă atît de grea, judecătorii militari au vrut „să dea un exemplu".

Începînd din ianuarie, comandamentul american din Saigon a lansat o mare campanie împotriva drogurilor. Tuturor comandanţilor de unităţi li s-au trimis directive prin care li se cerea să formeze comisii de luptă împotriva consumului şi a traficului de stupefiante şi să distrugă sistematic plantaţiile de mac şi de cannabis din care se extrag drogurile. Potrivit unui raport, 11 000 de soldaţi au fost arestaţi sau au constituit anul trecut obiectul unei anchete pentru folosirea de stupefiante ; 75 000 de militari le folosesc în mod mai mult sau mai puţin regulat.

În numărul din ianuarie 1971 al revistei „Army", organ al armatei terestre, generalul în retragere Hamilton Howze, citează alte fapte semnificative. Potrivit lui Howze, numărul dezertărilor este deosebit de ridicat ; furturile în cazărmi sînt foarte frecvente ; „ziare «clandestine» propovăduind sfidarea faţă de autorităţile militare sînt difuzate aproape făţiş de către soldaţi la baze importante ; în anumite unităţi, ofiţerilor le este atît de greu să impună disciplina încît antrenamentul soldaţilor ajunge să fie neglijat".

SOLDAT AMERICAN ÎN VIETNAMUL DE SUD

Un sentiment de oboseală şi de frustrare...

La aceste fapte se adaugă violenţele comise împotriva unor ofiţeri sau subofiţeri. În urmă cu un an se semnalau lunar un caz sau două de acest fel. Actualmente se pare că se produc unul sau două pe săptămînă. Soldaţii practică, printre altele, aşa cum semnalează generalul Howze, jocul denumit „fragging" : el constă în a lansa o grenadă într-un local ocupat de ofiţeri sau subofiţeri, cu titlu de avertisment sau de represalii. În ianuarie, comandantul unei companii a poliţiei militare a fost ucis de explozia unei astfel de grenade în camera lui. De aceea, în unităţile situate în „spatele" frontului, s-a încetăţenit obiceiul ca, în fiece seară, armele şi explozibilele să fie încuiate. Această măsură a fost adoptată recent şi de divizia „Americal", staţionată mai aproape de locurile de luptă.

Generalul Howze, care afirmă că este „tradiţionalist", susţine că răspunderea pentru această situaţie revine atacurilor lansate împotriva războiului din Vietnamul de sud în presa americană şi în Congres. El critică de asemenea atitudinea comandamentului, „care a încercat să ascundă răul şi s-a lăudat pînă la saturaţie cu «rezultate minunate» care nu corespundeau realităţii".

„Neliniştea" se explică însă şi prin situaţia armatei americane din Vietnamul de sud : ea trebuie să continue un război pe care naţiunea nu-l mai sprijină. Soldaţii se întreabă de ce continuă să fie acolo şi de ce trebuie să-şi rişte viaţa. Chiar şi mulţi militari de carieră şi-au pierdut entuziasmul. Unii deoarece se simt frustraţi de victoria pe care o sperau ; alţii deoarece constată că prezenţa lor nu e dorită nici de sud-vietnamezi.

THE OBSERVER

LONDRA

EU ŞI... PRETORIA

COMPANIA de transporturi aeriene „South African Airways" anunţă într-o reclamă că, dacă vrei să pleci în Africa de Sud, „tot ce trebuie să ţii minte" este că unul din avioanele ei „decolează zilnic din Londra". Şi totuşi, înainte de a „decola", trebuie să-ţi mai aduci aminte de cîte ceva : dacă eşti negru sau alb şi — în cazul cînd eşti alb — ce ai spus vreodată despre Africa de Sud, unde anume şi cui.

Dacă rîndurile de mai sus nu vi se par verosimile, ascultaţi ce-am păţit eu. De curînd am primit o scrisoare oficială din Pretoria, capitala Africii de Sud. Fusese trimisă de Ministerul afacerilor interne şi mă informa că ministrul, pe baza împuternicirilor ce i-au fost acor-

→

SIAKA PROBYN STEVENS

președintele Republicii Sierra Leone

Cu cîteva zile înaintea aniversării primului deceniu de la dobîndirea independenței, Sierra Leone fiind proclamată republică în urma unor amendamente aduse Constituției, în postul de președinte a fost ales Siaka Stevens.

Născut în anul 1905 în districtul Moyamba, Stevens a fost, la început, tentat să se dedice unei cariere administrative : după o scurtă perioadă în care lucrează în poliția judiciară, el a intrat în cadrul administrației căilor ferate devenind șef de gară. La 38 de ani își schimbă însă meseria și lucrează în sectorul minier. Concomitent desfășoară activitate sindicală. În anul 1943 înființează un sindicat (al cărui secretar general va fi ales) din care fac parte mineri și muncitori de la căile ferate. Obținînd — în 1947 — o bursă de la British Council, Stevens pleacă la Londra. Întors în țară, începe să activeze mai intens în domeniul politic și, în 1951, este ales în Adunarea colonială și în Consiliul legislativ, candidînd pe listele Partidului Poporului din Sierra Leone, condus de Milton Margai. Timp de 5 ani, pînă în 1956, Stevens deține postul de ministru al pămînturilor, minelor și muncii pe lîngă administrația britanică.

Ulterior, Siaka Stevens părăsește Partidul Poporului și aderă la Partidul Național al Poporului al cărui lider era Albert Margai. În 1960, cu un an înaintea independenței, Stevens întemeiază un partid nou — Congresul întregului popor. După moartea lui Milton Margai (1964), care devenise premier o dată cu obținerea independenței țării, fratele său, Albert Margai, îi succede în fruntea guvernului. În martie 1967, partidul condus de Siaka Stevens cîștigă alegerile legislative cu o slabă majoritate și devine astfel primul lider al unui partid de opoziție african care ajunge la putere pe cale electorală. Dar, la cîteva zile după investitură, Stevens este înlăturat de generalul Lansana, răsturnat și acesta după 48 de ore de către o juntă militară. Refugiat în Guineea, Stevens este rechemat în țară în aprilie 1968, după ce un grup de militari au efectuat o nouă lovitură de stat și au hotărît să-l numească prim-ministru. Cu o lună în urmă, o lovitură militară condusă de generalul Bangurah a încercat din nou să-l înlăture pe Siaka Stevens, dar de data aceasta fără succes.

D. C.

---

date prin capitolul 7 al legii din 1937 cu privire la străini, a anulat, în cazul meu, scutirea acordată cetățenilor britanici în ce privește dreptul de intrare pe teritoriul Republicii Africa de Sud fără autorizația temporară pentru străini. Scutirea de viză a fost și ea anulată tot în cazul meu. „Retragerea acestor scutiri — arată în continuare scrisoarea — înseamnă că, înainte de a putea intra în Republică, trebuie să fiți în posesia unei vize și a unui permis temporar pentru străini. Dacă ajungeți într-un port sud-african fără viză, nu vi se va permite intrarea pe teritoriul țării".

„Ciudat — vor spune prietenii mei. Des Wilson nu ne-a spus niciodată că intenționează să facă o vizită în Africa de Sud". Și chiar așa este : nu intenționez. Nu am fost niciodată in Africa de Sud și nu vreau să plec acolo. Așa stînd lucrurile, ce am putut să fac încît să nemulțumesc atît de grav autoritățile sud-africane și să le determin să ia extraordinara măsură de precauție de a mă avertiza că, dacă aș intenționa vreodată să plec, sînt persona non grata în țara lor ?

I-am telefonat lui David Steel, fost președinte al „Mișcării împotriva politicii de apartheid". Și lui i se întîmplase ceva similar ? Nu.

I-am telefonat lui Laurence Gandar, director al „Grupului pentru drepturile minorităților". Știe care să se fi întîmplat același lucru și altcuiva ? Nu. În cazul acesta, ce însemna scrisoarea primită de mine ? Gandar nu avea nici o îndoială. „Nu vor să pleci acolo" — mi-a răspuns el.

— Ai scris despre Africa de Sud ? m-a întrebat Gandar.

— Nu.

— Ai vorbit vreodată despre Africa de Sud la o întrunire sau la o manifestare publică ?

— Nu.

— Ai demonstrat vreodată împotriva Africii de Sud ?

— Nu.

— Faci parte din vreo organizație anti-sud-africană, ca „Mișcarea împotriva politicii de apartheid ?".

— Nu.

— Cunoști pe cineva în Africa de Sud ?

— Nu.

— Ai avut vreodată o discuție particulară în contradictoriu cu vreun sud-african proeminent sau cu orice sud-african ?

— Nu.

— Extraordinar, a spus Gandar.

— Sînt de acord. Dar cum se explică o asemenea scrisoare ?

Am telefonat la „Casa Africii de Sud" din Londra. În asemenea cazuri nu putem da niciodată motive sau explicații — mi s-a răspuns. „Numai autoritățile de la Pretoria pot proceda astfel dacă doresc". „Nu e nimeni la ambasadă în stare să mă lămurească ?". „Nu. Eu nu sînt decît purtător de cuvînt în asemenea probleme și nu pot spune nimic".

Ca să fiu cinstit, trebuie să recunosc că, dacă autoritățile sud-africane sînt de părere că eu consider dezgustătoare politica de apartheid și mi-ar fi greu să nu obiectez în cazul în care m-aș lovi de ea, ele au dreptate. Dar în ultimii patru ani, nu m-am identificat în mod public cu activitățile îndreptate împotriva politicii de apartheid. Ca atare, dacă autoritățile de la Pretoria cunosc părerile mele, le-au aflat pe cale particulară.

Firește, s-ar putea ca autoritățile de la Pretoria să nu știe nimic despre părerile mele cu privire la Africa de Sud. S-ar putea ca ele să fi citit pur și simplu părerile mele despre alte probleme politice și sociale și, în consecință, le-a fost ușor să ajungă la concluzia că nu mi-ar plăcea regimul din Africa de Sud. Dar, pe baza unor asemenea presupuneri, ele pot oare să mă califice drept un pericol la adresa celor 19 milioane de locuitori ai Africii de Sud și să mă avertizeze înainte de a avea un indiciu că intenționez să plec vreodată acolo ?

Sau este oare un avertisment că, în cazul că voi scrie vreodată articole împotriva guvernului sud-african, mi se va interzice intrarea în țară ?

Des WILSON

FOTOCRONICA

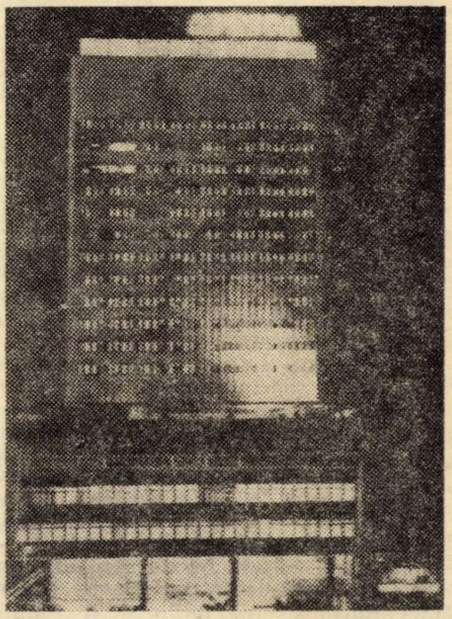

La Tunis a fost recent inaugurat primul zgîrie-nori din Africa de Nord : Hotelul „Africa". Este o clădire de 22 etaje, cuprinzînd totodată săli de conferințe, magazine, un cinematograf

POȘTA REDACȚIEI

După părerea mea...

Am citit în mai multe publicații, inclusiv în revista „Lumea", despre zborurile supersonice : există proiecte pentru avioane „Concorde" care ar reuși să străbată distanța dintre Europa și America în mai puțin de trei ore. Firește, nimeni nu ar putea obiecta împotriva progreselor științifice de orice fel, dar mă întreb dacă dezavantajele ce decurg din folosirea unui asemenea tip de avion nu sînt mai numeroase și mai costisitoare pentru viața omului decît această străbatere mai rapidă a unui anumit spațiu, această supunere sfintei noastre grabe. E adevărat, „planeta se grăbește", ca să citez titlul unuia din actualele seriale ale televiziunii noastre. Se grăbește într-atît încît se uită uneori că această teribilă grabă poate avea, dacă nu se iau măsuri de precauție, grave consecințe asupra echilibrului natural. Avioanele supersonice zboară la înălțimi foarte mari, acolo unde aerul e mai rarefiat. Datorită emiterii la această înălțime a vaporilor de apă, este posibilă o reducere a proporției de ozon din stratosferă (se știe că ozonul filtrează razele ultraviolete). În cazul diminuării puterii acestui filtru, razele ultraviolete — care pot să provoace cancerul pielii — ar ajunge în proporții sporite pe pămînt. Cercetările unor savanți americani, în special ale profesorului James McDonald, de la Universitatea din Arizona, au demonstrat acest fapt. Iată, prin urmare, un singur exemplu privind consecințele nocive ale zborului supersonic. Și mă întreb : în asemenea condiții se justifică eforturile depuse ? Înțeleg să ne grăbim dar, cum spunea latinul, festina lente...

Ing. Paul ANDREESCU
București

Acordurile încheiate la Teheran și apoi la Tripoli au obligat companiile petroliere străine să plătească un preț mai mare pentru fiecare din țările exportatoare de petrol și să investească o parte din beneficii în aceste țări. Mi se pare un lucru extrem de just și de echitabil. Dreptul la suveranitate, la folosirea resurselor naturale în interesul național se manifestă și în poziția fermă adoptată în comun de aceste țări față de companiile străine. Pentru ca, în virtutea aceluiași drept, țările exportatoare să-și poată dezvolta economia, construi școli, orașe, uzine și ridica nivelul de trai al locuitorilor.

Vasile STAN
Craiova

După cum am văzut în presă, șeful administrației de la Pnom Penh, Lon Nol, a demisionat (unii spun că din cauză de boală, alții că din pricina unor neînțelegeri cu colaboratorii săi), iar apoi a fost din nou însărcinat cu formarea „guvernului". Eu cred că adevărata cauză a crizei trebuie căutată în opoziția maselor față de acest regim nepopular, care s-a pus la dispoziția trupelor americane și saigoneze. Lovitura de stat din primăvara trecută și invazia americană în Cambodgia n-au adus nici un cîștig pentru autorii lor. Forțele de eliberare controlează o mare parte din teritoriul țării. Regimul lui Lon Nol, în ciuda ajutorului străin, se clatină. Fie că Lon Nol va rămîne sau nu la putere, soarta lui finală va fi aceeași. Se repetă, într-un fel, situația din Vietnamul de sud, unde regimurile marionetă nu reușesc să se mențină multă vreme. Așa încît, oricît s-ar sprijini pe baionete străine, nu vor putea cîștiga mergînd împotriva propriului lor popor.

Florian NEACȘU
Sinaia

„Lumea" vă răspunde

RAPORTUL C.E.P.A.L.

H. Virgil, București. 1. Raportul publicat de Comisia Economică pentru America Latină (C.E.P.A.L.) indică o creștere a produsului intern brut de la 6,5 la sută în 1969 la 6,9 la sută în 1970 pe ansamblul continentului. 2. Rezultatele definitive ale recentelor alegeri municipale din Chile, în care „Unidad Popular" a obținut un mare succes, au fost următoarele (dintr-un total de 3 796 682 persoane înscrise pe listele de alegători au votat 2 823 784) : Partidul Democrat-Creștin — 723 623 voturi ; Partidul Socialist — 631 939 voturi ; Partidul Național — 511 669 voturi ; Partidul Comunist — 410 000 voturi ; Partidul Radical — 225 851 voturi ; Partidul Radical Democratic — 108 192 voturi ; Partidul Socialist Democratic — 38 067 voturi ; Uniunea Socialistă Populară — 29 123 voturi ; Partidul Democratic Național — 13 435 voturi ; independenți — 23 907 voturi ; au mai fost consemnate 16 370 voturi albe, 22 402 voturi nule și 968 898 abțineri. Prin urmare, partidele care compun Unitatea Populară au cîștigat 1 404 186 voturi, ceea ce reprezintă aproape 50 la sută din totalul înregistrat. Despre semnificația alegerilor din Chile vă recomandăm consultarea articolului apărut în nr. 15 al revistei noastre.

„ESCADRONUL MORȚII"

Ștefan Bădescu, com. Șiria, jud. Arad. Deocamdată există puține informații despre procesul intentat unor membri ai grupului ilegal „Escadronul morții". Se știe că 15 foști polițiști brazilieni sînt judecați sub acuzația de participare la acțiunile ilegale ale „escadronului". (Membrii săi, nemulțumiți de faptul că în legislația braziliană nu este prevăzută pedeapsa cu moartea, au făcut, așa cum comunicau ulterior, „dreptate" — adică sute de victime în ultimii zece ani. Crimele erau denunțate de chiar membrii organizației : prin mesaje telefonice, un oarecare Lirio Branco (Crinul alb) anunța poliției numele victimei și locul unde se afla. În ultima vreme, procedeul mesajelor telefonice a fost părăsit, „Escadronul morții" anunțîndu-și crimele prin intermediul unui post de radio clandestin care se interfera cu emisiunile locale din Sao Paulo. Apelînd la serviciile goniometriștilor militari, poliția a reușit să localizeze postul de radio — care, evident, își schimba mereu locul de emitere — și să-l aresteze pe operator. După interogatoriu nu a fost însă nimic dat publicității. Pe baza probelor acumulate, procurorul a cerut condamnarea la moarte a celor 15 foști polițiști, verdict care nu poate fi pronunțat din moment ce așa cum am arătat, în legislație nu există pedeapsa capitală. Se așteaptă, prin urmare, un eventual amendament adus legislației țării. Între timp, membri ai „Escadronului morții" au încercat în mai multe rînduri să-i ajute pe cei 15 foști polițiști să evadeze dar toate tentativele au eșuat.

AFGANISTAN

St. Enescu, Brașov. Iată datele solicitate în legătură cu Afganistanul. Din anul 1964 țara este o monarhie constituțională în care regele, Mohamed Zaher Shah, îl numește pe primul ministru (în prezent Noor Ahmad Etemadi, care îndeplinește și funcția de ministru de externe). Parlamentul țării — denumit Shoura — este împărțit în două Camere. Din cei 16 516 000 locuitori (cifra, publicată de buletinele O.N.U., se referă la anul 1969), aproximativ 2 milioane sînt nomazi. Marile grupuri etnice ale populației sînt constituite de : **puchtu** (50 la sută), **tadjic** (30 la sută), **uzbek** (9 la sută) și **hazara** (7 la sută). Afganii sînt musulmani sunniți în proporție de 90 la sută, iar cele două limbi oficiale sînt **dari** (persană) și **puchtu**. Despre publicațiile din Afganistan nu dispunem de date recente : în 1967 existau aproximativ 20 de publicații, cu un tiraj total de 105 000 exemplare. Afganistan este una din puținele țări din lume care nu are nici o cale ferată. Există, însă, peste 2 000 km de drumuri asfaltate. Principalele centre urbane sînt : Kabul (capitala), Kandahar, Herat, Mazar I Sharif și Jalalabad. Relativ recent, între 80 și 90 la sută din populație mai era ocupată direct în agricultură. Din cele 63 milioane de hectare de pămînt, 80 la sută nu sînt arabile, iar din puținul rămas sînt cultivate mai puțin de jumătate (7 800 000 ha). Producția de grîu în 1967/68 a fost de 2 207 000 tone, de porumb — 726 000 tone, de orez — 338 000 tone. Agricultura furnizează patru cincimi din venitul național al țării și are în mod esențial un caracter de autoconsum. Singurele bogății naturale sînt gazele naturale (experții consideră că există aproximativ 60 000 000 000 mc), minereul de fier (neexploatat încă) și cărbunele (în 1967/1970 producția a fost de 150 000 tone). Afganistanul nu posedă nici un fel de industrie grea. Datorită eforturilor depuse de autorități, au fost inițiate planuri cincinale prevăzînd dezvoltarea economică a țării. În timpul celui de-al doilea plan cincinal (1962—1967) s-a înregistrat o creștere economică de 3,3 la sută anual, iar în actualul cincinal se speră să se ajungă la 4,2 la sută.

POȘTA REDACȚIEI

TENSIUNEA DIN CEYLON

Constantin Oprea, Bușteni. În harta alăturată sînt indicate prin hașurări zonele în care au avut loc recentele tulburări din Ceylon, desfășurate în cea mai mare parte în regiunile de junglă. Se pare că măsurile severe luate de autorități pentru reprimarea insurgenților (între care de-

cretarea stării excepționale în regiunile Galle, Anuradhapura, Matara, Kegale, Kurunegala și Hambantota) au dat rezultate, potrivit informațiilor transmise din Colombo de agențiile de presă. Guvernul ceylonez a cerut înființarea unor gărzi voluntare pentru a înăbuși mișcările insurgenților care, între altele, vizau și asasinarea primului ministru. Armata Ceylonului nu are decît 25 000 de oameni.

PERÓN ȘI NOUL GUVERN ARGENTINIAN

Al. Bălan, Constanța. Juan Domingo Perón a fost înlăturat de la conducerea Argentinei în anul 1955 de către armată. Fostul președinte trăiește în exil la Madrid, unde are un „birou personal de informare" și un purtător de cuvînt. El întreține relații directe cu personalități ale vieții politice și sociale din țară. Deși au trecut 16 ani de la căderea sa, Perón exercită încă o anumită influență în cercurile sindicale din Argentina. Totodată, există și o altă orientare a mișcării peroniste — așa-numitul „peronism fără Perón". O dată cu ultima schimbare de președinte din Argentina (din luna martie), noii conducători militari au declarat că intenționează să treacă puterea, într-un viitor nu prea îndepărtat, unui președinte ales și să restabilească viața parlamentară. În ultimii 16 ani, armata a intervenit de două ori în viața politică argentiniană : întîi înlăturîndu-l pe Perón, în 1955, și a doua oară în 1966, cînd a fost debarcat președintele ales, Arturo Ilia. Din 1966, deși a promis de mai multe ori trecerea la un regim nemilitar, armata s-a menținut la conducerea țării prin Ongania, Levingston și, acum, Alejandro Lanusse. Autorizarea funcționării partidelor politice și trecerea la un regim constituțional ar implica însă și ridicarea interdicției asupra mișcării peroniste. Or, o asemenea măsură — susțin partizanii acestei mișcări — ar trebui să ducă în mod logic la rechemarea lui Perón în Argentina. De altfel, în ultimii ani s-a vorbit de mai multe ori de o posibilă repatriere a sa, împiedicată însă de opoziția armatei, care îl considera „inamicul public nr. 1". De data aceasta, se părea că și în rîndurile armatei ar fi survenit unele modificări de poziție. Un recent comunicat al guvernului argentinian arată însă că nu se autorizează întoarcerea din exil a lui Perón deoarece aceasta „ar constitui în actuala etapă un factor de iritare".

INVAZIA DEȘERTULUI

Ion N. Dan, Pitești. Există zone ale lumii în care locuitorii trebuie să ducă o muncă uriașă pentru a-și putea menține condițiile naturale modeste în care trăiesc. Un exemplu recent îl constituie o mare parte a teritoriului Republicii Ciad, la care vă referiți și dv. Aflat în miezul Africii, în marginea uriașului deșert al Saharei și fără vreo ieșire la mare, Ciadul suferă de pe urma nisipului care a început să acapareze suprafețe din ce în ce mai mari de terenuri arabile. În aceste condiții, Republica Ciad a lansat un apel la ajutor internațional pentru a lupta împotriva deșertului și a trece la un program-șoc de împădurire.

SATELIȚII AERONAUTICI

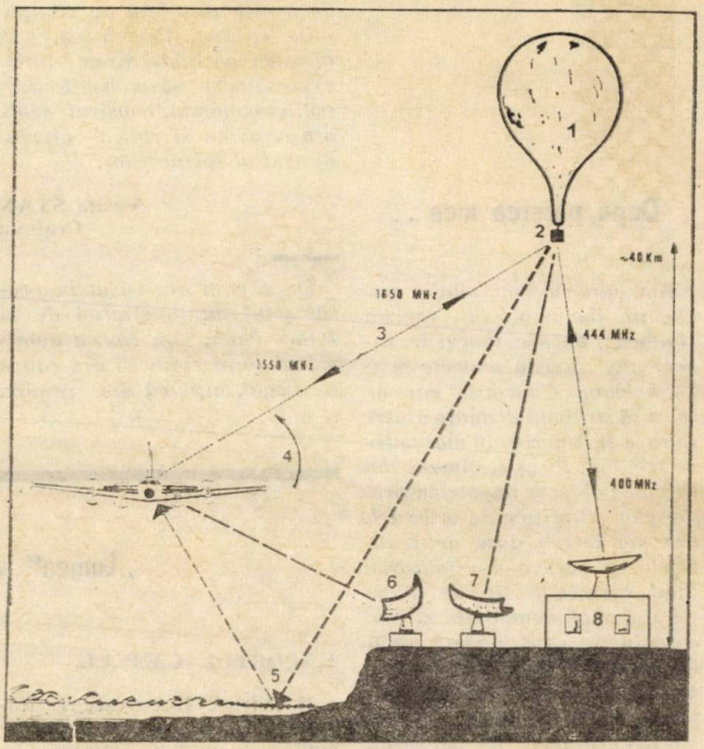

Vasile Stoica, Suceava. Sistemul la care vă referiți a fost într-o oarecare măsură verificat dar nu a fost încă pus în aplicare. Ideea a pornit de la previziunea potrivit căreia, în cîțiva ani, traficul aerian deasupra Oceanului Atlantic va fi atît de intens încît se va impune ajutorul (constînd în special în ghidare) sateliților aeronautici. Acești sateliți de ajutor ar determina, pentru fiecare zbor în parte, o mai precisă cunoaștere a itinerarului, ceea ce ar permite să se reducă foarte mult spațiul dintre două avioane succesive. Consecință : zborurile s-ar înmulți, ar exista un plus de siguranță etc. etc. Studiile pentru construirea unor asemenea sateliți aeronautici de ajutor au fost inițiate de Organizația europeană de cercetări spațiale (E.S.R.O.), de Centrul național de studii spațiale din Franța, de Ministerul Comerțului din Marea Britanie și de N.A.S.A. Experiențele au constat în transmiterea de semnale între o stație de pe sol și un avion în zbor prin intermediul unui emițător transportat de un balon care juca rolul de satelit. Din informațiile existente la ora actuală, se pare că sistemul de sateliți aeronautici va fi realizat de E.S.R.O.—N.A.S.A. aproximativ în 1974—1975. În imaginea alăturată, reprodusă din revista „Science et vie", este descris sistemul de experiențe care a avut loc. Balonul (1) este însoțit de un emițător (2). Celelalte cifre indică : 3 — banda L, în care are loc transmiterea semnalelor ; 4 — unghiul de ridicare ; — 5 reflecția semnalelor radio în apele mării ; 6 — radar pentru avion ; 7 — radar pentru balon ; 8 — stație terestră. Experiența amintită a dat rezultate satisfăcătoare iar antena montată la bordul avionului a funcționat corect, nefiind afectată de zgomotul mării.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1 Telefon 17 60 10. Internațional 18 52 63 și 18 53 55 Telex 197

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

METAL DE CALITATE SUPERIOARĂ PENTRU INDUSTRIA ROMÂNEASCĂ ŞI PENTRU EXPORT!

Cu utilaj ultramodern şi tehnologie de ultima oră, furnalele, oţelăriile, laminoarele şi uzinele

CENTRALEI SIDERURGICE GALAŢI

realizează fontă, oţeluri, tablă groasă şi subţire, sleburi şi oxigen

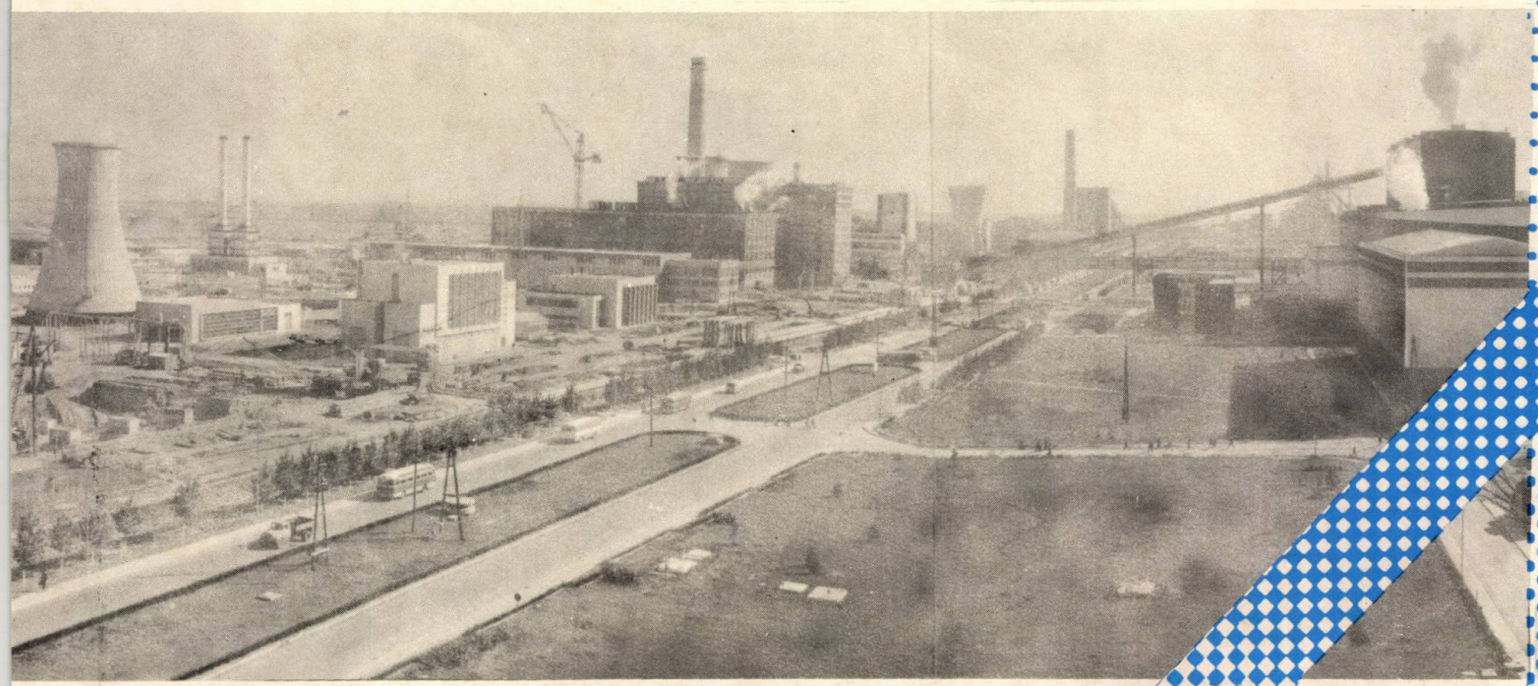

ORICÎND BINE VENIŢI!
ORICÎND BINE SERVIŢI!

Poposiţi la hanurile, campingurile şi popasurile turistice — amenajate sau construite în ultimii ani de COOPERAŢIA DE CONSUM. Vă veţi bucura de o cazare confortabilă, de meniuri gustoase şi băuturi alese, specifice locului

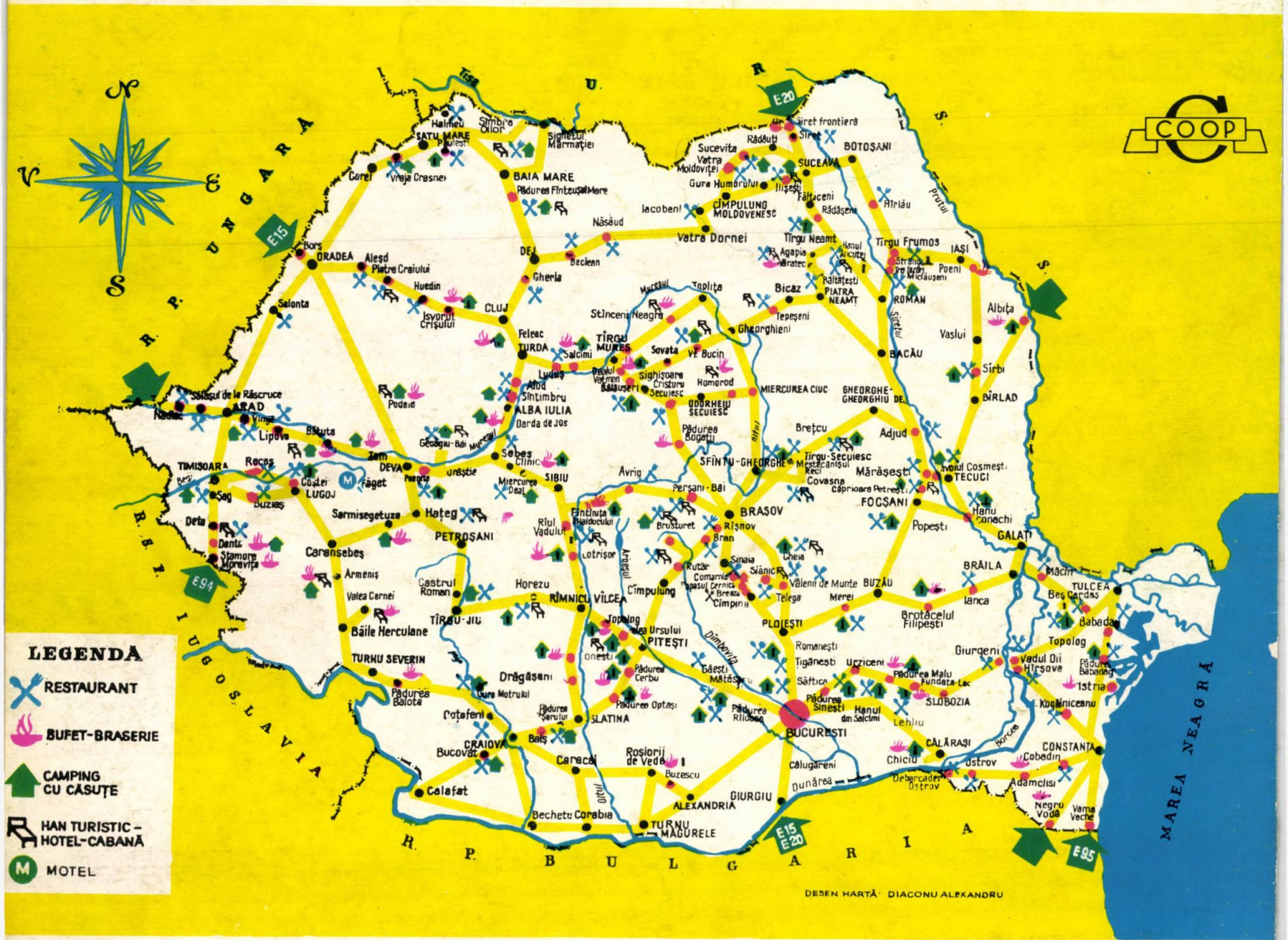

Vă amintim cîteva hanuri:

- **HANUL RUCĂR** (în judeţul Argeş)
- **HANUL ANCUŢEI** (DN-2 — kilometrul 351)
- **HANUL AGAPIA**
- **HANUL PIATRA CRAIULUI** (DN-1 — km. 570)
- **HANUL URSU NEGRU** (din Sovata)
- **HANUL COVASNA**
- **HANUL BRAN** (DN-73 — km. 105)

şi multe altele care vă aşteaptă.

Lei 2

LUMEA

Interviu cu MIRKO TEPAVAŢ

Nr. 20

13 mai 1971

Orientul Mijlociu
ACTIVITATE DIPLOMATICĂ

Seism monetar în Occident

1776: Dublul agent de la Trenton

CELEBRAREA GLORIOSULUI SEMICENTENAR AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

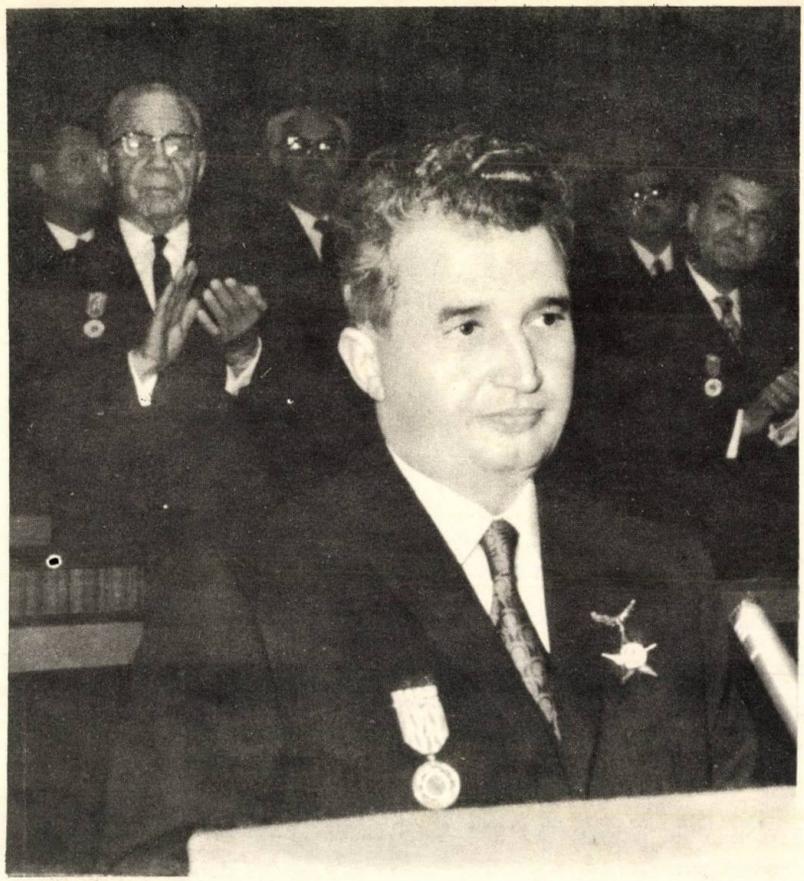

Tovarășul Nicolae Ceaușescu rostindu-și expunerea la Adunarea solemnă din Capitală

În sala Palatului Republicii Socialiste România

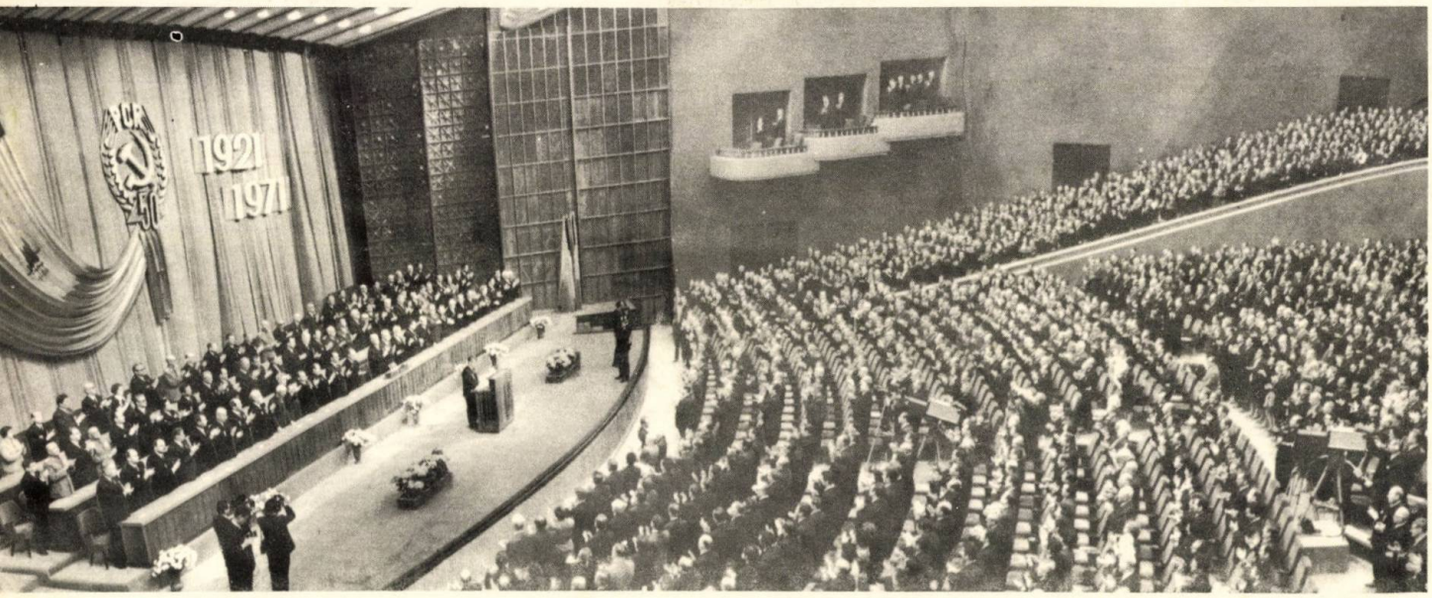

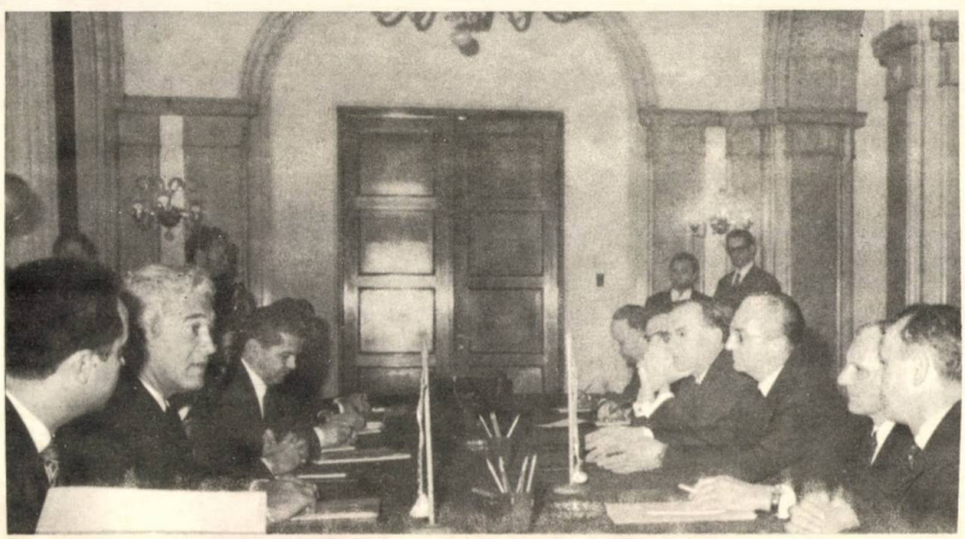

Convorbiri între Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe al României, și Mirko Tepavaț, secretarul de stat pentru afacerile externe al R.S.F. Iugoslavia

LUMEA

Nr. 20 (394) 13 mai 1971

Oaspete al țării noastre, Mirko Tepavaț, secretarul de stat pentru afacerile externe al Iugoslaviei, a acordat revistei „Lumea" un interviu în care evocă principiile politicii externe și poziția guvernului său în principalele probleme internaționale actuale, ocupîndu-se totodată de stadiul relațiilor de colaborare româno-iugoslave, de perspectivele dezvoltării lor (pag. 11).

Călătorului care vizitează Republica Federală a Germaniei i se oferă tabloul unor realizări aflate într-o evoluție complexă. Împărtășindu-și impresiile culese la München și la Bochum, trimisul revistei noastre în R.F.G. consemnează, de asemenea, declarațiile făcute recent unui grup de ziariști români de președintele Gustav Heinemann, care va sosi peste cîteva zile într-o vizită oficială la București (pag. 12).

Pe piața monetară occidentală domnește din nou o stare de tensiune acută, bursele de valori dintr-o serie de țări și-au închis porțile, tranzacțiile valutare au fost suspendate. Cauza profundă a acestei crize, ca și a „puseurilor" similare din anii precedenți : menținerea artificială a vechii relații aur-dolar în condițiile deprecierii considerabile a dolarului și a instabilității întreținute de jocul capitalurilor speculative. Actuala febră monetară are și numeroase implicații asupra Pieței comune, relevînd adînci divergențe de interese între membrii ei (pag. 16).

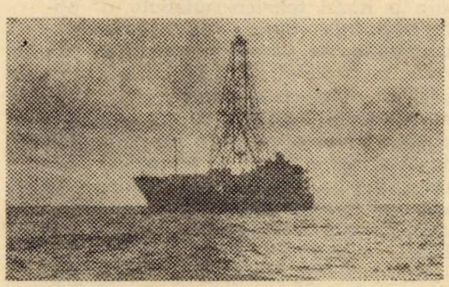

Cum arăta planeta noastră în urmă cu cîteva sute de milioane de ani ? Constituia odinioară uscatul un singur „supracontinent" înconjurat de ape ? Este întemeiată celebra teorie a „derivei continentelor" emisă la începutul secolului ? Se pare că aceste întrebări fundamentale privind istoria Pămîntului încep să-și găsească răspuns în urma programului de forări la mari adîncimi marine, efectuate de nava științifică „Glomar Challenger", program mai puțin spectaculos decît investigarea spațiului cosmic, dar la fel de important pentru progresul cunoștințelor (pag. 22).

EDITORIAL

Un măreț program consacrat înfloririi patriei, triumfului cauzei socialismului și păcii. George G. Potra. **2**

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Orientul Apropiat. Statu-quo după turneul Rogers. Rodica Georgescu. **5**

Moscova. Dialogul sovieto-francez. Laurențiu Duță. **6**

„Marșul internațional pentru dezvoltare". 7

Paris. Opinia greviștilor. Florica Șelmaru. **8**

Secvențe vest-germane. Radu Pascal. **12**

Aniversarea Tratatului de la Varșovia. Dr. George Marin. **14**

Semicentenarul Partidului Comunist din Cehoslovacia. Ileana Nicolaescu. **15**

Seism monetar în Occident. Ilie Șerbănescu. **16**

Perspective senegaleze. Edmond Frédéric. **20**

DIN SURSE. 10

INTERVIUL NOSTRU

Mirko Tepavaț, secretarul de stat pentru afacerile externe al R.S.F. Iugoslavia. 11

LUMEA ÎN CĂRȚI ȘI REVISTE

O amplă analiză a conjuncturii economice mondiale. Gheorghe Barbu. **21**

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI

Cum și cînd s-au despărțit continentele. Marcel Bruno. **22**

SERIAL

Dublul agent al generalului Washington. 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

The Guardian, Le Monde, The Times, The New York Times. 26—30

PROFIL

Gustav Heinemann, președintele Republicii Federale a Germaniei. 30

POȘTA REDACȚIEI. 31—32

UN MĂREȚ PROGRAM CONSACRAT ÎNFLORIRII PATRIEI, TRIUMFULUI CAUZEI SOCIALISMULUI ȘI PĂCII

Împlinirea a 50 de ani de la înființarea Partidului Comunist Român, eveniment de importanță epocală în viața poporului român, a fost sărbătorit cu vie însuflețire și deosebit entuziasm de către toți oamenii muncii de pe pămîntul României socialiste, de către întreaga țară. Gloriosul jubileu al Partidului a prilejuit o nouă și strălucită manifestare a încrederii nestrămutate și a atașamentului nemărginit ale poporului nostru față de Partidul Comunist Român, forța conducătoare a națiunii noastre socialiste, o nouă și puternică expresie a hotăririi sale de a urma ferm și neabătut linia acțiunii sale politice, consecvent consacrată bunăstării și propășirii oamenilor muncii din patria noastră, înfloririi multilaterale a patriei, triumfului cauzei socialismului și păcii. Dedicînd remarcabilului eveniment minunate realizări obținute în toate sectoarele vieții economice și sociale, oamenii muncii au adus Partidului un vibrant și plin de semnificații omagiu, reunind în el deplina satisfacție pentru mărețele împliniri din toți acești ani, cît și încrederea profundă în viitor, în înaintarea continuă a țării noastre pe drumul luminos al făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, al pregătirii trecerii la realizarea comunismului.

Festivitățile organizate în întreaga țară au culminat cu Adunarea solemnă organizată în Sala Palatului Republicii Socialiste România, în cadrul căreia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a făcut o amplă expunere, document-program de o remarcabilă importanță teoretică și practică.

Evocarea celor cinci decenii de existență și luptă a Partidului Comunist Român a prilejuit o largă retrospectivă a drumului parcurs de partid, a luptelor date de clasa muncitoare, de toți oamenii muncii din țara noastră pentru dreptate și libertate socială și națională, pentru răsturnarea regimului burghezo-moșieresc, pentru cucerirea puterii politice și făurirea cu succes a socialismului în România. Filele istoriei sale glorioase ilustrează cu pregnanță faptul că în întreaga sa activitate, Partidul Comunist Român s-a afirmat ca exponentul cel mai fidel și ca apărătorul cel mai consecvent al intereselor naționale ale țării, ca inspiratorul și organizatorul maselor largi populare în lupta lor pentru dreptate socială și libertate națională.

De numele Partidului Comunist Român se vor lega veșnic în istoria acestei țări răsturnarea dictaturii militaro-fasciste la 23 August 1944, întoarcerea armelor împotriva jugului hitlerist și mobilizarea tuturor resurselor umane și materiale pentru eliberarea țării, pentru înfrîngerea, alături de celelalte forțe ale coaliției antihitleriste, a Germaniei fasciste, inaugurarea unei noi ere, de complexe, profunde și ample transformări în întreaga societate românească.

Perioada de peste un sfert de secol care a trecut de la eliberarea țării noastre demonstrează, cu nenumărate și de necontestat argumente, validitatea liniei politice generale a Partidului Comunist Român în toate problemele fundamentale ale edificării orînduirii socialiste. Uriașa operă constructivă înfăptuită de poporul român în cele peste două decenii și jumătate de la eliberare — la capătul cărora România se prezintă ca un stat socialist înfloritor, cu o industrie dezvoltată, cu o agricultură în plin proces de modernizare, cu o orînduire socială avansată, în măsură să asigure tuturor oamenilor muncii condiții tot mai bune de viață — este indisolubil legată de existența și acțiunea Partidului Comunist Român. Partidului îi revine meritul istoric de a fi elaborat — pornind de la cerințele obiective ale legilor dezvoltării sociale, de la condițiile și necesitățile concrete ale țării noastre — politica de edificare a noii orînduiri sociale, de a fi organizat și condus activitatea de dezvoltare a bazei tehnico-materiale a socialismului, de consolidare și generalizare a relațiilor de producție socialiste, de ridicare a nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc.

Într-o strînsă legătură cu poporul, din care s-a născut și pe care l-a slujit și îl slujește cu devotament și abnegație fără margini, într-un permanent dialog cu acesta și într-un proces de autentică creație, în care receptivitatea față de nou constituie o trăsătură dominantă a întregii sale activități, Partidul Comunist Român a găsit întotdeauna resursele și tăria pentru a depăși dificultățile, pentru a îndepărta greșelile, asigurînd construcției socialiste în țara noastră un curs continuu ascendent în toate sectoarele vieții sociale. Perioada ultimului cincinal, 1966 — 1970, în care țara noastră a înregistrat ritmul cel mai impetuos de dezvoltare din întreaga sa existență — ritm caracteristic pentru resursele orînduirii socialiste, pentru dinamismul economiei noastre, pentru avîntul cu care poporul român acționează pentru transpunerea în viață a politicii partidului — a asigurat prin împlinirile din toate sectoarele vieții sociale, înălțarea tot mai sus a luminosului edificiu al socialismului pe pămîntul României.

Aniversarea a cinci decenii de existență a Partidului Comunist Român a coincis în mod fericit cu intrarea țării noastre într-o nouă etapă de dezvoltare — construirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Expunerea prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu cuprinde o analiză științifică de mare valoare teoretică și practică a conținutului acestei etape, evidențiind deopotrivă direcțiile de dezvoltare a societății românești în anii ce vin, precum și sarcinile esențiale ce vor confrunta diferitele domenii de activitate. **„Esența acestei etape** — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **rezidă în : construirea unei economii avansate, înzestrate cu o industrie modernă și o agricultură intensivă de înalt randament ; desfășurarea pe un front larg a activității științifice, a instrucției publice și a eforturilor pentru ridicarea nivelului cultural al maselor ; creșterea continuă a bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii de la orașe și sate ; înfăptuirea repartiției bunurilor produse de societate în spiritul dreptății și echității socialiste ; perfecționarea relațiilor de producție, a organizării societății ; realizarea cadrului organizatoric care să permită participarea largă a maselor populare, a fiecărui cetățean la viața publică, la rezolvarea treburilor obștești ; lărgirea libertăților publice, dezvoltarea democrației socialiste. Înfăptuirea acestui program va ridica România pe noi culmi de civilizație și prosperitate, va crea condiții pentru trecerea treptată a patriei noastre spre comunism".**

Noul plan cincinal, 1971 — 1975, ale cărui prevederi corespund obiectivelor stabilite de Congresul al X-lea al Parti-

dului Comunist Român, aducînd însă față de Directivele acestuia importante îmbunătățiri la toți indicatorii, va avea un rol hotărîtor pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

Expunerea prezentată în cadrul Adunării solemne de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a înfățișat liniile directoare ale amplului și luminosului program de dezvoltare a României pe următorii 15 — 20 ani. Prevederile privind evoluția economico-socială a țării pînă în anii 1985—1990 au în vedere crearea unei industrii puternice la nivelul tehnicii și științei moderne, a unei agriculturi intensive de mare randament, obținerea unei creșteri substanțiale a productivității muncii, astfel încît România să ajungă la nivelul statelor dezvoltate, atît în ce privește producția și venitul național pe locuitor, cît și condițiile de viață ale populației. Rod al unei riguroase analize științifice, al unui studiu aprofundat, al unei aprecieri realiste a tuturor resurselor și posibilităților naționale, pe de o parte, a necesităților dezvoltării și înfloririi continue a țării, pe de altă parte, acest program corespunde în cel mai înalt grad năzuințelor și aspirațiilor vitale ale poporului nostru, dînd, în același timp, o nouă și elocventă expresie capacității Partidului Comunist Român de a conduce cu succes națiunea noastră socialistă pe calea progresului și prosperității.

Istoria de o jumătate de secol a partidului comunist ilustrează în mod convingător faptul că toate victoriile poporului român, toate marile sale înfăptuiri în procesul transformării revoluționare a societății sînt legate de existența și activitatea creatoare a Partidului Comunist Român, de linia sa politică marxist-leninistă. Dedicîndu-și întreaga activitate poporului, partidul face din dialogul cu masele de oameni ai muncii un comandament al întregii sale acțiuni, văzînd în aceasta o garanție a justeței și viabilității programului, hotărîrilor și măsurilor sale, a corespondenței lor depline cu interesele și aspirațiile întregului popor. Prin trecutul, prezentul și viitorul său, Partidul Comunist Român oferă garanția îndeplinirii cu cinste a înaltei misiuni cu care a fost investit de popor. **„Sîntem astăzi întru totul îndreptățiți** — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — **să afirmăm : partidul este poporul reprezentat prin cei mai buni fii ai săi".**

Într-o unitate dialectică indisolubilă cu politica internă, activitatea internațională a Partidului Comunist Român și a guvernului Republicii Socialiste România constituie expresia unui înalt spirit de responsabilitate față de destinele națiunii noastre, față de cauza socialismului și progresului, a păcii și securității generale. În desfășurarea acestei activități, partidul și guvernul nostru pornesc de la analiza marxist-leninistă a tendințelor și proceselor care se manifestă în lumea contemporană, a evoluției raporturilor de forțe pe arena mondială.

„Caracteristica esențială a epocii contemporane — se subliniază în Expunerea prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu — **este afirmarea socialismului într-un număr tot mai mare de state, creșterea rolului și influenței lui în viața internațională".** Victorios în 14 state, socialismul întruchipează o realitate obiectivă, care se manifestă și se dezvoltă într-o mare diversitate de condiții economice și politice, de particularități istorice, în funcție de tradițiile și condițiile concrete ale țărilor respective. Întărirea continuă a sistemului socialist mondial, rezultat al unui proces legic, se realizează prin înflorirea continuă a țărilor socialiste, cît și prin trecerea a noi și noi popoare pe calea făuririi noii orînduiri.

Evoluția societății contemporane evidențiază deopotrivă afirmarea mereu mai puternică a clasei muncitoare, drept cea mai remarcabilă forță socială a lumii. Sporesc neîntrerupt amploarea și avîntul luptei revoluționare a proletariatului din țările capitaliste, crește rolul său în viața politică, în înfruntarea cu clasele exploatatoare, în lupta dusă pentru apărarea drepturilor economice și politice ale tuturor oamenilor muncii. Dezvoltarea și maturizarea partidelor comuniste și muncitorești dintr-un număr tot mai mare de țări capitaliste, afirmarea lor ca forțe politice naționale conferă luptei maselor populare pentru transformări structurale fundamentale noi perspective de reușită.

Prin prăbușirea sistemului colonial al imperialismului, — care a modificat fundamental harta social-politică a lumii — zeci de noi state au pășit în arena vieții internaționale, afirmîndu-și cu energie hotărîrea de a-și apăra independența și suveranitatea, de a se dezvolta potrivit propriilor dorințe, de a-și aduce o contribuție proprie la rezolvarea problemelor majore ale lumii. Momentul politic actual înregistrează o intensificare deosebită a mișcărilor sociale din țările Americii Latine și Africii, a luptei popoarelor de pe aceste continente pentru salvgardarea independenței naționale, împotriva tuturor ingerințelor cercurilor imperialiste în treburile lor interne.

În lumea capitalistă, noi și noi pături sociale se ridică în sprijinul unor schimbări progresiste în societate, pentru dreptate socială și libertate națională, pentru pace. În rîndul lor se înscriu masele țărănimii, păturile mijlocii, intelectualitatea, masele largi de femei, tînăra generație. În direcția unor transformări democratice, a destinderii și colaborării internaționale acționează astăzi, de asemenea, oameni politici burghezi, animați de un spirit realist, cercuri sociale de diferite orientări și convingeri politice și filozofice, care intuiesc sensul transformărilor ce au loc în lumea contemporană și apreciază lucid necesitatea obiectivă a dialogului, a unei atitudini constructive, în numele intereselor generale de pace, securitate și progres.

Analiza realităților lumii contemporane pune în evidență creșterea impetuoasă a forțelor socialismului, progresului și păcii, forțe care au dobîndit o prevalență ireversibilă. **„Se poate spune pe drept cuvînt** — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în expunerea sa — **că niciodată în istorie, lupta omenirii pentru progres, democrație și pace nu a cunoscut o asemenea intensitate, dimensiuni de o asemenea amploare. Iată de ce analiza dezvoltării sociale, a acțiunii legilor obiective, a realităților în continuă transformare, ne dă temei să afirmăm că există perspective mărețe pentru desfășurarea luptelor democratice, revoluționare, antiimperialiste, ne îndreptățește să privim cu încredere viitorul lumii, care nu poate fi decît un viitor socialist".**

Desigur, în lume există încă imperialism, forțe reacționare agresive, care caută să împiedice evoluția progresistă, pașnică a societății, mențin pericolul de război, duc o politică de dominație și dictat. Viața demonstrează, însă, că superioritatea se află de partea frontului antiimperialist, că nimeni și nimic în lume nu poate opri mersul nestăvilit al popoarelor spre făurirea unei vieți mai bune, libere și independente, dezvoltarea spre socialism a omenirii.

Expunerea prezentată de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat în mod strălucit principiile fundamentale ale activității internaționale dezvoltate de către partidul și statul nostru, reliefînd amploarea și dinamismul relațiilor externe ale României socialiste. În centrul activității lor internaționale, Partidul Comunist Român și Guvernul Republicii Socialiste România situează întărirea prieteniei, colaborării multilaterale și alianței frățești cu toate țările socialiste, de care sîntem indisolubil legați prin comunitatea de orînduire, ideologie, țeluri și aspirații. Țara noastră dezvoltă legăturile de cooperare și prietenie cu Uniunea Sovietică, cu toate statele socialiste din Europa ; în același timp, ea dezvoltă largi relații prietenești de colaborare și solidaritate cu Republica Populară Chineză, precum și cu celelalte țări socialiste din Asia și America Latină.

Raporturile bune pe care țara noastră le are cu toate statele socialiste, cursul ascendent al legăturilor reciproce pe multiple planuri ilustrează în mod convingător justețea politicii externe elaborate de Congresele al IX-lea și al X-lea ale Partidului Comunist Român. Pornind de la convingerea că relațiile dintre țările socialiste sînt menite să afirme cu o nouă vigoare și fermitate un nou tip de relații interstatale, țara noastră apreciază că întemeierea lor pe egalitate și respect reciproc este de natură a favoriza și stimula progresul economic și social al fiecărei țări în parte, a contribui la dezvoltarea și propășirea fiecărei națiuni socialiste. Acționînd pentru înflorirea multilaterală a națiunii noastre socialiste, întărind colaborarea cu toate țările socialiste și militînd pentru întărirea unității lor, partidul și statul nostru dau expresie înaltului spirit de responsabilitate ce le animă atît față de destinele poporului nostru, cît și față de cauza generală a socialismului, progresului și păcii, îmbină armonios în întreaga lor activitate interesele naționale cu cele internaționale.

Pornind de la realitățile lumii contemporane, care cunoaște țări cu sisteme social-politice diferite, de la necesitatea participării la diviziunea internațională a muncii, România dezvoltă relațiile de cooperare cu toate statele, fără deosebire de orînduire. În promovarea și lărgirea cooperării internaționale, a schimbului de valori materiale și spirituale între popoare, România are în vedere faptul că acestea răspund necesității obiective a progresului fiecărei țări în parte, a dezvoltării civi-

→

lizației umane în general, reprezintă o condiție esențială a instaurării unui climat de încredere între popoare, de securitate și pace în lume.

Dezvoltînd relații de cooperare și colaborare cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, România socialistă își întemeiază întreaga sa activitate internațională pe promovarea și respectarea neabătută a principiilor independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc — principii tot mai larg recunoscute în lume —, nutrind convingerea profundă că aceasta reprezintă o condiție indispensabilă a asigurării unei evoluții politice normale, că pe această cale, și numai pe aceasta se poate aduce o contribuție autentică la însănătoșirea climatului politic internațional, la promovarea unei atmosfere de destindere și rodnică conlucrare. Subliniind importanța vitală a acestor principii pentru toate popoarele și statele lumii contemporane, pentru întreaga comunitate internațională, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta : **„Noi considerăm că într-un anumit sens aceste principii sînt pentru societatea omenească de astăzi, pentru relațiile de colaborare în lume, așa cum sînt apa și aerul pentru existența omului. Cum am putea să renunțăm la apă și la aer ? Ar însemna să renunțăm la viață. Nu, nu putem renunța la aceste principii, pentru că ele constituie condiția vieții noastre independente și libere, condiția vieții independente și libere a tuturor națiunilor lumii".**

Punînd în lumină noile trăsături caracteristice ale evoluției internaționale contemporane, expunerea prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniază — ca o trăsătură deosebit de pozitivă — tendința spre abordarea problemelor complexe ale lumii, a litigiilor interstatale, prin tratative, discuții și contacte.

Este de natura evidenței că în lumea de astăzi găsirea unor soluții acceptabile, viabile, pentru problemele majore care confruntă viața internațională reclamă în mod imperios participarea intensă a tuturor statelor, mari, mijlocii sau mici. Pacea și securitate nu se pot înfăptui în afara contribuției tuturor țărilor membre ale comunității internaționale. În expunerea secretarului general al Partidului Comunist Român și-a găsit din nou o elocventă exprimare poziția activă a partidului și guvernului nostru față de marile probleme cu care este confruntată astăzi omenirea.

Ca țară europeană, România acordă o atenție deosebită problemei asigurării păcii și securității pe continent. Partidul și statul nostru apreciază că înfăptuirea acestui deziderat constituie un factor esențial pentru statornicirea în Europa a unui climat sănătos, pentru normalizarea relațiilor între toate statele, pentru excluderea din viața politică a continentului a folosirii forței și a amenințării cu forța. Avînd în vedere aceste considerente de ordin principial, țara noastră militează neobosit în direcția înfăptuirii securității europene, își aduce o contribuție activă la pregătirea conferinței general-europene pentru securitate și cooperare.

Pornind de la caracterul indivizibil al păcii și securității în lumea de astăzi, România socialistă — așa cum se subliniază în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu — se pronunță și acționează cu hotărîre pentru încetarea războaielor, lichidarea conflictelor, cît și a tuturor focarelor de tensiune existente în lume. Țara noastră sprijină cu fermitate poporul vietnamez și celelalte popoare din Indochina în lupta lor dreaptă împotriva agresiunii S.U.A., se pronunță pentru retragerea trupelor americane din această parte a lumii, pentru respectarea dreptului sacru al popoarelor vietnamez, laoțian și cambodgian de a-și hotărî singure soarta. În același timp, preocupată de evoluția evenimentelor din Orientul Apropiat, țara noastră militează — în spiritul rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967 — pentru soluționarea conflictului și a problemelor litigioase din această zonă pe calea tratativelor, retragerea neîntîrziată a trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate, recunoașterea dreptului la dezvoltarea independentă a fiecărui stat din această regiune, găsirea unei soluții acceptabile pentru rezolvarea problemei populației palestiniene.

Concentrînd în cel mai înalt grad atenția și interesul tuturor popoarelor, problema dezarmării reclamă mai mult ca oricînd măsuri eficiente, de ordin practic, pe calea înfăptuirii acestui deziderat vital al popoarelor. În acest scop este necesar — așa cum se subliniază în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu — ca la conferința de la Geneva să participe toate statele interesate, abordîndu-se mai concret căile practice de dezarmare ; ar fi, de asemenea, deosebit de utilă organizarea unei conferințe generale a tuturor statelor pentru discutarea problemei dezarmării și în primul rînd a dezarmării nucleare. În expunere au fost, totodată, reiterate propunerile României privind necesitatea adoptării unor măsuri parțiale de dezarmare menite să creeze condiții propice pentru desființarea N.A.T.O. și, concomitent, a Tratatului de la Varșovia. **„Nu trebuie să se aștepte —** sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **ca aceste probleme vitale ale omenirii să fie rezolvate numai la masa tratativelor ; este necesar ca masele să lupte pentru a-și apăra prin forță proprie, viața, securitatea, perspectiva dezvoltării civilizației umane. Numai masele pot impune dezarmarea, numai ele vor realiza dezarmarea".**

Preluînd și ridicînd pe o treaptă superioară tradițiile înaintate ale mișcării muncitorești și democratice din țara noastră, Partidul Comunist Român a fost și este animat în întreaga sa activitate de un înalt spirit de solidaritate internaționalistă, militantă, cu forțele revoluționare, antiimperialiste, de pretutindeni. Partidul nostru se afirmă în prezent ca un detașament activ al marii armate revoluționare mondiale, bucurîndu-se la rîndul său de simpatie și solidaritate în cadrul mișcării comuniste și muncitorești internaționale, în rîndul forțelor progresiste, democratice. Preocuparea sa permanentă pentru dezvoltarea legăturilor cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu alte forțe socialiste, mișcări democratice, antiimperialiste, a primit în cursul anului 1970 o nouă și concludentă afirmare, prin întîlnirile, contactele, schimburile de delegații și informări pe care partidul nostru le-a avut cu 73 partide comuniste, cu 12 partide socialiste și social-democrate, cu 15 organizații reprezentînd fronturi și mișcări de eliberare națională, partide democratice și progresiste din țări în curs de dezvoltare. Prin întreaga sa activitate, Partidul Comunist Român își aduce contribuția la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare cu celelalte partide, la cauza unității și coeziunii mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Adîncind continuu aceste relații, Partidul Comunist Român se pronunță neobosit pentru fundamentarea lor strictă pe principiile deplinei egalități în drepturi și autonomiei fiecărui partid, ale stimei și respectului reciproc, ale solidarității și întrajutorării tovărășești — principii care constituie condiția fundamentală a realizării unei unități noi, autentice, corespunzătoare noilor condiții istorice.

Receptiv la tot ceea ce este nou în epoca noastră de avîntate cuceriri ale gîndirii și cunoașterii, ale științei și tehnicii, analizînd științific, pe baza învățăturii marxist-leniniste, conținutul fenomenelor, proceselor și tendințelor ce se manifestă în lumea contemporană, generalizînd experiența activității sale în domeniul construcției socialiste, Partidul Comunist Român își aduce o remarcabilă contribuție la dezvoltarea învățăturii vii, creatoare, a marxism-leninismului, la îmbogățirea continuă a teoriei revoluționare a proletariatului. În expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu se relevă în mod deosebit faptul că în condițiile proceselor social-politice noi pe care le cunoaște lumea contemporană se impun mai mult ca oricînd promovarea spiritului novator în fructificarea pe plan teoretic a experienței sociale, necesitatea dialogului comuniștilor cu toate forțele și curentele progresiste ale gîndirii contemporane. **„Legea dezvoltării marxism-leninismului** — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — **a fost și rămîne improspătarea neîncetată a esenței sale din izvorul gîndirii și cunoașterii universale, din cuceririle tuturor științelor, din experiența socială inepuizabilă și în continuă amplificare a societății omenești".**

Sărbătoare a întregului popor român, aniversarea unei jumătăți de secol de la crearea Partidului Comunist Român a marcat un moment de deosebită însemnătate în istoria contemporană a României socialiste. Bilanțul strălucit al tuturor înfăptuirilor de pînă acum, asociat dimensiunilor amplului program constructiv, pașnic, elaborat de partid, oferă poporului român, la începutul unei noi etape de dezvoltare, largi și însuflețitoare perspective. Politica înțeleaptă a Partidului Comunist Român, devotamentul său nemărginit față de interesele fundamentale ale țării, atașamentul și dragostea fierbinte a tuturor oamenilor muncii, a întregii națiuni socialiste față de partid, voința lor nestrămutată de a traduce în viață obiectivul măreț al edificării societății socialiste multilateral dezvoltate — toate acestea dau certitudinea unor noi și importante victorii pe drumul împlinirii celor mai înalte aspirații și deziderate de prosperitate și progres ale poporului nostru.

George G. POTRA

ORIENTUL APROPIAT

STATU-QUO DUPĂ TURNEUL ROGERS?

La încheierea turneului de o săptămînă întreprins de secretarul de stat al S.U.A., William Rogers, într-o serie de ţări din Orientul Apropiat, observatorii politici manifestă o oarecare prudenţă în ce priveşte concluziile — în special cu repercusiuni de durată mai lungă — ce trebuie trase de pe urma unei călătorii, ale cărei dificultăţi fuseseră reliefate chiar înainte de începerea ei. „Bilanţ modest", aceasta pare să fie, pentru moment, impresia lor dominantă după consumarea celor două etape decisive — Cairo şi Tel Aviv — ale turneului şefului diplomaţiei americane. Impresie motivată de faptul că în convorbirile avute de Rogers în aceste capitale, părţile şi-au menţinut poziţiile de bază atît în privinţa unei reglementări de ansamblu cît şi a unui acord parţial în vederea redeschiderii Canalului de Suez. „Nu este deocamdată cu putinţă să ne pronunţăm în mod definitiv asupra rezultatelor călătoriei mele, declara secretarul de stat american la sosirea sa în capitala Italiei. Ar fi prematur să spunem că perspectivele sînt strălucite, dar credem că aceste perspective s-au ameliorat într-o oarecare măsură". Această „ameliorare" el o justifică prin aceea „că s-a ajuns la o anumită îngustare a prăpastiei dintre poziţiile, egipteană şi israeliană, în privinţa unui acord interimar". Totuşi, a avertizat Rogers, ar fi „neînţelept" să se tragă concluzia că un acord cu privire la redeschiderea Canalului de Suez este iminent. „Într-adevăr — sublinia un comentator al agenţiei France Presse — între R.A.U. şi Israel continuă să existe divergenţe foarte însemnate asupra condiţiilor în care ar urma să se efectueze redeschiderea Canalului, divergenţe pe care Rogers a încercat să le reducă". „Lucrările nu se află încă decît în stadiul clarificărilor", concluzia comentatorul. Nu se cunoaşte, pentru moment, conţinutul concret al acestor „clarificări", subtextul „ameliorărilor" de care vorbea Rogers. S-ar putea — opinează cu prudenţă observatorii — ca ele să se refere la problema prezenţei personalului egiptean, care ar urma să se instaleze pe malul răsăritean al Canalului în cazul ajungerii la un acord interimar, şi a distanţei pînă la care s-ar retrage într-o primă etapă forţele israeliene pentru a permite începerea lucrărilor de deblocare.

Pentru partea egipteană, vizita de două zile a secretarului de stat american nu s-a soldat cu rezultate satisfăcătoare. „Amărăciune şi decepţie", acestea sînt sentimentele predominante la Cairo, subliniază corespondenţii străini din capitala R.A.U. După plecarea lui William Rogers spre Israel, purtătorul de cuvînt al Ministerului de externe egiptean declara că întrevederile pe care secretarul de stat le-a avut la Cairo „au fost utile în sensul că i-au oferit prilejul de a auzi părerile R.A.U. direct de la cele mai înalte oficialităţi ale sale". El adăuga însă că, „a avea convorbiri rodnice este un lucru şi a obţine rezultate satisfăcătoare este alt lucru", subliniind totodată că „s-a constatat un dezacord limpede între părerile celor două părţi". În ce priveşte relaţiile dintre S.U.A. şi R.A.U., purtătorul de cuvînt declara că a fost abordată problema reluării relaţiilor diplomatice, fără a se hotărî însă nimic concret în acest sens.

Comentînd vizita secretarului de stat american la Cairo, ziarul „Al Ahram" relata că în convorbirile cu William Rogers partea egipteană şi-a expus părerile cu privire la etapele soluţionării crizei din Orientul Apropiat, considerînd că acesta este punctul maxim pînă la care poate merge Cairo în eforturile sale în vederea unei reglementări paşnice. Pe de altă parte — arăta ziarul — partea americană a prezentat mai multe soluţii de alternativă, care s-au referit toate la o reglementare temporară. Printre acestea se numără o trecere în revistă a diverselor păreri cu privire la etapele retragerii, la zonele demilitarizate şi la posibilitatea înlocuirii forţelor care s-ar retrage, prin forţe internaţionale. Citînd surse americane, cotidianul egiptean menţiona că, propunînd aceste soluţii de alternativă, secretarul de stat Rogers „nu a expus punctul de vedere al Israelului sau alte puncte de vedere aprobate de Tel Aviv, ci a prezentat doar ideile S.U.A. care ar putea să servească drept punct de pornire în vederea unui acord".

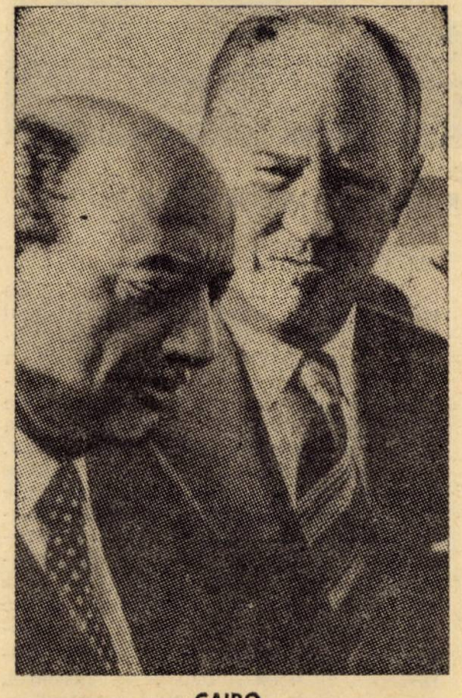

CAIRO
William Rogers şi Mahmud Riad

La rîndul său, ziarul „Al Gumhuria" relata că în cursul convorbirilor de la 5 mai ministrul de externe Mahmud Riad a prezentat proiectul egiptean, care cuprinde următoarele puncte principale : Israelul să se angajeze să se retragă total din teritoriile egiptene şi să răspundă la întrebările lui Jarring ; reglementarea parţială să constituie o etapă a unei reglementări generale ; retragerea parţială, în prima etapă, să aibă loc pe o linie cuprinsă între El Arish şi Ras Mohamed ; forţele egiptene urmează să traverseze Canalul pe malul lui răsăritean.

În optica Washingtonului, etapa de la Cairo a turneului lui Rogers apare într-o lumină mai satisfăcătoare. În declaraţia remisă presei la plecarea secretarului de stat din capitala arabă, se arăta că „părţile au păreri paralele asupra unui număr de principii care oferă prilejul unor explorări rodnice ulterioare". Subliniind că ar fi nerealist să se aştepte ca dificultăţile existente în calea păcii să fie lichidate în cursul unei scurte vizite, William Rogers sublinia : „Am găsit la Cairo o hotărîre, o hotărîre fermă, pe care noi o împărtăşim, de a acţiona în continuare pentru o reglementare paşnică, justă şi trainică, bazată pe rezoluţia Consiliului de Securitate în toate punctele sale".

Cu prilejul vizitei sale la Tel Aviv, Rogers va vorbi interlocutorilor săi despre „atitudinea favorabilă" pe care a întîlnit-o la Cairo, arătînd că revine acum părţii israeliene să adopte o atitudine similară. El a ţinut să reamintească, totodată, că planul ce-i poartă numele continuă să fie apreciat de guvernul S.U.A. drept programul cel mai rezonabil pentru o reglementare paşnică a crizei. Deşi nu s-a făcut cunoscut conţinutul convorbirilor de la Tel Aviv, observatorii, pe baza comentariilor reticente făcute presei de Robert McCloskey, purtătorul de cuvînt al Departamentului de Stat, conchid că Israelul nu a cedat de pe poziţiile sale intransigente. „Guvernul israelian nu şi-a luat nici un angajament formal privind o eventuală schimbare a politicii sale militare în cursul convorbirilor cu secretarul de stat american", declara premierul Golda Meir la reuniunea săptămînală a cabinetului israelian. „În fapt — scria ziarul «Le Monde» — principalul obstacol rămîne ostilitatea afirmată a Israelului faţă de planul Rogers".

În ciuda persistenţei unor asemenea dezacorduri, atît Washingtonul cît şi Tel Avivul se străduiesc să scoată în evidenţă „aspectele pozitive" ale călătoriei. Acestea se referă în special la domeniul relaţiilor bilaterale. Demersurile lui Rogers pe lîngă guvernul israelian nu au fost însoţite de nici o restricţie în ce priveşte ajutorul militar şi financiar furnizat de Statele Unite. Modalităţile acordării unui credit de 350 milioane dolari — deja promis — au fost fără îndoială examinate ca şi problemele referitoare la furnizarea de material militar.

Clarificările asupra poziţiei israeliene în privinţa unui acord interimar pentru redeschiderea Canalului de Suez rezultate după etapa de la Tel

→

Aviv au fost aduse la cunoștința părții egiptene de Joseph Sisco, asistentul secretarului de stat american pentru problemele Orientului Apropiat care l-a însoțit pe Rogers în turneul său. Surse oficioase din capitala R.A.U. apreciază că J. Sisco nu a adus la Cairo nici un element nou față de poziția israeliană cunoscută privind proiectul de redeschidere a Canalului.

Rodica GEORGESCU

MOSCOVA

DIALOGUL SOVIETO—FRANCEZ

Corespondență pentru „Lumea"

Contactele recente sovieto-franceze la nivelul miniștrilor de externe — prevăzute a se desfășura periodic prin protocolul încheiat la 13 octombrie 1970 în urma vizitei în U.R.S.S. a președintelui Pompidou — au constituit, poate, în primul rînd, o remarcabilă condensare în timp a examinării unui larg evantai de probleme. „A fost o vizită esențialmente de lucru" — declara ziariștilor ministrul de externe francez, Maurice Schumann, la sfîrșitul șederii sale la Moscova, sintetizînd programul celor trei zile de lucru : convorbiri cu omologul său sovietic, Andrei Gromîko, cu președintele Consiliului de Miniștri, Alexei Kosîghin, cu L.I. Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., la care mai trebuie adăugate cele două dineuri oferite succesiv de Andrei Gromîko și șeful diplomației franceze, întrevederea cu reprezentantul special al secretarului general al O.N.U. în Orientul Apropiat, Gunnar Jarring, ambasadorul Suediei la Moscova, discursul ținut la încheierea adunării generale a Camerei de comerț franco-sovietice.

Comunicatul dat publicității la încheierea vizitei oficiale în U.R.S.S. a ministrului afacerilor externe al Franței subliniază că discuțiile purtate cu oficialitățile sovietice au relevat coincidența pozițiilor în multe probleme și au confirmat interesul ambelor părți pentru reglementarea conflictelor pe calea tratativelor și pentru înlăturarea surselor de încordare.

Desfășurate „într-o atmosferă de înțelegere reciprocă", așa cum se arată în comunicat, convorbirile de la Moscova au acordat o atenție particulară „chestiunilor europene, inclusiv problemelor ce apar în legătură cu tratativele cvadripartite în curs de desfășurare, măsurilor pentru activizarea pregătirilor lor conferinței general-europene". La conferința de presă finală, ministrul francez preciza că, în cadrul convorbirilor, a reafirmat poziția favorabilă a Franței față de convocarea unei conferințe general-europene. Formula de pregătire a conferinței, asupra căreia opțiunile ambelor părți s-au întîlnit, este așa-numita formulă finlandeză. Potrivit acesteia, ministrul de externe finlandez este împuternicit să aibă consultări cu ambasadorii sau șefii misiunilor diplomatice la Helsinki, consultări care ar putea duce la ceea ce Schumann a denumit „salonul ambasadorilor", adică la negocieri multilaterale propriu-zise. Ministrul francez a evocat în favoarea acestei formule faptul că la Helsinki vor putea participa la consultările „multi-bilaterale", reprezentanții diplomatici atît ai R.D.G. cît și ai R.F.G.

În ce privește problema Berlinului, „care nu este de natură bilaterală" — a subliniat la conferința de presă Maurice Schumann — recentul dialog sovieto-francez nu a îmbrăcat forma unor tratative, fiind vorba de un schimb de opinii. Dar, a adăugat el, „în urma precizărilor făcute de Andrei Gromîko, mi s-a creat convingerea că un acord în această problemă nu este imposibil".

Evocarea crizei din Orientul Apropiat în cadrul convorbirilor sovieto-franceze a fost axată pe investigațiile menite să faciliteze succesul misiunii Jarring. De altfel, după prima rundă a dialogului său cu Andrei Gromîko, Maurice Schumann a avut o întrevedere cu ambasadorul Gunnar Jarring, căruia i-a reafirmat poziția guvernului francez privind misiunea sa în Orientul Apropiat, considerată „în cel mai înalt grad necesară". Poziție care a întrunit de altfel acordul comun al părților franceză și sovietică.

Situația din Asia de sud-est, complicată și mai mult de extinderea intervenției străine în Laos și Cambodgia, a constituit de asemenea prilejul unui larg schimb de vederi, ajungîndu-se, printre altele, la concluzia că, în interesul păcii în această zonă a lumii, „Franța și Uniunea Sovietică pot acționa, dacă nu în comun, cel puțin paralel".

O mare atenție, se arată în comunicat, a fost acordată adîncirii relațiilor sovieto-franceze în toate direcțiile. Au fost examinate în special unele probleme concrete, referitoare la legăturile reciproce, economice și comerciale. În convorbirile pe care Maurice Schumann le-a purtat cu premierul Alexei Kosîghin au fost amplu discutate, printre altele, problemele privind participarea Uniunii Sovietice la instalarea marelui complex siderurgic de lîngă Marsilia la Fos-sur-Mer, livrările de gaze sovietice, precum și studiile, în curs de desfășurare, privind construirea în Franța a unei rafinării care, funcționînd pe baza țițeiului sovietic, să producă derivate pentru exportul în terțe țări. În ce privește livrările franceze, se are în vedere participarea masivă a întreprinderilor Regiei „Renault" la construirea și darea în exploatare a marii uzine de autocamioane de pe Kama (lîngă Kazan), care urmează să producă anual 150 000 autocamioane cu o capacitate de 8-12 tone, precum și 250 000 motoare Diesel. A fost, de asemenea, discutată participarea Franței la modernizarea industriei ușoare sovietice. Amănuntele concrete, precum și hotărîrile privind aplicarea acestui vast program de colaborare urmează să fie elaborat în cursul sesiunii „marii comisii" sovieto-franceze, care se va întruni în iulie la Moscova.

În sfîrșit, părțile au convenit ca vizita în Franța a conducătorilor sovietici — ca răspuns invitației făcute anterior de președintele Pompidou și de guvernul francez — să aibă loc în cursul lunilor octombrie-noiembrie 1971.

Subliniind marea importanță pe care guvernul sovietic o atribuie dezvoltării relațiilor prietenești cu Franța și exprimîndu-și satisfacția pentru rezultatele acestui recent dialog, ministrul de externe al U.R.S.S., Andrei Gromîko, declara : „În ciuda deosebirilor între orînduirile sociale și ideologiile lor, Uniunea Sovietică și Franța au deschis largi orizonturi ale colaborării în favoarea destinderii internaționale și a

MOSCOVA
Convorbiri între premierul Alexei Kosîghin și Maurice Schumann

păcii". Iar Maurice Schumann, reamintind cîteva din domeniile cooperării franco-sovietice, mai ales cel economic și tehnico-științific, constata : „Colaborarea noastră poate constitui un stimulent și pentru alții, pe plan internațional".

Laurențiu DUȚA

Moscova, 11 mai

MARȘUL INTERNAȚIONAL PENTRU DEZVOLTARE

Printre evenimentele săptămînii ce s-a încheiat, Marșul internațional pentru dezvoltare, desfășurat în 51 de țări de pe toate continentele, a concentrat în mod larg atenția și interesul opiniei publice, reprezentînd o manifestare de amploare remarcabilă, plină de semnificații.

După cum este știut, primul Deceniu al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (1960—1970) nu s-a soldat cu rezultatele scontate. Decalajele între țările puternic dezvoltate și cele în curs de dezvoltare s-au adîncit. Procesul, departe de a se atenua, dovedește tendința de a se dezvolta în continuare într-un ritm evasiegal, dacă nu mai accelerat. Dacă exporturile reprezintă domeniul cel mai des invocat pentru a evidenția acest proces, nu este mai puțin adevărat că se pot adăuga date și cifre, tot atît de ilustrative, pentru alte numeroase compartimente ale vieții economice și sociale.

Subdezvoltarea continuă să se perpetueze în importante zone geografice ale globului, rămase în urmă pe planul forțelor de producție, al nivelului de civilizație, consumului, ocrotirii sănătății și instrucției publice. În secolul celui mai furtunos progres material, științific și cultural, sute de milioane de oameni suferă de subnutriție, sînt lipsiți de mijloacele necesare pentru dezvoltarea culturală și științifică. Existența acestei situații, menținerea și chiar creșterea decalajului dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare constituie o importantă frînă pentru evoluția generală a civilizației, reprezentînd în același timp o sursă de animozități, neîncredere și conflicte în viața internațională.

Rezultatele primului Deceniu al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare au evidențiat necesitatea de a se trece de la rezoluții generale privind lichidarea subdezvoltării și acțiuni de mică anvergură, la măsuri practice, la un program multilateral și eficient de sprijinire a eforturilor statelor rămase în urmă Fără îndoială, în rezolvarea problemelor dezvoltării apar ca primordiale efortul propriu, mobilizarea tuturor resurselor și energiilor fiecărei țări, la aceste eforturi țările avansate trebuind să-și aducă o substanțială contribuție. În același timp, se impune ca problemele dezvoltării să fie abordate în toată complexitatea lor și în conexiunile firești cu celelalte mari probleme contemporane. Cel de-al doilea Deceniu al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, aprobat în toamna anului 1970 de către cea de-a 25-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., — urmînd a se desfășura paralel cu un Deceniu al dezarmării — oferă o perspectivă mai optimistă, programele avînd un caracter mai realist și implicînd acțiuni mai eficace ca urmare a reconsiderărilor pe care le-a determinat decada anterioară.

Simbolul Marșului

Înainte ca primul Deceniu al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare să se fi încheiat, numeroase foruri și organizații internaționale, și în primul rînd instituțiile specializate din sistemul Națiunilor Unite, au abordat problema elaborării unei noi strategii a acțiunii internaționale îndreptate împotriva subdezvoltării. Cel de-al doilea Congres mondial pentru alimentație, organizat în iunie 1970 la Haga, avea să fie din acest punct de vedere arena unei vaste dezbateri și a unor discuții deosebit de animate consacrate problemelor sărăciei și foametei în lume. S-a relevat cu această ocazie acuitatea unor măsuri și inițiative în măsură să promoveze dezvoltarea, atît în planul ideilor, al conștiinței sociale generale, cît și în planul și prin intermediul acțiunii concrete, concertate la scară mondială.

Ideea avansată de organizația italiană „Mani Tese" privind organizarea unui Marș internațional pentru dezvoltare,

→

DOI PREMIERI LA PNOM PENH

După o perioadă în care s-au succedat numeroase investiri de premieri și spectaculoase eșecuri în încercarea de a forma un nou cabinet, criza „guvernamentală" declanșată în Cambodgia la 19 aprilie pare deocamdată a se fi rezolvat. Modalitatea în care s-a ieșit din impas nu este însă trecută cu vederea de comentatorii politici. Noul cabinet de la Pnom Penh este prezidat de Lon Nol (devenit între timp mareșal) dar — în fapt — generalul Sisevath Sirik Matak va fi cel care va asigura conducerea efectivă, avînd calitatea dublă de „președinte-delegat al consiliului de miniștri" și ministru al apărării. Faptul a devenit evident o dată cu expunerea de către Sirik Matak a programului noii echipe conducătoare cît și cu solicitarea — tot de către el —a unor depline puteri, invocînd pentru aceasta „circumstanțele excepționale și grave care traversează la ora actuală Cambodgia".

Rolul determinant al lui Sirik Matak este examinat în numeroase știri ale agențiilor de presă, care au evocat în ultimul timp animozitățile crescînde dintre Lon Nol și generalii din jurul său. În acest cadru, confruntarea cu Sirik Matak (fost vicepreședinte al „guvernului" pînă la 19 aprilie), exponent al marilor latifundiari, a căpătat accente dramatice și dure, fiecare dorind să fie personalitatea nr. 1 la Pnom Penh.

Soluția intervenită după îndelungi căutări și compromisuri a fost cea amintită mai sus. Întrebarea care se pune este dacă, și pentru cît timp, s-a remediat situația de anarhie politică, militară, economico-financiară și socială în care se află regimul de la Pnom Penh.

În legătură cu criza regimului de la Pnom Penh, în declarația Biroului Politic al Frontului Național Unit al Cambodgiei (F.U.N.K.) se sublinia recent : „Contradicțiile puternice existente în cadrul administrației de la Pnom Penh din cauza rivalităților dintre reprezentanții acesteia s-au agravat, manifestîndu-se prin incidente sîngeroase în capitală și chiar printr-o încercare de lovitură de stat. Înapoierea lui Lon Nol la Pnom Penh nu a făcut decît să accentueze aceste contradicții". Deși pentru moment s-a ajuns la un compromis, izolarea ca și neputința regimului de a înfrînge puternica mișcare de eliberare sînt cu atît mai evidente cu cît 70 la sută din teritoriul Cambodgiei se află sub controlul Armatei Populare de Eliberare Khmere (F.A.L.P.K.) și, în repetate rînduri, chiar asupra capitalei patrioții au declanșat puternice atacuri.

D. C.

urmînd a se desfăşura simultan în mai multe ţări, şi exprimînd solidaritatea internaţională, a găsit o largă audienţă în cadrul congresului. Este de menţionat că asemenea marşuri, cu proporţii însă mai modeste, au avut loc şi în anii precedenţi, primul desfăşurîndu-se în Marea Britanie, ideea fiind apoi reluată în America de Nord şi alte ţări ale Europei. Congresul mondial pentru alimentaţie a făcut recomandarea de a se întreprinde imediat o astfel de acţiune în măsură să simbolizeze înaltele obiective şi necesităţi resimţite, să dea un nou elan efortului comunităţii internaţionale pentru dezvoltare şi să antreneze în acest sens o uriaşă masă de oameni indiferent de vîrstă. S-a decis ca munca de coordonare a activităţii de organizare a acestui Marş să fie încredinţată Campaniei mondiale împotriva foametei (CMCF) din cadrul Organizaţiei Naţiunilor Unite pentru Alimentaţie şi Agricultură (FAO).

În intenţia celor ce au avansat şi a celor ce au susţinut această iniţiativă, Marşului internaţional pentru dezvoltare i s-au conferit valenţele acelui eveniment internaţional în măsură să „lanseze" cel de-al doilea Deceniu al Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare. Dincolo de simbol, Marşul internaţional pentru dezvoltare a fost de la început privit ca o modalitate de a strînge importante resurse financiare pentru lupta împotriva foametei în lume. Potrivit concepţiei organizatorilor, tehnica desfăşurării Marşului şi a strîngerii fondurilor s-a stabilit în felul următor : un mărşăluitor parcurge un itinerar determinat în aproximativ o zi, după ce în prealabil a primit, din partea amicilor, părinţilor şi colegilor, asigurarea că aceştia îi vor plăti o anumită sumă de bani pentru fiecare kilometru parcurs ; reţeta totală, în funcţie de „tariful" pe kilometru, numărul mărşăluitorilor şi „suporterilor", distanţa parcursă, se scontează a depăşi suma de 4 milioane de dolari. La apelul Comitetului de organizare a Marşului au răspuns 4 milioane de oameni, tineri şi mai puţin tineri.

Marşul internaţional pentru dezvoltare a avut un larg ecou internaţional, fiind salutat de numeroase organizaţii internaţionale şi personalităţi marcante ale vieţii publice. U Thant, secretarul general al O.N.U., a adresat participanţilor un mesaj în care se afirmă printre altele : „În faţa acestei iniţiative spontane de cooperare internaţională şi în faţa acestei dovezi a interesului arătat de tineret binelui public, ţin să remarc că susţin din toată inima acest Marş internaţional pentru dezvoltare, efectuat cu sprijinul Organizaţiei Naţiunilor Unite pentru Alimentaţie şi Agricultură. Sînt bucuros să văd că tineretul lumii întregi acţionează de o manieră pozitivă faţă de problemele puse de marile disparităţi economice care divizează lumea... La Naţiunile Unite sîntem bucuroşi de acest gest constructiv de natură a alerta opinia publică în favoarea unei acţiuni la toate nivelurile în scopul de a elimina sărăcia şi foametea pretutindeni unde ele subzistă în lume".

Desigur, Marşul internaţional pentru dezvoltare nu poate constitui prin el însuşi o soluţie pentru multiplele aspecte pe care această complexă problemă a dezvoltării le implică. Concepţia însăşi a organizatorilor Marşului ilustrează o asemenea înţelegere. Silvio Ghielmi, preşedintele organizaţiei „Mani Tese", sublinia în acest sens că aceste marşuri nu reprezintă „o formulă magică" capabilă să rezolve problemele dezvoltării. La rîndul său, Hans Dall, coordonator adjunct al CMCF, arăta că „a strînge bani nu este suficient şi noi am subliniat organizaţiilor cu care cooperăm că aceasta nu este decît un început".

George G. POTRA

PARIS

OPINIA GREVIŞTILOR

La 14 mai, zi naţională de acţiune a metalurgiştilor. Aşa au hotărît acum zece zile federaţiile muncitorilor metalurgişti aparţinînd celor două mari centrale sindicale C.G.T. (Confederaţia Generală a Muncii) şi C.F.D.T. (Confederaţia franceză democratică a oamenilor muncii). Această zi de acţiune, care va comporta încetări ale lucrului de durate variabile, va fi a treia manifestaţie de acest fel, după cele din 6 şi 21 aprilie. Ea se înscrie de altfel într-un climat social încordat. „Problemele sociale, notează agenţia France Presse, sînt cele de care francezii se simt cel mai vizaţi şi mai neliniştiţi". Iar „Le Figaro" publică rezultatele foarte semnificative ale unui sondaj efectuat de o societate specializată : pentru 46 la sută din cei întrebaţi (57 la sută în mediul muncitoresc), hotărîrea celor două centrale sindicale — a căror acţiune îşi propune ca un obiectiv de prim plan reducerea vîrstei de pensionare — este evenimentul cel mai important al lunii aprilie, la distanţă apreciabilă de cele următoare ; de asemenea, la întrebarea „care ar trebui să fie sarcinile prioritare ale guvernului în momentul de faţă ?", locul întîi (57 la sută din cei întrebaţi) îl ocupă lupta împotriva creşterii preţurilor ; în sfîrşit, o a treia întrebare, implicînd aprecieri asupra diferitelor aspecte ale politicii guvernamentale, consemnează opinii pozitive în ceea ce priveşte politica europeană de pildă sau dezvoltarea economică, dar din nou critici (80 la sută) în legătură cu creşterea preţurilor.

A fost de altfel şi unul din argumentele majore ale muncitorilor specializaţi care, acum două săptămîni, au declanşat greva de la Uzinele din Le Mans ale Regiei Renault, ocupînd localurile. Unul din argumente — celălalt privind demnitatea muncii lor. Aci se impun două precizări. Prima : în nomenclatorul francez, „muncitorul specializat" (O.S.) alcătuieşte categoria medie, între muncitorul necalificat şi „muncitorul profesionist" (O.P.) cu înaltă calificare. A doua : această categorie este retribuită potrivit unor încadrări care merg de la clasa 5 la clasa 11. În raport cu nivelul de inteligenţă şi inventivitate, cu iniţiativa, cu efortul etc. — dar nu cu cele ale omului, ci cu cele pe care se consideră că le pretinde maşina la care el lucrează. În consecinţă, greviştii de la Le Mans cer o reconsiderare a condiţiilor lor de muncă, prin asigurarea stabilităţii sistemului de încadrări.

Mai întîi au cerut-o cei 82 de muncitori specializaţi dintr-unul din atelie-

GREVIŞTII DE LA BOULOGNE-BILLANCORT
13 000 de „şomeri tehnici"

rele uzinei. Direcția a tergiversat, nerealizînd că, dincolo de cei 82 de oameni care porniseră la începutul lui aprilie primele acțiuni revendicative — scurte opriri ale lucrului — problema interesează direct pe cei 5 500 muncitori specializați ai uzinei. La 29 aprilie, intrau toți în grevă.

Direcția generală a regiei a declarat că nu poate lua în considerație „revendicările excesive" ale greviștilor și a lăsat să se înțeleagă că, deoarece acestora le revine sarcina de a fabrica piesele mecanice ale automobilelor, probabil că „în scurt timp va fi nevoită să închidă majoritatea atelierelor de asamblare ale diferitelor sale uzine". Efectiv, invocînd lipsa de piese, direcțiunea a oprit lucrul la Boulogne-Billancourt și la Flins : în primul caz „șomajul tehnic" lovește 13 000 de muncitori, în al doilea 14 500. Sindicatele însă consideră o asemenea măsură ca echivalentă cu un lock-out. Simbătă, muncitorii uzinei de la Boulogne-Billancourt au ocupat localurile, iar la Flins s-au produs ciocniri.

În același timp, sînt semnalate și alte conflicte sociale. În apropiere de Le Mans, au declarat grevă, pentru revendicări salariale, o parte din muncitorii unei uzine specializate în elemente electrotehnice. La Lyon, acțiunile greviste s-au înmulțit în diferite sectoare ale uzinelor Berliet. La Alençon, o grevă a paralizat timp de zece zile cele șase uzine ale grupului „Moulinex" (utilaj electro-menajer), ca urmare a hotărîrii conducerii societății de a închide una din ele. La Cannes, personalul a patru mari hoteluri a fost în grevă timp de o săptămînă (condiții de muncă, revendicări salariale). Atenția se concentrează însă în primul rînd asupra situației de la Renault. „Conflictul de la Renault, scria «France Presse», s-a agravat. În același timp a intrat într-un impas, direcțiunea respingînd revendicările pe care sindicatele le mențin cu fermitate. Guvernul înțelege să lase negocierile în sarcina exclusivă a celor două părți în cauză, spre a respecta autonomia unei mari întreprinderi naționale".

În cuvîntarea pe care a rostit-o la Toulouse, cu prilejul zborului pe care l-a efectuat la bordul avionului supersonic „Concorde", președintele Pompidou a vorbit din nou despre dezvoltarea capacităților economice ale Franței ca despre marele obiectiv de atins în anii care vin. Miile de muncitori și tehnicieni ai uzinelor societății constructoare SNIAS, care au cunoscut de-a lungul ultimelor luni multe momente de îndoială cu privire la viitorul avionului și al propriei lor activități, au aplaudat declarația prezidențială că proiectul „Concorde" va fi realizat, că va beneficia de sprijin financiar guvernamental, că incertitudinile privitoare la destinul lui comercial vor fi desigur depășite. „Pozițiile luate de echipa guvernamentală, nota «L'Humanité» în ziua zborului, sînt apreciate de oamenii muncii din construcțiile aerospațiale ; în acest spirit ei participă la ceremoniile de azi, fără a uita însă problemele care-i asaltează". Aceleași care, după sondajul publicat de „Le Figaro" asaltează pe cei mai mulți dintre francezi. Un săptămînal parizian amintea aforismul de foarte largă circulație : „Cînd Renault strănută, Franța are guturai".

Florica ȘELMARU

Album de familie

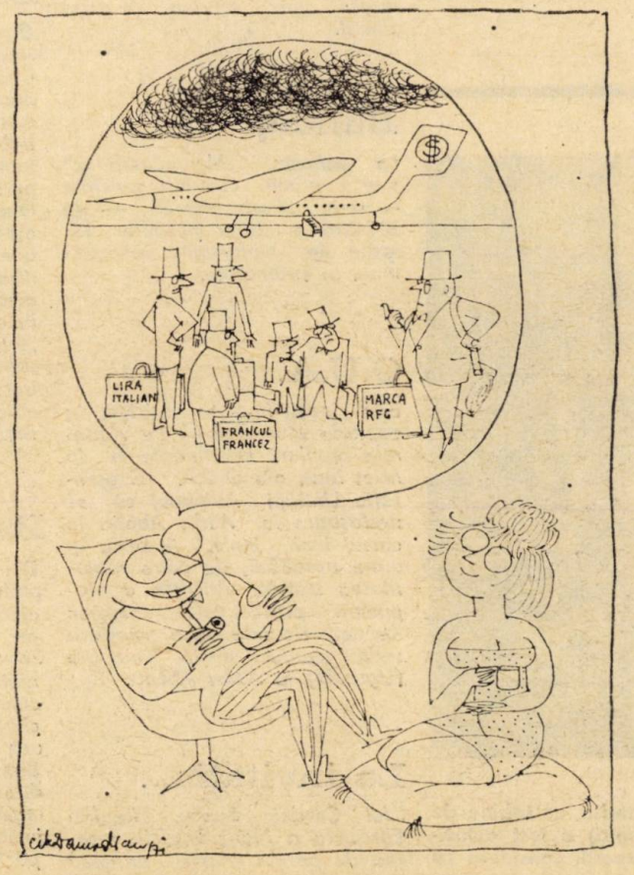

— Domnilor, eu am o parașută bună și tot n-aș lua pe o vreme ca asta un asemenea avion...

Desen de CIK DAMADIAN

DETECTOR

„Lăsați puștile, închideți ochii..."

Domnul Henry Blythe a împlinit 72 de ani. Dînsul a trăit două războaie mondiale, precum și un număr, mai mare, de războaie locale. În afară de a fi un calm și venerabil cetățean britanic, domnul Blythe este și autorul unei cărți care propune omenirii o metodă infailibilă prin care pacea — acum și peste oricîte mii de ani — ar trece din sfera dezideratului în cea a certitudinii.

Nefiind deosebit de familiarizat cu problemele de drept internațional, strategice, de politică curentă etc., etc., domnul Henry Blythe este în schimb un specialist în unde magnetice și hipnotice. După ce ani îndelungați a studiat, în liniștea cabinetului său, influența cuvintelor magice asupra unor pacienți indeobște normali, domnul Blythe a scris o carte voluminoasă prin care scutește planeta de o parte din întrebările fundamentale privind viitorul. Pacea — susține ingeniosul autor — poate fi instaurată și apetitul războinic anulat numai și numai prin influențe telepatice, magnetice și hipnotice.

O experiență practică a și avut loc pe teritoriul britanic cu „medii" britanice, prin utilizarea unor gradați cu o stare sufletească echilibrată. Domnul Blythe a sosit la regimentul cu pricina, a selectat un număr de militari, le-a așezat niște ținte în față și i-a invitat să efectueze un tir neîntrerupt în timp ce, la un puternic difuzor, le-a șoptit calm dar persuasiv : „Lăsați jos puștile... închideți ochii... și acum dormiți...". După o vreme, militarii și-au pus jos puștile. Unii au închis și ochii. Dar conducătorul lor n-a lăsat pușca din mînă și, cu ochii deschiși, s-a apropiat de domnul Blythe precizîndu-i că tirul s-a încheiat neavînd pur și simplu cum să continue. Muniția se terminase...

Urmărit de reporteri, septuagenarul domn a declarat : „Deși experiența a constituit parțial un eșec, mă declar totuși mulțumit de rezultat. Sînt convins că, în cinci ani de cercetări, voi pune la punct un sistem de transmisie prin radio a undelor magnetice, care va face imposibilă orice ciocnire armată. Voi efectua o nouă experiență în Vietnam".

Firește, la rigoare ni l-am putea imagina mîine, poimîine pe domnul Blythe înarmat cu un difuzor și rostind cuvinte dulci care să-i determine pe soldații americani să-și azvîrle armele și să pornească zburdalnici prin pajiști după fluturași și musculițe. Dar deși domnul Blythe există, e clar că o soluție incomparabil mai eficientă pentru terminarea războiului din Vietnam ar fi ca americanii să plece la casele lor.

În plus, pentru domnul Blythe s-ar putea ivi și o dificultate în obținerea vizei pentru Vietnamul de sud : după ce că Administrația de la Saigon se teme și de umbra ei, mai vine și domnul ăsta cu undele lui hipnotice...

Radu BUDEANU

DIN SURSE...

Prilej

După ce, între 14 și 15 iunie, va fi asistat la Bonn la o reuniune consultativă japono-vest-germană, ministrul japonez al afacerilor externe, Kiichi Aichi, profitînd de prezența sa în Europa, ar intenționa — relatează surse nipone — să-i întîlnească la Paris pe secretarul de stat american William Rogers (prezent în acel moment în capitala Franței), pe ministrul britanic al afacerilor externe, Alec Douglas Home și pe omologul său francez, Maurice Schumann.

Premieră

La 4 mai, o grevă de o jumătate de oră a avut loc la tipografia ziarului „l'Osservatore romano". Este — scrie presa italiană — pentru prima oară în istorie că intră în grevă cotidianul Vaticanului.

Parlamentare

Președintele Pompidou — scriu ziarele pariziene — urmează să deschidă lucrările Congresului Uniunii interparlamentare, programate pentru luna septembrie la Paris. 1 000 de deputați din 65 de țări vor sosi în capitala Franței pentru a participa la această reuniune.

Matesa

Depunînd o cauțiune de un milion de pesetas, doi dintre cei patru principali inculpați ai afacerii „Matesa", Luis Banquells și Antonio Truis, au fost puși la Madrid, în libertate provizorie. În schimb, aceasta le-a fost refuzată celorlalți doi, frații Juan și Fernando Vila-Reyes, directorii întreprinderii „Matesa", care au provocat falimentul în 1969, în urma unor fraude în valoare de 10 miliarde de pesetas.

Zgomot

„Pentru a lupta împotriva zgomotului trebuie să faci zgomot" : descoperirea aparține „Serviciului britanic pentru mediul înconjurător", care, după trei ani de studii asupra zgomotului, sugerează să se instaleze în zidurile imobilelor dispozitive electronice emițînd vibrații egale cu cele ale zgomotelor ce trebuie înlăturate. Întîlnindu-se, vibrațiile și undele zgomotelor se anulează.

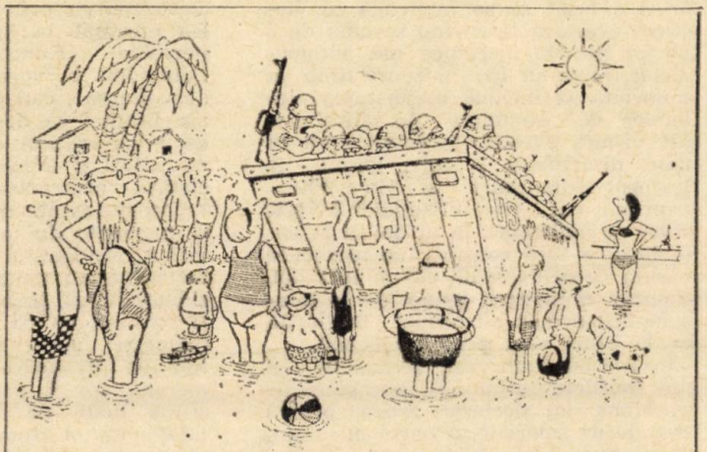

— Cine o fi cretinul care a făcut planurile operative ? !...
(Din **Epoca** Milano)

Conducta

Se anunță din Cairo că lucrările de construcție ale conductei de petrol Suez — Alexandria urmează să înceapă la 1 septembrie. Conducta va permite reducerea încărcăturilor transportate de petroliere cu aproximativ cinci milioane de tone anual.

Blindaj

La uzinele „Mercedes-Benz" s-ar fi primit comenzi speciale — scrie „Paris Match" — de blindare a tuturor mașinilor folosite de diplomații vest-germani în străinătate.

O.U.A.

Este posibil — se vorbește în capitala etiopiană — ca viitoarele reuniuni ministeriale și la nivel înalt ale O.U.A. (Organizația Unității Africane) să se desfășoare la Addis Abeba în cursul lunii iunie. Aceasta în urma aprobării, de către majoritatea statelor africane, a propunerii președintelui zambian Kenneth Kaunda de a transfera sediul reuniunii de la Kampala (Uganda) la Addis Abeba.

La invitația...

...lui Cevdet Sunay, Regina Elisabeta a Marii Britanii, însoțită de prințul Filip și prințesa Anne, urmează să facă o vizită oficială în Turcia, între 8 și 15 octombrie — se anunță la Ankara. Ar fi prima vizită oficială în Turcia a unui șef de stat britanic și a unui monarh occidental.

Babilon

Guvernul irakian — a declarat recent ministrul informațiilor, Chatik Al-Kamali — intenționează să facă apel, prin intermediul U.N.E.S.C.O., la ajutorul tuturor țărilor lumii și să invite toate organizațiile culturale să participe la reconstrucția Babilonului, vechiul oraș aflat astăzi aproape complet în ruine. În acest scop urmează a se organiza la Bagdad, în cursul lunii octombrie, un colocviu mondial la care sînt invitați să participe „toți istoricii și arheologii interesați de regiunea Tigrului și Eufratului". Costul reconstrucției, care va dura cîțiva ani, este evaluat la 25 milioane dolari.

Barnard

Din Capetown se anunță că profesorul Christian Barnard a efectuat luni un nou transplant de cord la spitalul „Groote Schuur". Se infirmă astfel zvonurile ce circulau săptămîna trecută privind intenția celebrului chirurg de a se expatria din cauza boicotului confraților săi. Barnard declarase presei că medicii de la „Groote Schuur" „nu împărtășeau opiniile sale", fapt pentru care „nu-i mai trimiteau pacienți".

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

RECORD

În cadrul unei licitații desfășurate recent la Londra, un tablou de Goya reprezentînd portretul unei femei (dreapta) a fost achiziționat pentru suma de 170 000 lire sterline. Experții consideră că este cea mai mare sumă plătită vreodată pentru o pînză a marelui artist spaniol

MIRKO TEPAVAȚ

secretarul de stat pentru afacerile externe al R. S. F. Iugoslavia

PREOCUPĂRI ACTUALE ALE POLITICII EXTERNE IUGOSLAVE

Începînd de marți se află în vizită în țara noastră secretarul de stat pentru afacerile externe al R.S.F. Iugoslavia, Mirko Tepavaț. Cu acest prilej, între Mirko Tepavaț și ministrul afacerilor externe al României, Corneliu Mănescu, au avut loc convorbiri privind relațiile româno-iugoslave precum și o serie de probleme ale vieții internaționale. Înaintea plecării sale în România, oaspetele iugoslav a binevoit să răspundă solicitării revistei „Lumea", acordînd colaboratorului nostru George Ionescu interviul de mai jos.

— Pentru început, v-am ruga să împărtășiți cititorilor revistei „Lumea" cîteva dintre principalele preocupări actuale ale politicii externe iugoslave.

— Poziția Iugoslaviei față de problemele internaționale actuale este definită, în mod firesc, de principiile de bază pe care le subliniem mereu și considerăm că le aplicăm consecvent în orientarea politicii noastre externe. Deși aceste principii nu cuprind idei necunoscute sau deosebite, valoarea lor nu este, din această cauză diminuată. Ele își au temeiul și în Carta Organizației Națiunilor Unite, înscriind, în primul rînd, necesitatea unei colaborări active, respectarea în mod strict a independenței, suveranității, integrității teritoriale și a neamestecului în treburile interne ale altor țări. Considerăm că aceste principii universale trebuie să fie respectate în relațiile cu toate statele, indiferent de mărimea lor, de gradul de dezvoltare, de orînduirea internă sau de opțiunea lor ideologică. Iugoslavia este în mod deosebit interesată în respectarea lor, atît datorită orînduirii sale interne social-politice socialiste, cît și a politicii sale externe, independente și neangajate.

În același timp, dacă confruntăm respectarea principiilor generale expuse cu evoluția relațiilor din viața internațională, sîntem departe de a fi mulțumiți cu situația existentă astăzi. După cel de-al doilea război mondial, lumea a rămas împărțită în blocuri împovărate de nenumărate antagonisme, iar politica de pe poziții de forță este folosită drept instrument de impunere a propriilor hotărîri. În acest sens, Iugoslavia apreciază că la rezolvarea problemelor care interesează omenirea este necesar să participe toate statele, mari și mici, opunîndu-se arbitrajului unor mari puteri, deoarece poziția de arbitru pentru unii înseamnă adesea inegalitate pentru alții.

În perioada postbelică, omenirea nu a fost cruțată de crize, conflicte și chiar de războaie, adesea ajungîndu-se pînă la limitele extreme ale pericolului declanșat, în mod inevitabil, de astfel de situații. Conștienți că numai o soluție dreaptă ar putea fi durabilă, sîntem în mod deosebit îngrijorați de situația din Orientul Apropiat și de politica Israelului, care exprimă, de fapt, tendința de a menține în continuare roadele războiului agresiv, în ciuda cunoscutelor hotărîri ale Consiliului de Securitate al O.N.U. și a tot mai puternicei presiuni a opiniei publice de a se ajunge la o rezolvare echitabilă. După cum se știe, Iugoslavia și președintele Tito personal depun eforturi continue în această direcție.

Situația din Orientul Apropiat se reflectă în mod tot mai direct asupra unei largi zone mediteraneene și asupra Europei fapt pe care noi, ca țară mediteraneană și europeană, îl avem mereu în atenție.

Lupta popoarelor din sud-estul Asiei, unde de asemenea situația nu este satisfăcătoare, cuprinde în sine învățătura că forța, oricît de mare ar fi ea, are limitele sale și că unui popor hotărît să-și conducă singur destinele nu i se poate impune voința altuia. În cazul dat, condiția pentru o rezolvare realistă este și astăzi, după atîta vărsare de sînge, retragerea completă a trupelor americane.

De asemenea, este important să subliniem legătura reciprocă a tuturor problemelor internaționale aflate în suspensie care, considerată și pozitiv și negativ, devine tot mai mare și mai atotcuprinzătoare. Sînt tot mai puține așa-numitele „probleme locale" față de care se poate rămîne în situația unui observator pasiv, fără riscuri, sau față de care să se admită „competența" unor grupări restrînse de țări sau numai a unei singure țări.

Avînd în vedere această situație considerăm că este dreptul și sarcina noastră de a ne asuma întreaga responsabilitate atît în cadrul O.N.U., cît și în relațiile directe cu numeroase țări cu care Iugoslavia socialistă, independentă, are contacte foarte vii și dezvoltate. Se înțelege că o parte considerabilă a eforturilor noastre se leagă de acțiunile comune ale grupului tot mai mare al țărilor neangajate a cărui activitate este în ultimii ani în creștere.

— V-am ruga să ne relatați cîteva din ultimele acțiuni concrete mai importante ale guvernului iugoslav pentru crearea unui climat de destindere în Europa. Cel rol apreciați că îl pot avea, în acest sens, în concepția Iugoslaviei, țările mici și mijlocii din Europa ?

— Iugoslavia acționează deosebit de activ în Europa, atît în baza principiilor de neangajare, cît și în baza apartenenței sale geografice la Vechiul Continent. Toate inițiativele îndreptate spre realizarea unei înțelegeri largi, democratice, privind colaborarea și securitatea europeană, inclusiv pregătirile pentru conferința general-europeană, au găsit — se înțelege — sprijinul nostru. Sînt mulțumit să constat că în toate aceste probleme am colaborat strîns și rodnic cu Republica Socialistă România.

În clipa de față considerăm că este important să întărim și să îmbogățim contactele bilaterale, care în ultimul timp au slăbit puțin, acceptînd și trecerea la consultări multilaterale, așa cum nu demult a propus guvernul finlandez. Dacă conferința europeană nu poate fi convocată foarte rapid, aceasta nu înseamnă, însă, că ea trebuie să fie pregătită în mod lent. Se înțelege, Europa nu este o insulă izolată. Noi concepem interdependența dintre evenimentele de pe continentul nostru și cele din întreaga lume ca pe o completare și un sprijin reciproc și nu ca pe o frînă, ca pe o piedică reciprocă. După părerea noastră, în acest cadru general trebuie folosite într-o măsură mai mare și posibilitățile pe care le oferă forurile și organizațiile europene deja existente și, în primul rînd, Comisia Economică a O.N.U. pentru Europa.

În sfîrșit, aproape că nici nu mai este necesar să mai subliniem convingerea noastră că țările europene mici și mijlocii — indiferent de orientarea lor politică sau de poziția lor față de alianțele militare existente — pot și trebuie să joace un rol mai evident în sporirea gradului de colaborare și securitate europeană, deoarece pacea, cooperarea multilaterală și relațiile reciproce bazate pe independență le avantajează în mod vital.

— Și acum, v-am ruga, tovarășe ministru, să ne vorbiți despre stadiul re-

→

lațiilor de colaborare româno-iugoslave și despre perspectivele lor de dezvoltare.

— Cu o satisfacție care cred că este reciprocă, constat că stadiul actual al relațiilor româno-iugoslave se bazează pe principiile prieteniei, bunelvecinătăți și colaborării crescinde în toate domeniile. Aceasta este, în primul rînd, rezultatul identității intereselor esențiale și năzuințelor țărilor noastre, al respectării consecvente a principiilor suveranității, integrității și neamestecului, luîndu-se în considerare specificul ambelor țări în ce privește dezvoltarea lor internă și poziția lor pe plan internațional. O contribuție deosebită la cursul actual al relațiilor reciproce au adus și întîlnirile, frecvente și rodnice, dintre șefii țărilor și partidelor noastre, tovarășul Tito și tovarășul Ceaușescu.

De o importanță deosebită este orientarea, acceptată de ambele țări, spre găsirea a noi și tot mai diversificate forme de colaborare pe termen mai lung. În acest cadru, relațiile economice ocupă un loc deosebit. Vorbim adesea, în mod justificat, despre înfăptuirea cu succes a grandiosului sistem hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier, care nu constituie doar o mărturie a prezentului, ci și un prospect pentru viitor. Sînt numeroase consfătuirile și inițiativele legate de cooperarea și specializarea în industrie, tehnologie și cercetarea științifică. Acordul comercial pe perioada 1971-1975 prevede o majorare a schimbului de mărfuri în valoare de circa 550 milioane de dolari de ambele părți, ceea ce ar dubla rezultatul de pînă acum.

Evoluția relațiilor noastre este firească și satisfăcătoare în toate celelalte domenii ; sporesc volumul și conținutul contactelor social-politice și culturale, colaborarea dintre orașele și cetățenii țărilor noastre. Năzuințele comune în lupta pentru pace, securitate și relații egale în drepturi între țări sînt factorii fundamentali ai colaborării strînse, permanente și pline de conținut dintre România și Iugoslavia, atît în relațiile lor reciproce, cît și în acțiunile lor pe arena internațională.

Mirko Tepavaț s-a născut în anul 1922 la Zemun, lîngă Belgrad. Începînd din 1941 participă la lupta de eliberare națională în cadrul unităților de partizani. În anul 1942 devine membru al Partidului Comunist din Iugoslavia. După terminarea războiului ocupă diferite funcții de conducere în Voivodina și Serbia. Activează pentru scurt timp ca redactor-șef al ziarului „Partiseki Radnik", după care i se încredințează funcția de secretar al Comitetului principal al Uniunii luptătorilor din războiul de eliberare națională, apoi cea de secretar al Veceî pentru învățămînt și cultură a R.S. Serbia și de președinte al Comisiei pentru problemele ideologice și de învățămînt a Uniunii Socialiste a Poporului Muncitor din Serbia. În anii 1955—1959 este directorul postului de radio Belgrad. Din 1959 pînă în 1965 îndeplinește funcția de adjunct al secretarului de stat al afacerilor externe și apoi de ambasador în R. P. Ungară. Conduce între anii 1965—1967 ziarul „Politika", iar în anul 1967 este ales președinte al Comitetului provincial Voivodina al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia. La cel de-al IX-lea Congres al Uniunii Comuniștilor (martie 1969) este ales membru al Prezidiului C.C. al U.C.I. În ședința din 23 aprilie 1969, Veceа popoarelor a Skupștinei Federale hotărăște numirea sa în funcția de secretar de stat pentru afacerile externe.

SECVENȚE VEST-GERMANE

De la trimisul nostru special

O călătorie în Republica Federală a Germaniei înseamnă întotdeauna o confruntare cu o realitate într-o complexă evoluție. Ceea ce se distinge însă în mod deosebit este ritmul acestei dezvoltări — un ritm de altfel explicabil în condițiile dezvoltării științei și tehnologiei contemporane. În graba unei treceri reportericești prin țară vom observa astfel atenția acordată — mai cu seamă în ultimii ani — construcției edilitare. Șantierul apare frecvent în peisajul urban vest-german ; orașul se dovedește a fi o expresie a ritmului modern al țării.

Dacă remarcam o intensitate sporită a construcțiilor edilitare în R.F.G., fenomenul — am aflat mai tîrziu — nu e însă lipsit actualmente de o semnificație economică specială. În general — ne explica domnul Gattinger, de la Institutul de cercetări economice „I.F.O." din München — această efervescență poate fi înțeleasă mai bine dacă ne referim la unele date ale conjuncturii economice a momentului. Datorită unui anume regres în sfera industrială, s-a produs în 1970 — după părerea expertului vest-german — o concentrare mai pregnantă a forței de muncă în sectoarele construcțiilor și serviciilor publice. În cursul acestui proces s-a observat totodată că piața brațelor de muncă se află într-un cronic deficit (10 la sută din totalul salariaților din R.F.G., adică peste două milioane, sînt străini).

Zăbovim asupra unor aspecte de natură economică pentru că momentul predispune într-adevăr la o asemenea tentativă. Vom observa astfel că soarta mărcii vest-germane a devenit un subiect de pătimașă discuție în cercurile cele mai largi și eterogene ale societății din R.F.G. Motivată istoric, hipersensibilitatea vest-germanului la fluctuațiile conjuncturii financiare poate fi constatată zilele acestea în fel și chip. Iar cel care a urmărit campania electorală din toamna lui 1969, va recunoaște ceva din atmosfera de atunci. Din nou se vorbește despre virtuțile sau servituțile revalorizării mărcii, din nou băncile federale au fost nevoite să-și închidă porțile, în fața avalanșei de dolari (cele peste 16,5 miliarde de dolari existenți în R.F.G. se dovedesc a fi o bogăție stînjenitoare). Excedentul la export, cursa dintre prețuri și salarii, apariția unor simptome inflaționiste au oferit desigur zilele acestea un generos material de comentariu politic și economic în R.F.G. Deocamdată, guvernul a luat decizia de a trece la un curs fluctuant al mărcii, ceea ce, se presupune, ar urma să ducă la diminuarea excedentului la export, implicit la o creștere a importurilor și, în fine, alături de alte mijloace, să determine o frînare a presiunilor inflaționiste.

Fără a insista mai mult asupra situației financiare vest-germane, vom remarca totuși că rezonanța psihologică la nivelul opiniei publice vest-germane a căpătat tonuri noi. Dacă în țările comunitare „maladia inflaționistă" pare să fie, de voie de nevoie, tolerată, aici însăși ideea de inflație e de-ajuns pentru a trezi amintiri neplăcute. Totodată, dacă degradarea cronică a dolarului este mai mult sau mai puțin tacit acceptată, pretinsele interese comunitare sînt însă din ce în ce mai greu suportate. „La nevoie — titrau în litere groase ziarele, citîndu-l pe cancelarul Brandt înaintea consfătuirii fulger de la Bruxelles — vom acționa singuri".

Ultimii ani — și, mai cu seamă, după instalarea cabinetului Brandt — au marcat în viața economică și socială vest-germană o etapă evident nouă nu numai prin semnificația politică a guvernării social-democrate, ci și prin eforturile actualei administrații de a realiza un program ambițios de reforme.

Un exemplu ni-l oferă, de pildă, localitatea Bochum, centru minier renumit din bazinul carbonifer Ruhr. Aici, așa cum ne explica primarul orașului, tendința predominantă a economiei locale este strădania de diversificare a ramurilor productive. Desigur, criza cărbunelui din 1958 (și, într-o anume măsură, recesiunea din 1966) au constituit, prin ele însele un îmbold suficient spre o asemenea orientare. Atragerea unor industrii noi (aici s-a stabilit una din importantele uzine „Opel") a fost principiul de bază al unei politici menite să depășească situația de unilaterală evoluție.

În acest context, ceea ce ni se pare deosebit de revelator — și mai cu seamă în ultima vreme — este grija acordată formării unor categorii diverse de specialiști. Exemplul cel mai elocvent îl constituie noua universitate din Bochum (în prezent 12 500 de studenți). Construcție de o impunătoare modernitate arhitectonică, complexul universitar de la Bochum va adăposti în viitor 18 000 de studenți, dintre care 75 la sută proveniți din regiunea Ruhr. Fără a fi pe deplin terminată, cetatea universitară din Bochum își dezvăluie încă de pe acum funcționalitatea precisă a concepției. În incinta orașului universitar, un pieton nu se va întîlni niciodată cu un automobil : mașinile circulă pe străzi aparte, iar pietonii — la un prim etaj, pe o platformă unitară, care leagă o clădire de alta (fiecare din ele consacrată unei științe anume, astfel încît punțile arhitectonice de legătură să inspire interdependența dintre diversele ramuri ale inteligenței umane). Acest echilibru al esteticii de construcție pare să-și aibă corespondentul și într-o sferă mult mai puțin supusă riglei : jumătate din clădiri sînt dedicate științelor umanistice, jumătate celor tehnice. Ponderea învățămîntului umanistic într-o regiune predominant industrială — ni s-a explicat — nu este deloc paradoxală.

Răspunzînd necesităților de armonizare și diversificare a formațiunii profesionale într-o regiune în care, prin tradiție se ajunsese la o unilaterală exacerbare a laturii tehnice, stimularea orientării spre domeniile îndeobște mai puțin

BONN
Reşedinţa preşedintelui federal

favorizate aici, ale umanisticii, pare explicabilă. Cele mai importante secţii vor aparţine ştiinţelor economice, juridice şi filologice. De notat că, de asemenea, la Bochum va lua naştere unul dintre cele mai mari institute de studii est-asiatice din R.F.G.

Evitarea gigantismului inutil se arată a fi una din dominantele concepţiei moderne de arhitectonică vest-germană. O ilustrare ce se vrea exemplară o va constitui „oraşul olimpic" din München (costă aproximativ două miliarde mărci, adică de trei ori mai mult decît se prevăzuse). Nu vom zăbovi cu descrierea acestui şantier al celor mai frumoase intenţii. E un subiect de meditaţie, ce necesită un spaţiu mult mai larg şi, cu siguranţă, ocaziile nu vor lipsi. Vom aminti doar că spectatorul Olimpiadei din 1972 va avea, după toate probabilităţile, prilejul să gîndească asupra unui contrast pitoresc oferit de simpla întîmplare : va admira, fără îndoială, măiestria celor care au vrut să traseze, în beton şi sticlă, o estetică a viitorului ; se va opri însă nedumerit la vederea unei case — gospodărie cu pridvor şi grădină — singura rămasă, parcă din altă lume, numai prin încăpăţînarea proprietarului care n-a vrut nicicum să renunţe la micile bucurii de vechi rezident al cartierului. Dar antiteza dintre vremuri va oferi vizitatorului poate şi un alt subiect de reflecţie, dacă va afla că stilizata colină verde din centrul „oraşului olimpic" a fost nu de mult, o imensă grămadă de ruine, rămasă ca urmare a războiului.

Un asemenea memento are un deosebit ecou în conştiinţa opiniei publice vest-germane, a oamenilor politici realişti, care constată că, în actualul context al vieţii politice vest-germane, mai există încă împotrivire din partea opoziţiei de dreapta şi, în special, a elementelor revanşarde şi neonaziste, care încearcă să împiedice procesul de normalizare, să bareze căile destinderii. Se poate însă afirma că, în consens cu întreaga evoluţie a Europei contemporane, şi în R.F.G. se afirmă preeminenţa tendinţelor politice determinate de imperativele vieţii internaţionale, tendinţe îndreptate spre dezvoltarea unor bune raporturi între state. O expresie a acestei evoluţii o reprezintă în R.F. a Germaniei promovarea unei orientări mai realiste în domeniul politicii externe — aceasta mai ales de cînd s-a constituit actuala coaliţie guvernamentală. Mi s-a vorbit, cu prilejul acestei vizite, despre semnificaţia pozitivă a unor acte de reală importanţă internaţională — semnarea tratatelor sovieto—vest-german şi polono—vest-german — paşi pozitivi ce se cer aduşi în faza finalizării şi sînt meniţi să favorizeze continuarea şi lărgirea negocierilor, să creeze şi să stimuleze acea ambianţă de înţelegere şi conlucrare de care este legată găsirea altor soluţionări realiste, acel curs neîntrerupt al eforturilor pe calea înfăptuirii securităţii europene. În acelaşi context, se desfăşoară dialogul politic dintre R.F.G. şi R.D.G. — stat independent şi suveran, a cărui recunoaştere conform dreptului internaţional este cerută de înseşi realităţile vieţii internaţionale contemporane. Dialogul acesta este apreciat ca o evoluţie favorabilă în direcţia normalizării relaţiilor între cele două state germane, ceea ce ar fi de natură a favoriza cursul destinderii pe continent.

Un examen obiectiv al actualelor realităţi politice arată prevalenţa ideilor de înţelegere şi colaborare internaţională, de sprijinire a procesului de normalizare a situaţiei pe continent. Ne amintim, în acest cadru, cuvintele preşedintelui Heinemann, rostite la 1 iulie 1969, cu ocazia investirii sale în înalta funcţie de şef al statului : „În concepţia mea, datoria primordială este de a lucra în serviciul păcii... Nu războiul reprezintă momentul de gravă încercare a omului, pacea este acel moment grav în care sîntem chemaţi cu toţii a ne dovedi capacităţile..."

Am avut, în urmă cu cîteva zile, prilejul deosebit ca, alături de alţi colegi români de breaslă, să pot asculta, într-o atmosferă destinsă, de calmă şi elevată abordare a realităţilor contemporane, cuvintele de asemănătoare rezonanţă pe care ni le-a adresat, personal, preşedintele Heinemann. Contribuţia vest-germană la devenirea lumii de astăzi nu poate fi decît paşnică — afirma domnia-sa. Amintind discursul său de la 18 ianuarie 1971, cînd a făcut o amplă evocare istorică (căci — aşa cum spunea el atunci — „orice viitor creşte din trecut"), domnia-sa îşi exprima opinia că, pentru poporul german, manifestările naţionaliste au dus numai la catastrofă. Insistînd asupra semnificaţiei reale — de extremă importanţă — a colaborării dintre naţiuni, preşedintele a subliniat cîteva domenii ale preocupărilor contemporane, în care — după cum spunea el — se poate face mai mult pentru bunăstarea naţiunilor, pentru o mai profundă înţelegere reciprocă. Unul din ele — şi domnia-sa a ţinut să degaje gravitatea acestei probleme — este lupta împotriva poluării. Într-adevăr, tema este amplu dezbătută în Germania federală. Şeful statului ne dădea spre pildă situaţia regiunii puternic industrializate a Köln-ului, unde stăvilirea procesului de poluare se impune cu urgenţă. Problema — a opinat preşedintele Heinemann — a intrat în circuitul internaţional. Căci — pentru a relua cuvintele sale — aerul şi apa nu respectă graniţele naţionale. Şi, revenind la situaţia R.F.G., Rinul, care uneşte atîtea ţări, e poate cel mai bun exemplu. Participarea în comun a tuturor statelor pentru a combate evoluţia periculoasă a poluării — ne explica Gustav Heinemann — este, aşadar, o necesitate. Deocamdată — remarca preşedintele — posibilităţile tehnice de a stăvili sau combate această evoluţie sînt mai mari decît cele politice.

Ideea colaborării internaţionale, a progreselor făcute pe această cale a fost dezvoltată, apoi, şi sub alte aspecte. Unul din acestea îl constituie realizarea unei mai largi comunicări între generaţiile tinere ale diferitelor naţiuni. Trebuie spus că, pentru preşedintele Heinemann, problematica tineretului contemporan a făcut obiectul unor constante preocupări. De altfel, cum ne mărturisea, domnia-sa a avut recent ocazia să se întreţină cu un grup de tineri din Köln. Recunoscînd, în această ordine de idei, că, în rîndurile tineretului vest-german, şi, mai cu seamă, ale celui universitar, există o anume nelinişte de natură politică, el este de părere că, în general, se discută prea schematic. E necesar — remarca însă preşedintele — să se poarte cît mai multe discuţii, în aşa fel încît dialogul dintre generaţii să fie mereu susţinut. Cît priveşte relaţiile dintre tineretul diferitelor ţări, există astăzi — e de părere preşedintele Heinemann — posibilităţi de cunoaştere mult mai concrete şi, în acest sens, a enumerat, printre altele, rolul important al turismului. Un loc anume în promovarea înţelegerii — a amintit, în continuare, preşedintele — îl va deţine Olimpiada de la München. Dar — a adăugat — cu o condiţie : aurul, medaliile să nu constituie elementul principal.

În ce priveşte relaţiile cu ţara noastră, preşedintele Heinemann şi-a exprimat opinia că ele au avut o dezvoltare bună, ascendentă. Evocînd vizitele reciproce ale diferitelor personalităţi române şi vest-germane, domnia-sa ne împărtăşea, în context, bunele impresii cu care s-a întors recent din România ministrul de interne Genscher. Preşedintele Heinemann e de părere că asemenea contacte contribuie la dezvoltarea înţelegerii şi relaţiilor reciproce.

Acum, înaintea apropiatei sale vizite în ţara noastră — punctul cel mai înalt al contactelor reciproce stabilite între personalităţi politice române şi vest-germane — preşedintele Heinemann a ţinut să ne comunice deosebitul interes pe care îl acordă acestei — cum se exprima el — prime întîlniri cu România.

De altfel, în încheierea acestei succesiuni de imagini şi impresii vest-germane, o remarcă generală : interesul pentru dezvoltarea relaţiilor reciproc avantajoase cu ţara noastră s-a dovedit a fi o constantă a discuţiilor şi convorbirilor avute, a preocupărilor unor oameni politici şi de afaceri, în fine, a multor ziarişti vest-germani, dornici de a cunoaşte mai bine realităţile româneşti. Un moment edificator l-a constituit, printre alte manifestări, conferinţa de presă ţinută de ambasadorul României la Köln, pe tema viitoarei expoziţii româneşti de la Düsseldorf, din luna iunie, conferinţă unde s-a remarcat prezenţa activă a unui mare număr de ziarişti şi experţi, în special din domeniul economiei.

Prima vizită oficială a unui şef de stat vest-german în România va constitui, în fapt, continuarea evoluţiei pozitive a raporturilor bilaterale care, în special în ultimii patru ani — mai precis de cînd între cele două state s-au stabilit relaţii diplomatice — a avut deseori ca expresie schimbul reciproc de vizite la nivelul factorilor de răspundere din România şi R.F.G. Dezvoltarea pe diferite planuri a unor asemenea relaţii între state cu orînduiri sociale şi politice diferite — relaţii întemeiate pe respectarea independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc — are, desigur, nu numai o importanţă bilaterală ci, pe un plan mai larg, răspunde cerinţelor reale ale vieţii internaţionale, necesităţii de a se crea condiţii care să favorizeze destinderea, înţelegerea şi colaborarea între ţările şi popoarele Europei.

Radu PASCAL

Bonn, mai

ANIVERSAREA TRATATULUI DE LA VARŞOVIA

dr. George Marin

Se împlinesc 16 ani de la semnarea Tratatului de la Varşovia, de prietenie, colaborare şi asistenţă mutuală, încheiat la 14 mai 1955. Tratatul a apărut ca o replică legitimă în faţa ameninţării prezentate de scopurile şi activitatea blocului agresiv N.A.T.O., înfiinţat în aprilie 1949. Fondat pe principiile independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi şi neamestecului în treburile interne, Tratatul de la Varşovia a fost creat ca un instrument de apărare a ţărilor membre împotriva unui atac imperialist.

Încheind acest Tratat, ţările socialiste participante şi-au afirmat hotărîrea de a promova o politică de înţelegere şi colaborare între state, de rezolvare a problemelor litigioase pe cale paşnică, şi-au luat obligaţia de a se abţine în relaţiile lor internaţionale de la ameninţarea cu forţa sau folosirea ei, şi, în acelaşi timp, au precizat caracterul vremelnic al Tratatului. Această poziţie a fost reafirmată de către ţările membre într-o serie de documente oficiale. Astfel, în Declaraţia de la Bucureşti, din iulie 1966, cu privire la întărirea păcii şi securităţii în Europa, s-a subliniat că **„în cazul încetării activităţii alianţei nord-atlantice, Tratatul de la Varşovia îşi pierde valabilitatea".**

Anii care au trecut de la încheierea Tratatului de la Varşovia s-au caracterizat prin noi şi importante deplasări în raportul de forţe pe plan mondial în favoarea socialismului, progresului şi păcii. În zilele noastre, nu imperialismul, ci aceste forţe — ţările socialiste, clasa muncitoare, în frunte cu partidele comuniste şi muncitoreşti, popoarele care luptă pentru cîştigarea şi consolidarea independenţei naţionale, ţărănimea, intelectualitatea, masele largi de femei, tînăra generaţie — determină într-o măsură tot mai mare cursul evenimentelor. În slujba democraţiei, destinderii şi colaborării acţionează, de asemenea, cercuri sociale de diferite orientări şi convingeri politice şi filozofice, reprezentanţi ai cultelor religioase. Se poate spune pe bună dreptate că niciodată în istorie lupta omenirii pentru progres, democraţie şi pace nu a cunoscut o asemenea intensitate, dimensiuni de o asemenea amploare.

Desigur, în lume există încă imperialism, forţe reacţionare şi agresive care caută să împiedice evoluţia progresistă a societăţii, menţin primejdia de război. Ţinînd seama de aceasta, partidul şi guvernul nostru acordă toată atenţia întăririi capacităţii de apărare a patriei, perfecţionării, organizării şi întăririi forţelor noastre armate, se preocupă de întărirea forţei de luptă a întregului popor, prin instruirea şi dotarea corespunzătoare a gărzilor patriotice, prin pregătirea militară a tineretului. În acest mod, Partidul Comunist Român îşi îndeplineşte, într-un înalt spirit de responsabilitate, o obligaţie fundamentală faţă de propriul popor, şi, totodată, o îndatorire internaţională faţă de cauza socialismului şi păcii în lume.

România şi-a îndeplinit şi îşi îndeplineşte consecvent îndatoririle ce-i revin în cadrul Tratatului de la Varşovia. Întărind continuu forţele sale armate naţionale, România dezvoltă în acelaşi timp cooperarea militară cu ţările membre ale Tratatului de la Varşovia, cu toate ţările socialiste, indiferent de apartenenţa sau neapartenenţa lor la acest Tratat. În promovarea acestei colaborări, ţara noastră are în vedere, totodată, faptul că întreaga responsabilitate pentru conducerea, organizarea, pregătirea de luptă şi politică, înzestrarea şi educarea forţelor armate revine partidului şi guvernului nostru, comandamentului suprem naţional.

Ca ţară socialistă, România situează constant în centrul politicii sale externe prietenia, alianţa şi colaborarea frăţească multilaterală cu toate statele socialiste. În organizarea şi dezvoltarea acestei colaborări, partidul nostru porneşte în permanenţă de la considerentul că menirea relaţiilor de colaborare dintre ţările socialiste — la baza cărora trebuie să stea în mod consecvent principiile independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi şi neamestecului în treburile interne, întrajutorării tovărăşeşti şi avantajului reciproc — este aceea de a contribui la accelerarea progresului fiecărei ţări în parte, de a asigura afirmarea tot mai puternică a specificului şi forţei creatoare a fiecărui popor şi, în acelaşi timp, de a contribui la întărirea socialismului pe plan mondial, la creşterea prestigiului şi influenţei sale internaţionale.

România acţionează, totodată, pentru dezvoltarea relaţiilor cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, pe temelia respectării principiilor independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc. Este convingerea fermă a partidului şi statului nostru că respectarea strictă de către toate statele a acestor principii constituie condiţia hotărîtoare pentru o colaborare internaţională sănătoasă, pentru statornicirea unui climat de pace şi securitate în lume. Dezvoltînd larg contactele şi schimburile de vizite guvernamentale şi de altă natură cu numeroase state de pe toate continentele, participînd activ la viaţa organizaţiilor internaţionale, România îşi aduce contribuţia la intensificarea conlucrării dintre toate statele, la promovarea destinderii în viaţa internaţională.

Creşterea şi afirmarea tot mai puternică, în lumea contemporană, a forţelor care se pronunţă pentru dezvoltarea conlucrării între toate statele, pentru asigurarea păcii şi securităţii popoarelor, îşi găsesc o confirmare elocventă în evoluţia situaţiei în Europa. Este bine cunoscut faptul că, în ultimii ani, s-au făcut paşi însemnaţi în direcţia lichidării reziduurilor celui de-al doilea război mondial, a normalizării relaţiilor dintre state pe continent. Pe această linie se înscriu, ca o importantă contribuţie, tratatele sovieto—vest-german şi polono—vest-german, convorbirile dintre R.D.G. şi R.F. a Germaniei, dintre R.S. Cehoslovacă şi R.F. a Germaniei. Cîştigă un teren tot mai larg ideea ţinerii unei conferinţe general-europene. Toate acestea pun în lumină ponderea tot mai mare pe care o dobîndeşte în viaţa internaţională, în relaţiile interstatale, metoda contactelor şi tratativelor, a abordării problemelor complexe actuale, a litigiilor dintre state pe căi politice, prin discuţii şi convorbiri.

Ţara noastră a acţionat şi acţionează consecvent pentru îmbunătăţirea relaţiilor dintre statele europene, îşi aduce contribuţia activă la statornicirea unui climat de destindere şi încredere pe continent, la promovarea unor raporturi bazate pe normele eticii şi legalităţii internaţionale. România militează cu consecvenţă pentru dezvoltarea unor largi relaţii de bună vecinătate, înţelegere şi cooperare cu toate ţările balcanice, pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii şi colaborării.

După părerea guvernului nostru, este necesar ca în vederea ţinerii conferinţei general-europene să se treacă în cel mai scurt timp la organizarea unor întîlniri pregătitoare, cu participarea tuturor statelor interesate. De asemenea, România consideră că, întrucît ţelul conferinţei este de a deschide calea soluţionării problemelor rămase în suspensie sau acumulate după cel de-al doilea război mondial, realizarea de noi progrese în direcţia pregătirii şi ţinerii acesteia cere să se renunţe la punerea unor condiţii prealabile. Înfăptuirea securităţii europene presupune, totodată, recunoaşterea schimbărilor istorice care s-au produs în perioada postbelică, recunoaşterea din punctul de vedere al dreptului internaţional a R.D. Germane, stabilirea de relaţii normale între şi cu ambele state germane.

În ansamblul măsurilor menite să asigure pacea şi securitatea în Europa şi în lume, o importanţă deosebită revine înfăptuirii dezarmării generale şi, în primul rînd, a celei nucleare. Este timpul — după părerea ţării noastre — să se treacă de la discuţii generale despre dezarmare la măsuri concrete ; în acelaşi timp, partidul şi guvernul român consideră deosebit de utilă adoptarea chiar şi a unor măsuri parţiale cum sînt : lichidarea bazelor militare existente pe teritoriul altor state, retragerea trupelor în teritoriile naţionale, reducerea cheltuielilor militare şi altele, menite să creeze condiţii propice pentru desfiinţarea N.A.T.O. şi, concomitent, a Tratatului de la Varşovia, a tuturor blocurilor militare. Desigur, atît timp cît continuă să existe N.A.T.O., menţinerea Tratatului de la Varşovia este necesară şi justificată.

În condiţiile actuale, devine tot mai evident că o soluţionare acceptabilă a problemelor care confruntă omenirea este de neconceput fără participarea activă a tuturor statelor la viaţa internaţională, la instaurarea unui climat de pace şi securitate. **„Considerăm** — arăta tovarăşul Nicolae Ceauşescu în expunerea făcută cu prilejul sărbătoririi semicentenarului P.C.R. — **că îndatorirea de prim ordin a tuturor popoarelor, a tuturor ţărilor iubitoare de pace, a tuturor forţelor sociale progresiste este de a acţiona cu energie pentru instaurarea unei atmosfere de conlucrare fructuoasă între naţiuni, pentru eliminarea din viaţa internaţională a tuturor factorilor care generează agresiune, amestec în treburile altor state".**

Promovînd o politică externă care uneşte, în mod armonios, îndatoririle faţă de propriul popor cu responsabilităţile faţă de cauza generală a socialismului şi a păcii, România îşi aduce contribuţia activă la afirmarea ideilor păcii, libertăţii şi progresului în Europa şi în lume, la dezbaterea şi rezolvarea problemelor majore ale vieţii internaţionale, în interesul tuturor popoarelor.

SEMICENTENARUL PARTIDULUI COMUNIST DIN CEHOSLOVACIA

În aceste zile, poporul prieten cehoslovac sărbătorește împlinirea unei jumătăți de secol de la constituirea Partidului Comunist din Cehoslovacia, eveniment memorabil în istoria social-politică a țării. P.C. din Cehoslovacia s-a format în perioada avîntului revoluționar generat de ascuțirea puternică a contradicțiilor economice și politice în anii primului război mondial, în condițiile amplului ecou produs în lume de victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Astfel, în 1918, în urma prăbușirii imperiului habsburgic, a luat ființă, ca stat suveran și independent, Republica Cehoslovacă. Clasele exploatatoare au folosit, însă, cadrul noului stat pentru a-și întări dominația asupra maselor largi populare. În aceste împrejurări, răspunzînd unei necesități imperioase, s-a constituit — în cadrul Congresului de la Praga al stîngii social-democrate din 14—16 mai 1921 — partidul marxist-leninist al clasei muncitoare din Cehoslovacia.

Afirmîndu-se de la început ca forță conducătoare și mobilizatoare a acțiunilor proletariatului cehoslovac împotriva exploatării și asupririi, a reacțiunii interne și internaționale, pentru drepturi și libertăți democratice, pentru apărarea intereselor vitale ale celor ce muncesc, pentru transformarea revoluționară a societății, P.C. din Cehoslovacia a militat cu dîrzenie și consecvență sub steagul nobilelor idealuri ale eliberării naționale și sociale, ale păcii și progresului. În perioada întunecată ce a urmat odiosului dictat de la München, — care a dus la dezmembrarea țării și subjugarea ei de către Germania hitleristă — P. C. din Cehoslovacia, unind în jurul său clasa muncitoare, forțele revoluționare și progresiste ale țării, s-a situat în avangarda mișcării de rezistență națională împotriva ocupanților hitleriști. În condițiile deosebit de grele ale ilegalității, înfruntînd represiuni sîngeroase și dînd numeroase jertfe, Partidul Comunist s-a afirmat ca forța organizatoare și conducătoare a luptei popoarelor ceh și slovac pentru libertatea și independența țării, pentru salvgardarea ființei naționale. Această luptă a culminat la sfîrșitul lui august 1944 cu răscoala națională slovacă, iar la 5 mai 1945, cu insurecția din Praga, momente de seamă în cronica luptei antifasciste a popoarelor. Peste 300 000 de patrioți cehi și slovaci și-au dat viața pentru eliberarea țării de sub jugul hitlerist.

După eliberarea țării — moment de răscruce în istoria Cehoslovaciei — lupta popoarelor ceh și slovac pentru transformări adînci, sociale, economice și politice s-a dezvoltat continuu. Sub conducerea Partidului Comunist, în februarie 1948, proletariatul, masele muncitoare au obținut o victorie istorică asupra forțelor reacționare, cucerind puterea de stat. Luîndu-și soarta în propriile mîini, popoarele Cehoslovaciei au trecut la înfăptuirea aspirațiilor lor seculare — transformarea revoluționară a societății, edificarea societății socialiste.

Călăuzite de Partidul lor Comunist, popoarele Cehoslovaciei au obținut în anii care au urmat succese importante în făurirea unei vieți noi, în dezvoltarea economiei și culturii, a științei și tehnicii, în domeniul învățămîntului, în ridicarea nivelului de trai al maselor. În prezent, oamenii muncii din R. S. Cehoslovacă se pregătesc să întîmpine apropiatul Congres, al XIV-lea, al Partidului, menit să traseze perspectivele pentru dezvoltarea viitoare a țării pe calea progresului economic și social.

Popoarele român și cehoslovac s-au găsit, nu o dată de-a lungul istoriei, alături unul de celălalt în lupta pentru eliberarea națională și socială. Un element fundamental în dezvoltarea relațiilor reciproce de prietenie l-a constituit solidaritatea internaționalistă trainică dintre clasa muncitoare din cele două țări. Forțele revoluționare, partidele comuniste din România și Cehoslovacia, au luptat umăr la umăr împotriva reacțiunii și imperialismului, pentru eliberare națională și socială. Actul trădător de la München, dezmembrarea și apoi cotropirea de către naziști a statului cehoslovac au fost înfierate cu energie de către comuniștii români, de masele muncitoare din România, care s-au situat ferm de partea Cehoslovaciei, a luptei popoarelor ceh și slovac pentru libertate și independență. Această solidaritate cu adînci tradiții a fost pecetluită prin sîngele vărsat în comun în războiul antihitlerist. Alături de armatele Uniunii Sovietice — care au dus greul războiului —, de detașamentele de partizani cehi și slovaci, Armata Română a luptat cu vitejie pe pămîntul cehoslovac, aducîndu-și din plin contribuția la izgonirea ocupanților; 66 000 de ostași și ofițeri români au căzut în bătăliile pentru eliberarea poporului cehoslovac de sub jugul hitlerist.

În anii puterii populare, ai construcției socialismului, relațiile de prietenie dintre România și Cehoslovacia, dintre poporul român și poporul cehoslovac, s-au extins și lărgit continuu, stimulate de comunitatea de orînduire, ideologie, interese și țeluri. Poporul român urmărește cu sentimente de profundă simpatie activitatea constructivă desfășurată de oamenii muncii cehi și slovaci sub conducerea Partidului lor Comunist, se bucură de realizările dobîndite de aceștia în edificarea societății socialiste.

Relațiile reciproce dintre cele două partide și țări se dezvoltă pe baza principiilor respectării independenței și suveranității naționale, egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, internaționalismului socialist. În cadrul colaborării multilaterale româno-cehoslovace, se extind schimburile comerciale, cooperarea în producție. Noul acord comercial semnat între România și Cehoslovacia prevede pentru anii 1971—1975 o creștere cu peste 50 la sută a schimburilor comerciale, în comparație cu perioada 1966—1970.

Realizările ambelor țări în construcția socialismului generează în permanență noi posibilități de intensificare a schimburilor de valori materiale și spirituale, de întărire a colaborării și cooperării în diferite domenii. Așa cum se știe, în cursul convorbirilor desfășurate în luna martie a.c. la București între tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și alți reprezentanți ai partidului nostru, și tovarășii Gustav Husak, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, și Vasil Bilak, membru al Prezidiului, secretar al P.C. din Cehoslovacia, a fost examinat stadiul actual al relațiilor bilaterale și s-a exprimat hotărîrea ambelor părți de a dezvolta în continuare prietenia și colaborarea dintre România și Cehoslovacia, dintre P.C.R. și P.C. din Cehoslovacia, pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului socialist.

Împărtășind convingerea că prietenia și colaborarea dintre Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă, dintre P.C.R. și P. C. din Cehoslovacia se vor dezvolta în continuare în interesul ambelor popoare, al prieteniei și unității tuturor țărilor socialiste, al cauzei generale a socialismului și păcii, poporul român transmite în aceste zile sentimentele sale de prietenie și solidaritate internaționalistă popoarelor ceh și slovac cu prilejul gloriosului jubileu al Semicentenarului Partidului Comunist din Cehoslovacia.

Ileana NICOLAESCU

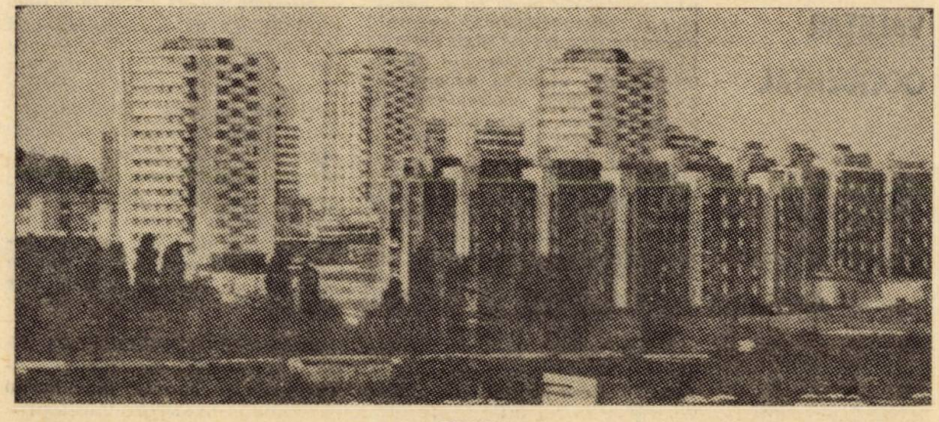

PRAGA
În noile cartiere

SEISM MONETAR ÎN OCCIDENT

Din nou tensiune monetară pe pieţele occidentale. Din nou autorităţile monetare din unele ţări se văd nevoite să recurgă, pentru cîteva zile, la soluţia extremă a închiderii burselor de valori şi a suspendării tranzacţiilor cu valute. După cum se ştie, săptămîna trecută, R.F.G., Elveţia, Austria, Olanda şi Belgia au anunţat aceste măsuri, refuzînd temporar să mai negocieze chiar moneda care stă la baza întregului sistem valutar occidental : dolarul. Motivul declarat — pur şi simplu, intrările masive de dolari pe propriile pieţe ! Poate părea paradoxal. Altădată, dolarii ar fi fost primiţi cu bucurie... Acum însă...

VOT DE NEÎNCREDERE ÎN DOLAR

Ipostază a crizei sistemului valutar capitalist, actuala erupţie monetară apare organic legată de miezul acestei crize — artificiala menţinere la acelaşi nivel, de aproape 40 de ani, a relaţiei aur-dolar, în condiţiile în care, între timp, dolarul a cunoscut o depreciere de peste 50 la sută — şi absolut previzibilă, ca o consecinţă firească a ultimelor tendinţe observate în plan economic şi monetar pe pieţele occidentale.

Este vorba, **în primul rînd**, de ritmul inflaţionist mai alert din S.U.A., în comparaţie cu cel din alte ţări capitaliste dezvoltate. Aceasta a însemnat — în condiţiile perpetuării şi chiar ale adîncirii deficitului balanţei de plăţi americane, datorită cheltuielilor fabuloase legate de războiul de agresiune din Vietnam — exportul în străinătate al unor dolari depreciaţi şi, deci, diseminarea virusului inflaţionist pe alte pieţe. În acest context, autorităţile monetare din alte ţări au devenit tot mai puţin dispuse — cum se exprima mai demult ministrul de finanţe al Franţei — „să-şi regleze ceasul după acele unui orologiu dereglat", cerînd ferm stăvilirea inflaţiei din S.U.A. (pentru „însănătoşirea" monedei americane, „orologiul — etalon" al actualului sistem valutar occidental) şi eliminarea deficitului balanţei de plăţi americane, ca măsuri imediat indispensabile şi, în acelaşi timp, tranzitorii spre o reformă a sistemului valutar vizînd aşezarea pe baze reale a relaţiei aur-dolar.

În al doilea rînd, este vorba de fenomenul care a apărut spre sfîrşitul anului 1970 şi s-a consolidat la începutul anului 1971 : scăderea rapidă şi bruscă a nivelului dobînzilor pe pieţele occidentale, după o lungă perioadă în care, în vederea jugulării inflaţiei, autorităţile occidentale şi, în primul rînd, cele din S.U.A., practicaseră o politică de restrîngere a masei monetare prin ridicarea dobînzilor la un nivel fără precedent. Această politică, scumpind creditul şi avînd, deci, efecte negative asupra investiţiilor şi creşterii economice, a fost abandonată în condiţiile în care, într-o serie de ţări, activitatea economică a înregistrat un sensibil recul.

Scăderea bruscă şi masivă a nivelului dobînzilor a fost resimţită şi pe piaţa „eurodolarilor". „Eurodolarii" nu sînt altceva decît dolarii transferaţi în străinătate prin deficitul balanţei de plăţi americane şi care aparţin în prezent unor bănci sau particulari din afara S.U.A. Negociaţi pe diferite pieţe de către deţinătorii lor, „eurodolarii" au format o piaţă (apreciată la aproximativ 50 miliarde dolari) de împrumuturi pe termen scurt şi mediu, „paralelă" pieţelor oficiale. Aceasta a contribuit la întîrzierea declanşării unor presiuni deosebit de puternice asupra dolarului, întrucît deţinătorii de dolari din străinătate — găsind astfel o posibilitate de a-şi folosi şi fructifica fondurile — n-au cerut sistemului de rezerve al S.U.A. convertirea dolarilor în aur. Scăderea bruscă a nivelului dobînzilor şi pe piaţa „eurodolarilor" a descurajat interesul deţinătorilor acestora pentru plasarea fondurilor lor pe această piaţă şi a încurajat, dimpotrivă, căutarea unor plasamente mai favorabile în alte părţi.

ETAPELE POSTBELICE ALE CRIZEI SISTEMULUI VALUTAR OCCIDENTAL

TOAMNA ANULUI 1944. Conferinţa de la Bretton Woods consfinţeşte practicile sistemului „Gold Exchange Standard" (etalon aur-valută), stabilit încă în 1922 la Genova şi care, oficial, este în vigoare şi astăzi. Plecînd de la situaţia tezaurelor monetare, conferinţa de la Bretton Woods scindează monedele în două categorii : a) valute-cheie *(dolarul şi lira sterlină), monede garantate prin tezaur, cu funcţie internaţională recunoscută, so-otite „la fel de bune ca şi aurul" şi cu convertibilitate generală (inclusiv în aur) pe plan extern ; b)* monede naţionale *ale diferitelor state, monede neconvertibile şi, în fapt, necirculabile pe piaţa externă. Acceptarea generală a acestei scindări a monedelor se explică, atît prin poziţia economică şi politică dominantă în cadrul Conferinţei de la Bretton Woods a ţărilor deţinătoare de tezaure (covîrşitoarea majoritate a rezervelor de aur se găsea, la sfîrşitul războiului, în S.U.A. şi Marea Britanie), cît şi prin imposibilitatea efectivă a celorlalte ţări participante la Conferinţă de a ieşi în acel moment din impasul economic în care fuseseră împinse de război.*

MIJLOCUL DECENIULUI AL 6-LEA. Ţările cu valută-cheie sînt solicitate de însuşi sistemul „etalon aur-valută" să aibă o balanţă de plăţi deficitară. Aceasta deoarece devizele plătite de către aceste ţări constituie, în această perioadă, singura sursă de „lichidităţi internaţionale", adică de mijloace de plată cu acceptare internaţională deplină. Dacă balanţa de plăţi americană — se consideră — nu ar avea un sold negativ, atunci celelalte ţări capitaliste nu ar avea la dispoziţie devize decît în măsura în care ar exporta mărfuri în S.U.A. dar nu ar importa mărfuri americane. Or, aceste ţări resimt, în perioada imediat postbelică, o acută lipsă de disponibilităţi de mărfuri pentru export. În asemenea condiţii se declanşează „setea de dolari", alte ţări solicitînd S.U.A. exportul de dolari, ca mijloace de plată pentru procurarea de mărfuri şi pentru constituirea rezervelor monetare proprii.

SFÎRŞITUL DECENIULUI AL 6-LEA. Alte ţări capitaliste (vesteuropene şi Japonia) intră într-o

Valute comerciale stabile sau în expansiune — în primul rînd marca vest-germană, francul elveţian, florinul olandez, — cu posibilităţi de mărire a cursului lor de schimb, au devenit elemente atractive pentru diverse capitaluri.

Numeroşi posesori de „eurodolari" cer transferarea fondurilor lor în aceste valute. Perpetuarea deficitului balanţei de plăţi americane accentuează acest proces. Masive cantităţi de dolari invadează pieţele ţărilor ale căror valute se află într-o poziţie stabilă : R.F.G., Elveţia, Olanda, Belgia etc. Cursul de schimb al acestor monede sparge plafonul superior admis pentru cursul lor valutar faţă de dolar. În schimb, cursul dolarului scade sub plafonul minim admis. În consecinţă, băncile centrale ale acestor ţări sînt obligate să intervină pe piaţă, conform actualelor reglementări, cumpărînd dolari şi furnizînd doritorilor monedele proprii pentru a menţine cursul acestora la nivelul celui oficial sau, cu alte cuvinte, pentru a susţine cursul dolarului.

Cererile depăşesc, însă, orice limite. Doar în mărci vest-germane sînt transferate 2,5 miliarde dolari, în decurs de numai două zile. Deţinătorii altor zeci de milioane dolari cer transferul fondurilor lor în franci elveţieni, franci belgieni, florini olandezi. Disponibilităţile în monedele proprii ale băncilor naţionale ale acestor ţări secătuiesc. Noi emisiuni monetare ar fi avut, evident, efecte inflaţioniste. Îndeosebi, însă, autorităţile monetare n-au mai dorit să continue cumpărarea de dolari, neavînd nici un interes să-şi supraîncarce seifurile cu dolari depreciaţi, cu alte cuvinte să mai „importe" inflaţia din S.U.A. În aceste condiţii bursele au fost închise şi negocierile cu dolari suspendate. Dar măsura a fost, evident, similară unui adevărat vot de neîncredere în dolar.

BAROMETRUL „HOT-MONEY"

Actualele zguduiri monetare relevă încă o dată cu pregnanţă puternicul rol de instabilitate pe care îl au capitalurile speculative, codificate expresiv de termenul englezesc „hot-money" (bani fierbinţi). Ori de cîte ori neîncrederea într-o monedă este manifestă, se întrevăd schimbări în paritatea unei monede sau se produc modificări importante în nivelul dobînzilor din diferite ţări, aceste capitaluri, într-o febrilitate permanentă, evadează dinspre o monedă spre alta. Simple ordine telefonice transferă fonduri dinspre monedele în derută spre cele stabile, dezechilibrînd balanţele de plăţi.

Aceste capitaluri au contribuit la agravarea deteriorării francului francez în cursul anilor 1968—69, ele au amplificat procesul ce a contribuit la crearea condiţiilor în care s-a impus revalorizarea mărcii vest-germane la sfîrşitul anului 1969. În acelaşi timp, însă, ca un adevărat barometru, capitalurile speculative au pus de fiecare dată, ca şi în prezent, în evidenţă deteriorarea poziţiilor dolarului. Sensibilitatea manifestată de acest „barometru" este demonstrată şi de faptul că deplasările dolarilor spre alte monede nu au vizat nici lira sterlină, nici francul francez, aflate ele însele într-o situaţie nu prea strălucită. Este de altfel motivul pentru care autorităţile monetare din Marea Britanie şi Franţa nu au închis bursele de valori, continuînd să negocieze dolari.

Deprecierea mai accentuată în ultimul timp a dolarului, în comparaţie cu cea cunoscută de alte valute occidentale ar urma, teoretic, să determine autorităţile din S.U.A. să procedeze la o devalorizare a dolarului. Dar, în condiţiile

→

ÎN LOCUL LUI GEORGE WASHINGTON...

Desenatorul săptămînalului parizian „L'Express" a adus dolarului cîteva retuşuri determinate de ultimele evenimente monetare...

perioadă de expansiune, după ce depăşesc practic etapa refacerii economice. Multe din ele ajung să-şi constituie rezerve monetare la un nivel ridicat, în ciuda rambursării celei mai mari părţi a creditelor contractate din S.U.A. în perioada imediat postbelică. Ca o consfinţire a noii situaţii economice, în 1958, 14 ţări capitaliste introduc convertibilitatea externă (nu în aur) pentru monedele lor.

ÎNCEPUTUL DECENIULUI AL 7-LEA. Observat încă în ultimii ani ai deceniului anterior, fenomenul „fugii de dolari" ia proporţii. Multe ţări, în special vest-europene, solicită, în noile condiţii, sistemului de rezerve al S.U.A. convertirea în aur a imenselor cantităţi de dolari pe care le posedă şi pe care, ani la rînd, deficitul balanţei de plăţi americane le „aruncase" în străinătate. Peste 12 miliarde dolari aur părăsesc, prin convertire, S.U.A. şi trec Atlanticul. Statele Unite pierd total capacitatea de a acoperi cu aur deţinerile în dolari din străinătate. Transferurile masive de aur monetar în propriile tezaure permit unor ţări capitaliste dezvoltate (în special vest-europene) să-şi transforme monedele lor naţionale în monede comerciale *(adică avînd o importantă garanţie în aur şi valute-cheie, fiind solicitate în efectuarea unor tranzacţii internaţionale, dar rămînînd neconvertibile în aur). Deficitul balanţei de plăţi americane este tot mai mult privit ca un element de instabilitate în cadrul sistemului valutar occidental. Devin din ce în ce mai insistente cererile pentru reducerea şi eliminarea acestui deficit.*

MIJLOCUL DECENIULUI AL 7-LEA. Tendinţele menţionate se acumulează. Reducerile masive ale tezaurelor americane şi britanice declanşează o acută criză de încredere în dolar şi lira sterlină, care încep a nu mai fi considerate „tot atît de bune ca şi aurul". Alte ţări capitaliste, pe baza creşterii potenţialului economic şi a rezervelor lor monetare, cer un nou statut pentru monedele lor. Se exprimă păreri în sensul revenirii la etalonul aur şi creşterii preţului metalului preţios. Febra monetară pe pieţele occidentale devine tot mai acută.

SFÎRŞITUL ANULUI 1967. Devalorizarea lirei sterline. În ciuda importantelor credite primite din partea altor ţări, pentru salvarea lirei sterline, Marea Britanie se vede nevoită să consfinţească printr-o devalorizare pierderile de poziţie ale monedei sale. Reduta principală a dolarului cedează şi presiunile asupra acestuia sporesc. Masive cantităţi de aur, în schimbul dolarilor, sînt solicitate sistemului de rezerve al S.U.A. Cursul aurului creşte sensibil (şi în consecinţă cursul dolarului scade), făcînd ineficiente intervenţiile „pool"-ului aurului (organism al principalelor ţări capitaliste, creat cu scopul menţinerii pe piaţă a relaţiei aur-dolar la nivelul cursului oficial).

MARTIE 1968. Erupţie monetară pe pieţele occidentale. Ameninţate de a-şi vedea compromise total rezervele lor de aur (datorită masivelor convertiri), S.U.A. suspendă convertibilitatea externă a dolarului în aur. Piaţa aurului se scindează : piaţa liberă, *pe care aurul este cotat potrivit cererii şi ofertei, şi* piaţa oficială, *pe care aurul este cotat la cursul oficial (35 dolari uncia), piaţă rezervată exclusiv autorităţilor monetare. În mod practic, activitatea pe piaţa oficială a aurului încetează, autorităţile monetare neamericane consimţind să nu mai ceară sistemului de rezerve al S.U.A. convertirea dolarilor în aur. Aceasta pentru că, în caz contrar, dolarul ar fi pasibil de prăbuşire, dar o dată cu el s-ar prăbuşi întregul edificiu monetar interoccidental.*

VARA ANULUI 1968. Ca o confirmare a discrepanţei dintre valoarea reală şi cursul oficial (fortat menţinut) al aurului, acesta este cotat pe piaţa liberă la un nivel cu peste 50 la sută mai mare decît cursul său oficial.

NOIEMBRIE 1968. Furtună monetară în Occident. Speculaţiile ajung la paroxism. În centrul lor, două monede comerciale : marca vest-germană şi francul francez. O anumită expansiune economică şi comercială, precum şi un ritm inflaţionist mult mai redus decît în alte ţări capitaliste dezvoltate (ceea ce a însemnat o depreciere monetară mai scăzută), determină, comparativ, o situaţie de „subevaluare" (faţă de cursul oficial)

în care paritatea fiecărei monede se exprimă în raport cu dolarul o devalorizare a dolarului ar antrena modificarea parității tuturor monedelor, ajungîndu-se de fapt la același rezultat. În consecință, în relația dintre dolarul „supraevaluat" și monedele „subevaluate", rolul de „punere de acord" revine acestora din urmă, printr-o revalorizare.

O revalorizare înseamnă, însă, importante dezavantaje comerciale pe plan extern. Pe de o parte, ea „scumpește" exporturile (numai cu o mai mare cantitate de monedă națională importatorii din străinătate vor putea cumpăra același volum de mărfuri pe piața țării care și-a revalorizat moneda), iar, pe de altă parte, „ieftinește" importurile (importatorii din țara respectivă vor putea cu aceeași cantitate de monedă națională să cumpere mai multe mărfuri din străinătate decît de pe piața internă). Este motivul pentru care R.F.G. a ezitat îndelung pînă cînd a luat hotărîrea privind revalorizarea mărcii în 1969. Este motivul pentru care o nouă revalorizare este categoric respinsă acum, mai ales că, spre deosebire de 1969, nu atît un masiv excedent comercial stă la baza creării condițiilor de natură să impună revalorizarea, ci uriașele capitaluri speculative, care, într-un viitor poate nu chiar prea îndepărtat, ar putea căuta o fructificare mai ridicată pe alte piețe. În această situație, baza materială a revalorizării ar dispărea, rămînînd, însă, efectele ei comerciale dezavantajoase pe plan extern.

Acestea sînt condițiile în care autoritățile vest-germane și olandeze au optat pentru soluția unui curs de schimb fluctuant, pentru monedele lor, cursul urmînd a fi, deci, stabilit pe baza jocului liber al cererii și ofertei ; în acest sens, băncile naționale din aceste țări nu vor mai interveni pe piață pentru menținerea cursului. Se argumentează că soluția cursurilor fluctuante prezintă avantajul că descurajează speculațiile fără a fi stabilită defintiv o nouă paritate, fapt ce dă posibilitatea ca în cazul unei „întoarceri" a situației, competitivitatea exporturilor țărilor în cauză să nu fie afectată pe termen lung.

În schimb, alte țări (Elveția, Austria) — cunoscînd în ultimul timp importante excedente în balanța de plăți și fiind invadate de masive capitaluri speculative — au preferat, sub presiunea tendințelor inflaționiste create de aceste fenomene, soluția revalorizării monedelor lor (francul elvețian cu 7 la sută, shilingul austriac cu 5,05 la sută). S-a considerat că introducerea unui curs fluctuant — ceea ce presupune o confruntare mai directă a monedei proprii cu alte valute, producînd deci o sensibilizare potențială mai ridicată a acesteia la fluctuațiile monetare și economice externe — ar însemna asumarea unor responsabilități pe care potențialul economic al acestor țări nu are capacitățile necesare de a le susține. Astfel, în ciuda incidenței sale negative pe termen lung asupra schimburilor externe, revalorizarea a apărut, în viziunea autorităților elveține și austriece, o variantă mai stabilă, care ar oferi autorităților monetare mai multe posibilități de control.

LINGOURI DE AUR
Un vot de neîncredere în dolar

PIAȚA TOT MAI PUȚIN COMUNĂ...

Febra monetară, avînd adînci implicații asupra mecanismelor Pieței comune, a declanșat vii dispute intracomunitare, punînd în evidență fondul divergent de interese al membrilor organizației. Teoretic, R.F.G. s-a abținut de la a lua o hotărîre unilaterală, acceptînd ideea unei soluții negociate între „cei șase". În cadrul reuniunii speciale a miniștrilor de finanțe ai C.E.E., R.F.G. a propus ca toate țările Pieței comune să introducă un curs fluctuant pentru monedele lor în raport cu dola-

---

a mărcii vest-germane. În urma unor insuficiențe de ritm și structură ale economiei și a unei puternice inflații în Franța, francul apare, dimpotrivă, „supraevaluat". Zvonurile privind o revalorizare a mărcii și o devalorizare a francului se înmulțesc. Capitalurile speculative intră în acțiune, declanșînd masive „evadări" dinspre francul francez spre marca vest-germană, accentuînd dezechilibrul monetar. Bursele și piețele de schimb sînt închise. R.F.G. respinge revalorizarea mărcii, în timp ce generalul de Gaulle refuză categoric devalorizarea francului francez.

MAI 1969. Noi febre monetare. În centrul speculațiilor se află încă francul francez și marca vest-germană, între cursurile lor valutare oficiale și puterile lor de cumpărare reale existînd serioase dezechilibre. Aceste speculații scot temporar de pe rol disputa aur-dolar, de fapt miezul crizei sistemului valutar occidental.

AUGUST 1969. La numai cîteva luni de la instalarea unui nou președinte în Franța se anunță, după ce fusese hotărîtă în mare secret, devalorizarea francului. Ceea ce nu putea face o veche echipă guvernamentală, după o guvernare de 10 ani, poate face o echipă nouă. Constatînd pierderi de aproape 6 miliarde dolari din rezervele monetare în mai puțin de un an, guvernul francez decide să devalorizeze moneda, făcînd din „francul slăbit, dar însănătoșit" startul și fundamentul unui plan de redresare a economiei. Printre altele, devalorizarea („ieftinind" exporturile și „scumpind" importurile) este menită să restabilească echilibrul comercial extern.

OCTOMBRIE — NOIEMBRIE 1969. Un nou guvern în R.F.G. Prima măsură : introducerea cu caracter temporar a unui curs fluctuant pentru marca vest-germană. Cu alte cuvinte, cursul mărcii avea să fie stabilit direct de cerere și ofertă. Fiind cert că piața va juca marca „à la hausse" (ceea ce s-a și întîmplat), măsura era similară unei revalorizări, indicînd, pentru adversarii ei, necesitatea luării acestei măsuri. Producînd dezavantaje comerciale pe plan extern, dar impusă de presiunile inflaționiste pe care le exercita asupra pieței interne excedentul masiv al balanței de plăți determinat de situația de „subevaluare" a mărcii, revalorizarea mărcii vest-germane, intervenită la scurt timp, este menită să destindă tocmai aceste presiuni inflaționiste.

SFÎRȘITUL ANULUI 1969. Restabilind raporturile între cursurile oficiale și puterile de cumpărare reale ale acestor două principale valute, devalorizarea francului și revalorizarea mărcii vest-germane introduc un element temporar stabilizator pe piețele occidentale, fiind de natură să creeze un climat de încredere în valute. Este anunțată eventualitatea unui acord între Republica Sud-Africană și S.U.A. potrivit căruia importante vînzări de aur sud-african (Republica Sud-Africană este cel mai mare producător de aur din lumea capitalistă) ar putea avea loc pe piața liberă a aurului. Cursul aurului pe această piață resimte influențele celor două împrejurări nou intervenite și scade pînă la nivelul celui oficial.

1970. Calm relativ pe piețele occidentale. În principal, două fenomene prefigurează, însă, declanșarea unor noi erupții monetare : ritmul mai alert al fenomenului inflaționist din S.U.A. comparativ cu cel din alte țări capitaliste dezvoltate, în condițiile perpetuării și chiar adîncirii deficitului balanței de plăți americane ; scăderea bruscă, spre sfîrșitul anului, a nivelului dobînzilor pe piețele occidentale, ceea ce anunță mari evadări de capitaluri speculative dinspre dolar spre alte valute, cu poziție stabilă.

MAI 1971. Previziunile se confirmă. Mișcările de capitaluri speculative iau proporții, determinînd autoritățile din unele țări să închidă bursele și să înceteze negocierile cu valute. Shilingul austriac și francul elvețian sînt revalorizați. R.F.G. și Olanda introduc, pentru monedele lor, un curs fluctuant. Belgia, unde există două piețe (oficială și liberă) a negocierilor de valute, suspendă susținerea cursului dolarului pe piața liberă.

rul. Dar alți membri comunitari, și în primul rînd Franța și Italia, s-au declarat împotriva adoptării acestei măsuri, monedele lor neavînd actualmente o poziție comparabilă mărcii vest-germane.

O reuniune dură, în care părțile s-au înfruntat deosebit de puternic. Interesele diferite ale membrilor C.E.E. și-au spus din nou cuvîntul, prevalînd asupra celor „comune". Franța a ținut cu orice preț să se păstreze fixitatea cursurilor valutare, care să permită conservarea mecanismelor agricole ce o avantajează. Germania federală, din motivele arătate, a susținut ideea cursurilor fluctuante, neezitînd să compromită realizarea „uniunii economice și monetare", în structurile și formele preconizate anterior. Celelalte țări s-au repliat pe una sau alta din cele două poziții, încercînd să-și asigure cu prioritate propriile interese. Un compromis nu a putut interveni decît după un adevărat maraton de 20 de ore. Principiile „solidarității" economice și politice a „celor șase" în privința „construcției comunitare" au rămas numai pe hîrtie. Însăși concluziile reuniunii au dat, din necesitate, „mînă liberă" guvernelor naționale de a adopta măsurile ce le cred de cuviință. Și acestea n-au întîrziat. Franța și Italia au menținut paritatea francului și lirei, în timp ce R.F.G. și Olanda au introdus un curs fluctuant pentru monedele lor. Nu este vorba aici doar de aspectul monetar ci de cel general-economic. Dar mai ales de cel politic. A ieșit cu pregnanță în evidență că, puși într-o situație hotărîtoare, „cei șase" au abandonat pretinsele interese „comune", fiecare necedînd cu nimic din prerogativele suveranității sale politice în angajarea unor măsuri care să-i apere propriile interese.

„Cei șase nu au reușit să facă față gravei furtuni ce bîntuie în lumea monedelor occidentale — remarca cotidianul economic francez «Les Echos». **Lipsa lor de curaj politic s-a tradus printr-o veritabilă renunțare la ideile comunitare, mascată numai de cîteva figuri de stil...". „Fiecare pentru sine : întreaga Europă occidentală este astfel amenințată nu numai datorită crizei, ci și de starea de spirit a membrilor săi"** — sublinia, la rîndul său, „L'Aurore".

În orice caz, măsurile adoptate de autoritățile vest-germane și olandeze cad ca o bombă cu puternic efect brizant, chiar în miezul preconizatei „uniuni monetare" a Pieței comune. După cum se știe, de foarte curînd, „cei șase" ajunseseră, după îndelungi și controversate discuții, la un acord privind crearea, în etape, a unei „uniuni economice și monetare" ; principalul obiectiv al primei etape (de trei ani) era reducerea limitelor de fluctuație a cursurilor valutare ale monedelor „celor șase", fapt apreciat a fi de natură să asigure o legătură cît mai stabilă între acestea și să stimuleze „armonizarea" monetară. Or, introducerea unui curs fluctuant lovește tocmai în acest obiectiv, punînd sub semnul întrebării însuși demarajul „uniunii economice și monetare" a Pieței comune. De asemenea, mecanismele agrare ale acesteia se văd, din nou, serios afectate. Prețurile unice, participarea la fondul agricol comunitar, cît și repartizarea acestuia au loc pe baza unei unități de cont comune, a cărei valoare este egală cu dolarul, astfel că menținerea parității față de dolar a fiecăreia dintre monedele naționale ale „celor șase" devine condiția funcționării Pieței comune agricole. Introducerea cursurilor fluctuante este în consecință de natură să deregleze aceste mecanisme, cu atît mai mult cu cît măsura vizează numai unele dintre monedele celor șase. „Europa verde" va hiberna, iar „Europa monetară" este amînată, ambele pe termen nedefinit. Amînată pare a fi, în acest context, și o hotărîre definitivă a „celor șase" în privința aderării Marii Britanii la Piața comună, ale cărei principale coordonate urmau a fi trasate în cadrul reuniunii din această săptămînă a miniștrilor de externe. Despre ce hotărîre definitivă privind lărgirea „comunității vest-europene" mai poate fi vorba cînd „comunitatea" însăși este în derută, cînd „cei șase" sînt actualmente în situația de a căuta alte modalități pentru a ajunge măcar acolo unde erau acum cîteva zile ? În ce jaloane se va înscrie participarea Marii Britanii la mecanismele agricole comunitare, cînd piața „comună" agricolă este acum scindată în piețe separate (vest-germană, olandeză, franco-italiană și belgo-luxemburgheză), pe care prețurile, „foste comune", diferă ? Care va fi locul lirei sterline într-o „uniune monetară" separată și ea în zone valutare distincte ?

Pe plan monetar, disputele interoccidentale s-au adîncit. R.F.G. și alte țări (Elveția, Olanda, Austria), prin măsurile luate, și-au exprimat direct un vot de neîncredere în dolar. În plus, introducerea cursului fluctuant de către unele din aceste țări a lovit încă o dată în „tabu"-ul fixității cursurilor valutare, principiu de bază al actualului sistem valutar occidental. Franța și-a reafirmat vechea teză cu privire la necesitatea limitării „privilegiului monumental abuziv care se acordă monedei americane", cerînd așezarea pe baze reale a relației aur-dolar. Autoritățile americane — căutînd, dimpotrivă, conservarea acestor privilegii — au considerat actuala criză drept trecătoare, încercînd, prin afișarea unui calm ostentativ, să descurajeze speculațiile și să îndepărteze, astfel, presiunile exercitate asupra dolarului.

Confruntările monetare par a angaja, în frontul disputelor, doar „monedele" diferitelor țări capitaliste. Dar pe „reversul" acestora se descoperă însuși procesul adînc al contradicțiilor interoccidentale. Actuala criză valutară depășește, prin amploarea și implicațiile ei, cadrul strict monetar, trecînd direct pe tărîmul general-economic și politic, așa cum o relevă acțiunile și reacțiile diferitelor capitale occidentale.

Ilie ȘERBĂNESCU

„CONCORDE" MĂR AL DISCORDIEI ?

„«Sîntem la 16 000 de metri, zburăm la mach 2.» În interfonul care asigură comunicarea între echipaj și pasageri, glasul pilotului André Turcat este placid, intonația este a zborurilor fără probleme..."

Așa începea reportajul agenției „France Presse" despre zborul președintelui Pompidou la bordul prototipului „Concorde 001" (prototipul britanic poartă numărul 002). Comandant al echipajului, André Turcat, celebru pilot de încercare, actualmente directorul zborurilor experimentale ale societății franceze de construcții aerospațiale.

Călătoria prezidențială de la Paris la Toulouse, cu o largă buclă deasupra Atlanticului, unde „Concorde" a zburat timp de 20 de minute cu viteza mach 2 (2100 km/oră), a durat o oră și jumătate. Asupra sensului acestui gest spectaculos al șefului statului, observatorii nu au divergențe : el traduce și dorința de a spori solemnitatea unui succes al tehnicilor franceze de avangardă și preocuparea de a înmulți argumentele în favoarea atît de controversatului avion supersonic franco-britanic. Președintele însuși a declarat de altfel radio-televiziunii franceze, în cadrul „primului interviu luat în direct unui pasager într-un avion zburînd cu viteză supersonică" („France Presse") : „Se pare că zburăm cu viteza mach 2, dar la drept vorbind n-aș fi băgat de seamă — într-atît este zborul de calm, de lin, de nezgomotos — dacă n-am zări în depărtare coastele Franței lunecînd sub ochii noștri cu o viteză extraordinară...". Și, în ceea ce privește destinul noului avion : „Pentru mine, viitorul lui «Concorde» este ceva în care am încredere. Am dovedit-o urcînd la bordul lui și sînt ferm hotărît să fac totul pentru ca această operă să se realizeze. Firește însă, va trebui ca și alții să ne ajute și trag nădejde că vom avea acest sprijin, îndeosebi din partea prietenilor noștri din guvernul britanic".

Simbolic — cum n-au scăpat prilejul să sugereze observatorii malițioși — sau nu simbolic, „Concorde 002", care efectuase în același timp prima sa vizită la Toulouse și pornise înapoi spre Marea Britanie, a trebuit să revină pe aeroportul francez în urma unei mici defecțiuni la trenul de aterizaj. Dincolo de maliție-zitate, este un fapt că cercurile politice și de afaceri britanice se arată destul de sceptice în ceea ce privește rentabilitatea comercială a noului avion și cu atît mai nefavorabile noii suplimentări de credite care va fi probabil anunțată în curînd (prețul a și ajuns, prin reconsiderări succesive, de la 2 la 11 miliarde de franci). De altminteri există și în Franța polemici foarte animate pe aceeași temă. S-ar părea că, și de o parte și de cealaltă a Canalului Mînecii, ultramodernul „Concorde" joacă rolul mitologicului măr al discordiei.

Președintele Pompidou pe scara avionului

Fl. Ș.

Scrisoare din Dakar

„Încotro se îndreaptă Senegalul ?" este titlul unei cărți apărută recent, dar și punctul de plecare al discuției pe care colaboratorul revistei noastre, Edmond Frédéric, a avut-o la Dakar cu Pierre Fougeyrollas, autorul cărții citate, bun cunoscător al realităților senegaleze și africane. Concluzia lui Fougeyrollas este că la zece ani după dobîndirea independenței naționale în ciuda unor crize, cum au fost cele din 1968 și 1969, Senegalul a obținut, indiscutabil, o serie de progrese în multiple domenii : creșterea continuă a producției de arahide, apariția unor noi întreprinderi în special în regiunea Capului Verde, îmbunătățirea mijloacelor de comunicație, succese inițiale în diversificarea culturilor (bumbac, legume), un efort deosebit în învățămîntul de toate gradele (pentru care se consacră peste 26 la sută din bugetul național), în sfîrșit, urbanizarea treptată a Dakarului și împrejurimilor lui.

PIERRE FOUGEYROLLAS

PERSPECTIVE SENEGALEZE

— Faptul că ați elaborat o lucrare dedicată Senegalului presupune că, într-un fel, ați parcurs integral istoria recentă a acestei țări. Din acest punct de vedere, cum vedeți evoluția Senegalului în deceniul '60 ?

— În intervalul la care vă referiți, societatea națională senegaleză s-a consolidat și cristalizat ; forțele politice din țară au participat la un proces de unificare (Uniunea Progresistă Senegaleză este partidul unic), iar „senegalizarea" a devenit mai eficace în administrație. Senegalul este unul dintre cele mai bune exemple de formare și de întărire a societății naționale ; nu există nici o încordare între etnii ; cea mai importantă dintre ele, „wolof", a dat o limbă celorlalte, vorbită sau înțeleasă de trei sferturi din senegalezi ; în plus, etnia „toucouleurs", din regiunea fluviului Senegal, etnia „malinke" din Senegalul oriental, la frontiera cu Mali și Guineea, etnia „diola" din Casamance de sud au devenit „senegaleze", păstrîndu-și în același timp afinitățile cu etniile similare de dincolo de frontieră.

În 1965 subliniasem importanța rolului orașelor Saint Louis, fosta capitală de pe vremea regimului colonial, și Dakar, actuala capitală, în formarea societății naționale și în apariția sentimentului național în Senegal. În 1971 se impune o constatare suplimentară : interacțiunea dintre masele rurale și lumea urbană ; căci tradiționalul și modernul se îmbină atît la orașe cît și la sate. Țăranul nu mai trăiește exclusiv potrivit exigențelor unei economii tradiționale (culturi alimentare : mei, niebe, sorgho) ; el comercializează arahidele, suferă constrîngerile economice ale scăderii prețurilor în aceeași măsură ca salariații din regiunea Dakar. Pe de altă parte, salariații și funcționarii au rămas într-o importantă măsură atașați credințelor și riturilor Islamului ca și țăranii din Cayor, Baol, Sine, Saloum, regiuni naturale și politice ale vechiului Senegal. Dar tot în perioada la care ne referim trebuie să subliniem de asemenea blocarea salariilor, creșterea costului vieții, accentuarea șomajului la orașe ca urmare a exodului rural, neajunsuri care au provocat în 1968 și 1969 crize pe care statul senegalez a încercat să le rezolve elaborînd o strategie pe termen lung.

— Pentru tinerele state independente, problemele dezvoltării s-au pus dintotdeauna cu acuitate. Întrucît Senegalul face parte din rîndul acestor state, care este opinia dv. asupra acestei probleme ?

— Există probleme false și probleme reale ale dezvoltării. Nu le pot dezvolta aici, în carte am făcut-o pe larg, dar consider că posibilitățile țărilor în curs de dezvoltare de a păși în mod efectiv pe calea unei dezvoltări cu adevărat libere sînt legate de realizarea unor condiții preliminare cum sînt : ruperea legăturilor de dependență față de fostele puteri coloniale, descoperirea de căi noi pentru progresul tehnico-economic și social-cultural etc. În ce privește Senegalul, insuficienta creștere a produsului național brut pe cap de locuitor constituie explicația principală a cauzelor subdezvoltării economiei țării. Deși ajutoarele financiare de diferite proveniențe și asistența tehnică permit uneori să se facă față insuficiențelor, să se depășească scadențele, ele nu modifică însă fundamental situația. În realitate, aceste mijloace sînt considerate din ce în ce mai mult de senegalezi drept remedii mediocre la lipsurile lor sau chiar drept toxine dăunătoare pentru organismul național.

— După analiza pe care ați făcut-o situației Senegalului în deceniul 1960—1970, cum vedeți perspectivele țării în deceniul 1970-1980 ?

— În 1968-1969 am organizat o serie de anchete în legătură cu viitorul țărănimii, situația femeii și relațiile dintre mase și cadre. Analizînd rezultatele anchetelor efectuate, putem spune că există șanse certe de dezvoltare a Senegalului. În decurs de zece ani, schimbările de mentalitate, ale modului de viață au avut o serie de consecințe : înțelegerea de către țărani a necesității de a produce mai mult, sensibilizarea salariaților la exigențe și la importanța de a-și ierarhiza revendicările, obligativitatea cadrelor de a da dovadă de inventivitate și creativitate. În decurs de numai zece ani cei 3 500 000 de senegalezi nu puteau să învingă în mod ireversibil subdezvoltarea. Dar viitorul rămîne deschis în ciuda frînelor de ordin intern și extern.

După părerea mea, în fața Senegalului se deschide o nouă cale, iar condițiile necesare pentru dezvoltarea țării ar fi, între altele, următoarele : o profundă reconversiune economică, în special a agriculturii de subzistență, situație în care Dakarul ar înceta să fie un centru de absorbție pentru a deveni un centru de dezvoltare în rîndul celor patru țări riverane ale fluviului Senegal ; o emancipare culturală bazată pe o reformă a învățămîntului, pe pregătirea cadrelor, pe educația maselor, care ar afecta existența de zi cu zi, și participarea multilaterală a indivizilor la viața colectivă.

Edmond FRÉDÉRIC

O AMPLĂ ANALIZĂ A CONJUNCTURII ECONOMICE MONDIALE

Creşterea continuă a interdependenţelor dintre economiile naţionale în condiţiile revoluţiei ştiinţifico-tehnice actuale, dezvoltarea comerţului internaţional, intensificarea acţiunilor de cooperare între ţări în domeniul economic şi tehnico-ştiinţific au făcut ca fenomenele economice externe să devină un obiect de studiu şi analiză sistematică pentru economiştii din toate ţările lumii. Anii din perioada postbelică, îndeosebi deceniul al şaptelea al secolului nostru, au evidenţiat că opţiunile la nivelul macroeconomic, în special în privinţa ordinii de prioritate a ramurilor din cadrul industriei, ca şi deciziile privind crearea de obiective, asimilarea de produse noi etc., presupun luarea în consideraţie a fenomenelor care au loc în economia mondială. Devine tot mai clar, pentru factorii de decizie din fiecare ţară, că este necesar ca politica economică internă să fie elaborată în strînsă corelare cu schimbările care au loc pe plan mondial.

Ca urmare a dezvoltării sale rapide, România socialistă şi-a diversificat continuu relaţiile economice externe. Creşterea rolului acestor relaţii în înfăptuirea reproducţiei lărgite a ţării impune cu necesitate, printre altele, studierea tendinţelor din economia mondială şi de pe pieţele diverselor ţări. Aşa cum spunea tovarăşul Nicolae Ceauşescu **„sînt necesare prospectarea continuă a conjuncturii economice externe, cunoaşterea temeinică a tendinţelor noi care se manifestă pe piaţa mondială, pentru ca, pe această bază, să să organizeze în mod adecvat producţia destinată exportului. Este cu totul anormal să stabilim producţia pentru export fără a şti de fapt care sînt cerinţele pieţei, ce se caută într-o ţară sau alta".**

În cadrul literaturii abordînd asemenea probleme, restrînsă deocamdată ca proporţii, un rol important îl are lucrarea Institutului pentru studierea conjuncturii economice internaţionale, lucrare care, beneficiind de un spaţiu amplu, asigură, pe lîngă continuitatea în urmărirea diverselor fenomene economice, material informativ proaspăt şi abordarea unui număr relativ mare de probleme. Sub acest ultim aspect se impune a fi semnalat faptul că **ediţia din 1971,** prezentîndu-se într-o structură nouă, oferă o viziune de ansamblu asupra economiei mondiale şi permite cititorului să-şi formeze o imagine asupra locului României în circuitul economic mondial. În acest sens, faţă de ediţiile anterioare, cea din 1971 aduce în studiu, în cadrul a două secţiuni noi, probleme privind **„România în circuitul economic mondial"** şi **„Situaţia economică în ţările socialiste",** studii referitoare la economia diferitelor ţări, prezentînd şi relaţiile economice ale fiecăreia dintre ele cu România. Aceste elemente, dînd semnificaţia unei abordări de ansamblu a problemelor economice din ţările socialiste, din ţări în curs de dezvoltare şi state capitaliste avansate, au stat de altfel la baza adoptării noului titlu al volumului: **„Conjunctura economiei mondiale"**. Părţile noi ale publicaţiei, împreună cu bogatul material documentar oferit şi cu prezentarea sintetică a majorităţii articolelor, au lărgit posibilităţile de informare a celor interesaţi în cunoaşterea diverselor aspecte ale economiei mondiale.

Nota distinctivă a tuturor materialelor din cuprinsul publicaţiei este preocuparea pentru caracterizarea cît mai exactă a diverselor economii naţionale, a situaţiei unor mărfuri pe piaţa externă în 1970 şi a unor aspecte ale economiei mondiale.

În cadrul evoluţiei fenomenelor economice, anul 1970, pe lîngă faptul că a reprezentat un moment de continuitate al anumitor tendinţe şi procese economice mai vechi, s-a impus ca an distinct printr-o serie de aspecte şi caracteristici proprii. Astfel, pentru majoritatea ţărilor socialiste, 1970 a fost anul de încheiere a planurilor anterioare de durată şi pentru angajarea noilor planuri de durată, cu prevederile lor cantitativ şi mai ales calitativ superioare. În viaţa multor popoare din ţările în curs de dezvoltare, din punct de vedere economic, anul 1970 a însemnat manifestarea unei atitudini mai hotărîte pentru dezvoltarea economiei, pentru preluarea în propriile lor mîini a bogăţiilor naţionale. În economia ţărilor capitaliste dezvoltate, fenomenul cel mai caracteristic şi cu gradul de generalitate cel mai mare a fost accentuarea procesului inflaţionist, reflectat în creşterea preţurilor nu numai pe pieţele interne, ci şi pe piaţa externă.

Datele şi concluziile pe care articolele din publicaţia Institutului pentru studierea conjuncturii economice internaţionale le conţin în legătură cu comerţul internaţional pe 1970 evidenţiază procesul de intensificare a schimburilor de activităţi între popoare, creşterea mai rapidă a comerţului cu produse manufacturate, amplificarea rolului cooperării economice şi tehnico-ştiinţifice în relaţiile economice dintre ţări.

Din analiza fenomenelor referitoare la anul 1970 întreprinsă în volumul „Conjunctura economiei mondiale" — la elaborarea căruia şi-au adus contribuţia numeroşi economişti şi cercetători, sub îngrijirea unui colectiv de coordonare condus de profesorul Costin Murgescu, directorul general al Institutului pentru studierea conjuncturii economice internaţionale — se desprind o serie de concluzii privind economia diverselor ţări şi a comerţului mondial în 1971 şi chiar pe mai mulţi ani. În contextul dezvoltării, în continuare, în ritm susţinut, a economiei româneşti, al creşterii volumului schimburilor de mărfuri şi al preocupărilor României pentru diversificarea formelor de relaţii economice cu ţările socialiste şi cu celelalte state, cunoaşterea tendinţelor din economia mondială şi de pe piaţa externă are o importanţă deosebită. Pentru centralele industriale şi marile combinate cu sectoare proprii de export şi import, aflate în primul an de activitate în domeniul relaţiilor economice externe, ca şi pentru întreprinderile de comerţ exterior, asemenea materiale sînt de un real folos în informarea lor şi în adoptarea strategiilor adecvate în activitatea de comerţ exterior şi de cooperare economică. Astfel, volumul capătă şi o importantă dimensiune practică.

Gheorghe BARBU

*) „Conjunctura economiei mondiale" — Studii privind situaţia în 1970 şi previziuni pe 1971, Bucureşti 1971.

CÎND ŞI CUM S-AU DESPĂRŢIT CONTINENTELE

La o recentă reuniune ştiinţifică ţinută la Paris, cunoscutul geofizician francez Xavier Le Pichon a emis aşa-numita teorie a „tectonicii plăcilor", care a avut un mare răsunet în lumea ştiinţifică. Elaborată în urma unor recente campanii oceanografice, această teorie îşi propune să ofere o explicaţie de ansamblu asupra istoriei Pămîntului, a formării munţilor şi mişcărilor seismice. Iată ce scrie în această privinţă, sub semnătura lui Marcel Bruno, revista „Science et Vie".

- **De la „tectonica plăcilor" la istoria Pămîntului**
- **Litosferă şi astenosferă**
- **Pe vremuri exista un singur continent ?**
- **„Glomar Challenger" şi enigmele Mediteranei**

„Tectonica plăcilor" apare drept versiunea modernă a unei teze mai vechi şi foarte controversate, cea a derivei continentelor, teză emisă la începutul secolului nostru de savantul german Wegener. Izbit de asemănarea de contururi dintre coasta de est a celor două Americi şi coasta de vest a Europei şi Africii, Wegener a tras concluzia că ar fi vorba de două părţi ale unuia şi aceluiaşi continent, care cîndva s-ar fi divizat. El a ajuns chiar să presupună că toate pămînturile formau odinioară un singur continent, pe care l-a botezat „Pangea".

În sprijinul ipotezei sale, Wegener a prezentat o serie întreagă de argumente de ordin geologic şi paleontologic. El nu a reuşit însă să obţină adeziunea lumii ştiinţifice. Căci, dacă ipoteza sa nu era departe de adevăr, explicaţia pe care i-o dădea era falsă. El îşi reprezenta continentele drept nişte plute uriaşe, alunecînd pe o crustă oceanică imobilă, dar fluidă. Or, crusta terestră este la fel de rigidă pe fundul oceanelor ca şi sub continente.

Şi totuşi o derivă există. Nu numai a continentelor, ci şi a unor mari „plăci" de crustă terestră, care includ deopotrivă fundul oceanelor şi pămînturile uscate. Pentru a se ajunge la această concluzie, o serie de specialişti americani s-au lansat într-o aventură ştiinţifică mai puţin cunoscută decît călătoria pe Lună, dar la fel de importantă pentru progresul cunoştinţelor : programul de forări la mari adîncimi maritime, realizat la bordul vasului „Glomar Challenger".

Doi ani de carotaje, de măsurători magnetice şi de sondaje seismice au dus la teoria „tectonicii plăcilor", adică la descoperirea că crusta terestră nu este o carapace unică, învăluind globul ca un singur tot, ci mai curînd un fel de mozaic gigantic, alcătuit din plăci care se întrepătrund. Şi se poate vorbi de „tectonică" deoarece acest mozaic se mişcă.

Pentru a înţelege aceste mişcări, trebuie să cunoaştem caracteristicile celor două pături — cele mai superficiale — ale planetei noastre. Prima, **litosfera** (lithos = piatră), groasă de 70-150 km, este rigidă. Ea e aceea care constituie plăcile mozaicului. A doua, **astenosfera** (asthenos = fără forţă), care coboară pînă la 600 km, este vîscoasă. Pe acest suport viscos alunecă plăcile litosferei. Rămîne de explicat de ce alunecă ele. Răspunsul ni-l oferă cercetarea marilor funduri oceanice, lungile lanţuri muntoase, aşa-numitele „dorsale", care traversează toate oceanele pe o lungime de aproape 40 000 km. Or, în centrul lor, aceste dorsale sînt despărţite de o prăpastie adîncă, „riftul", de unde ţîşnesc neîncetat lave în fuziune. Probabil că astenosfera se ridică la suprafaţă sub acţiunea unor curenţi. Ridicîndu-se, ea tulbură neîncetat ordinea plăcilor. Astfel, de pildă, revărsîndu-se de-o parte şi de alta a „riftului" atlantic, astenosfera împinge în sens invers placa Americii şi alte două plăci — Eurasia şi Africa — cu o viteză de 1—2 cm pe an. În Pacificul de sud-est, astenosfera formează pînă la 6 cm de crustă nouă anual.

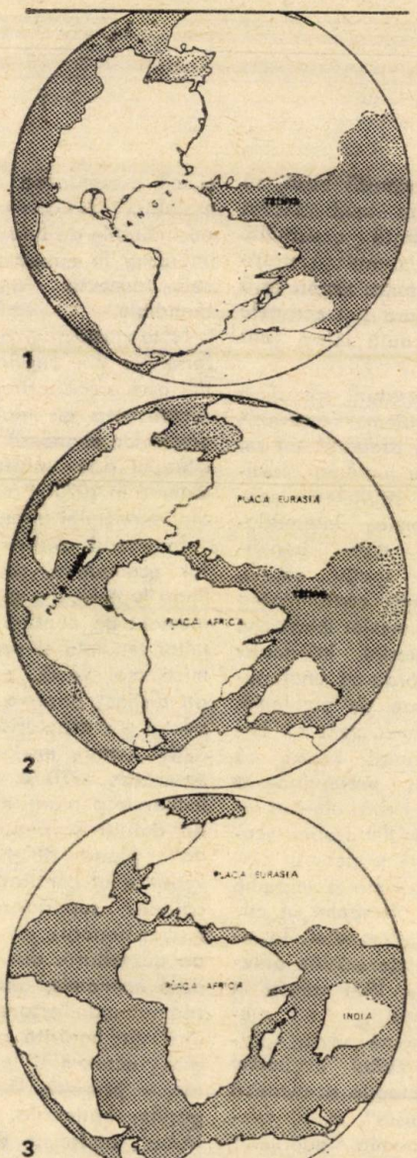

DERIVA CONTINENTELOR

Iniţial (imaginea de sus) uscatul alcătuia un singur „supracontinent", denumit de specialişti „Pangea". În urmă cu 160 milioane de ani (imaginea din mijloc), Africa a început să se îndepărteze de America, formîndu-se astfel Oceanul Atlantic. Cu 60 milioane de ani mai tîrziu, Eurasia începe şi ea să se separe de America, proces care provoacă prelungirea Atlanticului spre Nord şi, ulterior, conturarea Mării Mediterane în actuala ei fizionomie.

Deoarece plăcile sînt rigide, deplasarea impusă unei extremităţi se transmite în mod uniform la celălalt capăt, iar placa împinsă se loveşte de o alta. În cursul ciocnirii, cele două plăci se întrepătrund, se fărîmiţează şi dau naştere unui munte. Teoria „tectonicii plăcilor" ar explica aşadar toate accidentele — plisări de munţi sau seisme — care afectează crusta terestră.

Vasul „Glomar Challenger" a ales Mediterana ca obiectiv al ultimei sale campanii (13 august — 5 octombrie 1970). O simplă privire pe harta seismelor arată că Mediterana se află în plină zonă activă : la limita a două plăci, Africa şi Eurasia, a căror frontieră o străbate de la est la vest — din Turcia la Gibraltar — şi se prelungeşte pînă în insulele Azore. În plus, tot în Azore, această frontieră se întretaie cu o alta, „dorsala meridională", care desparte Africa şi Eurasia de America. Mediterana este supusă deci jocurilor reciproce ale acestor trei plăci. Mai trebuie adăugată şi existenţa a două mici plăci secundare : una cuprinzînd Grecia şi Marea Egee pînă la nord de Creta şi vestul Turciei ; cealaltă cuprinzînd cea mai mare parte a Turciei, pînă la sud de Cipru. Şi, pentru a completa tabloul, ar trebui să adăugăm o subplacă, Arabia, despărţită de placa Africii prin linia seismică a Mării Roşii.

Trei plăci principale — Africa, Eurasia, America — cu un punct comun, punctul triplu al Azorelor, şi trei plăci secundare : iată piesele mozaicului mediteraneean. Cum acţionează ele azi ?

Xavier Le Pichon a încercat să prevadă în mod teoretic acest lucru. El a calculat întîi că Africa se depărtează de America cu o viteză de 1 cm pe an, pivotînd în jurul unui pol de rotaţie situat ceva mai la sud de Groenlanda. Cît despre Eurasia, ea se îndepărtează de America cu 2 cm pe an, polul ei de rotaţie, mai puţin pre-

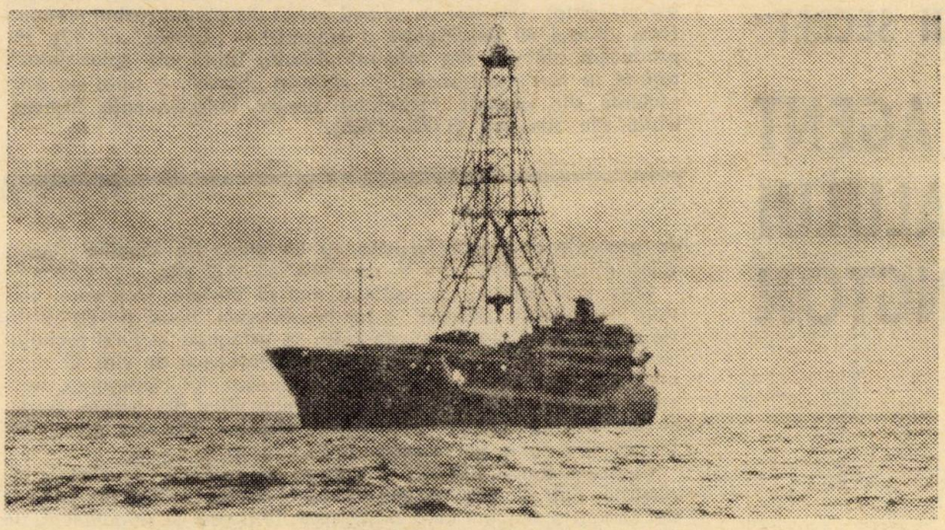

GLOMAR CHALLENGER

O aventură ştiinţifică nu mai puţin importantă ca aselenizarea

cis, situîndu-se în Siberia, la gura fluviului Lena.

După definirea acestor două mişcări, se poate deduce acţiunea lor reciprocă. Şi se constată că mişcarea, care începe printr-o forfecare, la nivelul Azorelor, din cauza diferenţei de viteză a plăcilor Africa şi Eurasia, devine treptat o compresie pură : Africa şi Europa se apropie. În Mediterana orientală tabloul se complică deoarece Europa şi Africa sînt despărţite în plus prin plăci intermediare : Turcia şi Marea Egee. Aici se constată că placa egeică se deplasează spre sud-vest, astfel încît la sud ea se loveşte de Africa, iar cele două plăci se încalecă. În ce priveşte placa Turcia, ea se deplasează de la est la vest, cu o viteză considerabilă, evaluată la 11 cm pe an. Frontiera ei de nord cu placa Eurasia o constituie celebra falie anatoliană, unde se produc frecvent cutremure.

Pe scurt, prinsă între Africa şi Europa ca nişte săpunuri între două bucăţi de lemn, Marea Egee şi Turcia alunecă spre vest, în timp ce Arabia, împinsă de Africa, se apropie de Eurasia. Fenomenul, explică Le Pichon, este comparabil cu ceea ce se petrece la suprafaţa unui fluviu îngheţat, cînd stratul de gheaţă se dislocă : bucăţile mici, împinse de cele mari, se pot îndrepta într-o direcţie foarte diferită de mişcarea de ansamblu.

Rămînea ca teoria să fie confruntată cu experienţa. Tocmai aceasta a şi făcut anul trecut vasul „Glomar Challenger", trecînd strîmtoarea Gibraltar. Deoarece este în stare să extragă din fundurile marine foarte adînci mostre de sedimente de cîteva sute de metri, „Glomar Challenger" trebuia, în principiu, să contribuie la descifrarea istoriei foarte îndepărtate a Mediteranei.

„În mod practic, nu am depăşit miocenul superior, adică o epocă din urmă cu 6-10 milioane de ani — precizează Nesteroff şi Pautat, membri ai expediţiei ştiinţifice de pe vas — în timp ce în Atlantic atinseserăm jurasicul superior, iar în Pacific, eocenul, adică depozite vechi de 50—140 milioane de ani".

Aceasta se explică prin faptul că în Mediterana forările s-au lovit de existenţa unui strat foarte dur, care nu a putut fi perforat pe de-a-ntregul. Dar acest obstacol constituie totodată şi descoperirea cea mai uimitoare pe care a făcut-o „Glomar Challenger". Este vorba de un strat de sare sau, mai exact, de evaporiţi (ghips, anhidriţi, haliţi etc.), care căptuşeşte cea mai mare parte a bazinului mediteranean şi a cărui grosime atinge pînă la 1 000 sau 1 500 metri. Baza, care nu a putut fi atinsă, ar avea vreo 10 milioane de ani, în timp ce stratul superior are aproximativ 5 sau 6 milioane de ani.

Ce s-a întîmplat pentru ca, în urmă cu 10 sau 5 milioane de ani, un km de sare să se fi adunat pe fundul Mediteranei ? Un lucru pare cert : timp de 5 milioane de ani, Mediterana a fost complet izolată de oceanele vecine. Dincolo de acest punct, explicaţiile diferă. „S-au înfruntat două teze — semnalează Guy Pautat. După părerea unora, sarea s-a depus la nivelul actual. Deoarece orice comunicaţie cu Atlanticul s-a închis, Mediterana a secat : s-a calculat că este suficientă o perioadă de 3 000 de ani pentru evaporarea a 3 000 metri cubi de apă. După alte păreri, depunerea de sare s-a produs la mică adîncime. Apoi, după deschiderea Gibraltarului, fundurile mediteraneene ar fi coborît la nivelul lor actual".

Oricare ar fi explicaţia justă, astăzi se ştie că, timp de 5 milioane de ani, Mediterana nu a fost decît o uriaşă mlaştină sărată. Şi, în afară de oamenii de ştiinţă, această descoperire interesează mult pe specialiştii în forări petroliere, deoarece cine spune sare, spune petrol.

În ciuda caracterului ei spectaculos, descoperirea menţionată mai sus nu este poate cea mai importantă pentru oamenii de ştiinţă. Fără îndoială, ei sînt mai interesaţi de rezultatele a două forări efectuate în Mediterana orientală, care au confirmat ipotezele teoretice.

Prima a fost efectuată în fosa elenică, un fel de adînc tranşeu submarin, care se întinde sub forma unui arc de cerc din vestul Greciei în sudul Cretei. Sub 427 de metri de sediment recent, s-a dat peste un bloc de dolomit, vechi de 120 milioane de ani, situat pe deasupra unui strat datînd de numai 3—4 milioane de ani. Al doilea foraj, efectuat în largul deltei Nilului, a perforat un fel de ridicătură, dezvăluind compoziţia ei : sedimente ale Nilului datînd de un milion de ani, peste care se află sedimente marine etajate din acea epocă pînă în zilele noastre.

Cele două forări confirmă ipoteza deplasării plăcii egeice, care se loveşte de placa africană. Fiind comprimată, aceasta se bombează în largul Nilului, iar sedimentele fluviului nu se mai pot depune pe ridicătură. Mai departe, la frontiera cu placa egeică, placa africană se îndoaie şi plonjează spre astenosferă, aşa cum se întîmplă şi în arcurile insulare din Pacific. Din această cauză, sedimentele transportate de „placa africană" basculează de-a valma, ceea ce explică faptul că sedimente de 120 milioane de ani sînt situate pe deasupra altora de 40 de ori mai tinere.

În consecinţă, teoria „tectonicii plăcilor" a marcat un punct prin faptul că a prevăzut foarte exact fenomene confirmate de forările efectuate de „Glomar Challenger".

O altă forare concludentă, prima din cursul campaniei întreprinsă de nava oceanografică, a avut loc în afara Mediteranei, în Atlantic, pe panta de nord a aşa-numitului „Banc Gorringe", care jalonează linia Azore-Gibraltar. Au fost obţinute aci cele mai vechi sedimente — 140 milioane de ani — extrase din această parte a oceanului. Or, ele sînt uimitor de asemănătoare cu cele descoperite de cealaltă parte a Atlanticului, indicînd că exista pe atunci o situaţie de „margine continentală" sau de mare puţin adîncă.

Se confirmă astfel data de „deschidere" a Atlanticului : în urmă cu aproximativ 160 milioane de ani, printr-o mişcare de expansiune simetrică, de o parte şi de cealaltă a „dorsalei". Ce s-a întîmplat de atunci ? Xavier Le Pichon rezumă istoria într-o vastă frescă, în bună parte ipotetică. **În urmă cu 200 milioane de ani, cele două Americi, Africa şi Eurasia ar fi format un singur continent. India, Australia şi Antarctica, unite şi ele, acopereau extremul-sud al acestui continent. De la actualul Gibraltar la Pacific se întindea un uriaş braţ de mare, denumit de savanţi Tethys.**

În urmă cu 100—160 milioane de ani, Africa se desparte de Americi, Europa rămînînd legată de America de Nord. Aşa se explică o forfecare a nivelului Azorelor. Pivotînd spre nord-vest, Africa antrenează Spania, ceea ce dă naştere golfului Gasconiei.

În urmă cu aproximativ 100 milioane de ani, Eurasia se desparte la rîndul ei de America, dar în funcţie de un pol de rotaţie şi cu o viteză diferită de Africa. De atunci, totul a depins de mişcările diferenţiate dintre aceste două plăci. După cum o placă sau alta avansa mai lent sau mai repede, aveau să rezulte la frontierele lor fenomene de extensie sau de compresie. Se pare că, deoarece în cursul ultimelor 100 milioane de ani, compresia a alternat cu destinderea, au avut loc : închiderea lui Tethys, apoi crearea, în urmă cu aproximativ 60 milioane de ani, a unei Mediterane „deschise", ulterior „închiderea ei" în urmă cu 10 milioane de ani şi, în sfîrşit, redeschiderea. În funcţie de mişcările plăcilor, Italia pivotează, apoi pivotează Corsica şi Sardinia, se deschide golful Genua, se înalţă Alpii.

Vor mai fi necesare încă multe alte forări pentru a verifica, punct cu punct, îndelungata istorie povestită de Xavier Le Pichon. Oricum însă, în cîţiva ani, studierea fundurilor oceanice a zdruncinat ideile de pînă acum cu privire la istoria Pămîntului. Acest lucru nu este uimitor. Uimitor ar fi fost să ajungem a înţelege istoria Pămîntului ignorînd totul despre fundurile oceanice, care constituie două treimi din planeta noastră.

PAGINI DIN ISTORIA „RĂZBOIULUI SECRET"

DUBLUL AGENT AL GENERALULUI WASHINGTON

- **Sumbra iarnă a anului 1776**
- **Atacul-surpriză**
- **Omul cu ghemul de frînghie**
- **O capturare regizată**

Continuăm în acest număr ciclul de povestiri intitulat „Pagini din istoria războiului secret". După ce, într-un număr anterior, am prezentat cititorilor un episod inedit din primul război mondial (vezi „Biroul 40 descifrează o enigmă" – „Lumea" nr. 17), reproducem alăturat din volumul „Marile istorii ale spionajului", apărut în versiune franceză la editura „Stock", o serie de evenimente din culisele războiului pentru independența Statelor Unite ale Americii (1775—1783).

În sumbra iarnă a anului 1776, Washington*) a trecut fluviul Delaware și a ocupat cu trupele sale satul Trenton, într-un moment în care forțele Revoluției americane păreau să slăbească.

Mai fuseseră și alte ierni grele înainte de victoria fostelor colonii americane împotriva englezilor, dar nici una nu era atît de grea ca aceasta. De la adoptarea Declarației de Independență, cu cinci luni înainte, armata americană, decimată, epuizată, se lovise de toate catastrofele. Abia reușise să evite nimicirea la Long Island și la White Plains. Izgonită din New Jersey de către armata britanică și de mercenarii ei germani, pierderile o reduseseră la o ceată de oameni dîrzi, dar înfometați și pe jumătate goi.

Armata engleză, comandată de Sir William Howe, își avea tabăra de bază la New York, în timp ce lordul Cornwallis, comandantul forțelor victorioase din New Jersey, se pregătea să se înapoieze în Anglia. El se gîndea să revină la primăvară pentru o ultimă „operațiune de curățire" dacă Howe ar fi considerat-o necesară. Dar era convins că foamea și frigul vor stinge orice scînteie de rebeliune în tabăra înfometată de pe celălalt mal al fluviului Delaware.

Chiar și Washington părea să se fi resemnat. De la cartierul său general din Pennsylvania, el scria fratelui său John-Augustine o scrisoare în care își descărca sufletul : „Cred că partida este aproape pierdută... Nici un om din lume nu s-a lovit de mai multe dificultăți, cu mai puține mijloace de a scăpa de ele".

Era 18 decembrie.

După șapte zile, în noaptea de Crăciun, Washington și-a lansat brusc trupele peste fluviul Delaware și s-a năpustit în zorii zilei asupra satului Trenton, unde a înfrînt pe mercenarii veniți din Hessa. Atacul a fost executat impecabil. Era prima mare victorie americană din cursul războiului. Stupefiat, Cornwallis a sărit în ajutorul trupelor din Trenton, dar pe întuneric, Washington l-a ocolit prin flanc și i-a zdrobit ariergarda.

Dintr-o singură lovitură, strălucită și cu totul neașteptată, Washington schimbase cursul războiului de independență. America jubila, încrederea ei renăștea ca prin farmec. Dintr-o dată, Anglia devenea îngrijorată.

Această fază a războiului se leagă strîns de povestea unui om tăcut, care a îndeplinit o misiune importantă și periculoasă, fără să ceară vreodată nici cea mai mică răsplată pentru el. Se pare că s-a mulțumit totdeauna cu propria lui satisfacție pentru o sarcină bine executată. Este povestea lui John Honeyman, un țesător, om nu prea vorbăreț, agentul lui Washington la Trenton.

În după-amiaza zilei de 22 decembrie 1776, John Honeyman, un uriaș în vîrstă de 46 de ani, de origine irlandezo-scoțiană, se afla pe drumul situat la est de satul Trenton, deținut pe atunci de mercenarii din Hessa. Cîmpurile erau acoperite de un strat de zăpadă întărită, în care străluceau bucăți de gheață. Cunoscut pentru opiniile sale conservatoare, slujind fățiș pe englezi în calitate de măcelar și de spion, Honeyman se plimba nu departe de posturile de gardă hesiene cu un ghem de frînghie într-o mînă și cu un bici lung în cealaltă, căutînd vite.

Ceva mai departe, pe celălalt mal al fluviului Delaware, soldații din armata „rebelă" a lui Washington, lipsiți de corturi și de pături, jumătate din ei desculți, se strîngeau în jurul focurilor slabe ale taberei, încercînd să se adăpostească de vînt. O rație mizeră îi ținea cu greu în viață. În spatele lui Honeyman, hessienii se lăfăiau în satul Trenton ; aveau pîine din belșug, aveau și rom, dar nu destulă carne pentru Crăciun. Mai era nevoie de o vacă sau două, iar Honeyman pornise să le caute.

Cu toate simțurile treze, el înainta cu prudență pe cîmpia înghețată. Sub un pîlc de copaci, la o oarecare distanță, a zărit doi soldați americani care coboriseră de pe cai și se odihneau pe niște butuci. Nu departe, vaca unui țăran păștea într-un tufiș. Honeyman s-a repezit la ea, strigînd și pocnind din bici. Văzîndu-l pe Honeyman, cei doi soldați americani au sărit în șa și au pornit galopînd spre el. Honeyman a luat-o la fugă, dar ei l-au ajuns repede. Sfichiuind aerul cu biciul, Honeyman i-a ținut cîtva timp la respect, dar a fost doborît. Unul dintre soldați s-a aruncat asupra lui. Cu o lovitură de umăr, s-a eliberat și a luat-o iar la goană. Pe o pîrtie înghețată și-a pierdut echilibrul și a căzut, lovindu-se rău. Cei doi soldați s-au năpustit asupra lui înainte ca el să se poată ridica. În timp ce unul dintre ei îl ținea, al doilea își îndrepta pistolul asupra lui.

Honeyman le-a explicat tînguindu-se că nu era decît un biet negustor de vite, care căuta carne pentru a o vinde regimentelor din Hessa, dar cînd cei doi americani au aflat cum îl cheamă, s-au arătat foarte încîntați și l-au legat pe Honeyman cu propria lui frînghie. Unul l-a urcat pe calul său, în timp ce celălalt îi urma îndeaproape, cu degetul pe trăgaci. Așa au pornit cu toții spre cartierul general al lui Washington. Ajunși la destinație, cei doi soldați l-au împins pe prizonier în încăperea în care se afla comandantul șef. Washington a mulțumit solemn soldaților săi pentru fapta lor de arme, apoi a ordonat să fie lăsat singur cu prizonierul, cerînd gărzilor din fața ușii să tragă dacă spionul ar încerca să fugă.

După ce ușile s-au închis, Washington s-a luminat la față și a început să zîmbească. Zîmbind la rîndul lui, Honeyman s-a îndreptat și s-a scuturat de praf.

Aceasta era a... patra întîlnire dintre comandantul armatei americane și solidul negustor de vite, măcelar și „notoriu spion englez". Primele două întrevederi avuseseră loc la Philadelphia, în urmă cu un an și jumătate, scurt timp după ce Congresul american îl numise pe Washington în fruntea forțelor armate. Țesătorul Honeyman, care cu cîțiva ani înainte se căsătorise cu o tînără irlandeză din Philadelphia, stabilindu-se în acest oraș, adusese cu el două documente : unul atesta eliberarea sa din armata britanică în 1763, după războiul împotriva francezilor și indienilor, în care luptase și Washington. Celălalt era o scrisoare a generalului James Wolfe, protagonistul englez al acestui război, prin care anunța că-l ia pe Honeyman drept paznic personal.

Fapt este că sîngele irlandez al lui Honeyman îl împingea să fie adeptul independenței Americii față de Anglia. În războiul împotriva indienilor și francezilor fusese înrolat împotriva voinței lui. Pe vasul care îl transporta acasă, il ferise pe Wolfe de o căzătură gravă atunci cînd tînărul ofițer se impiedicase în timp ce cobora o scară. Scrisoarea era un fel de recompensă.

Honeyman i-a explicat lui Washington că, avînd aceste două documente, putea să joace cu succes comedia loialității sale fierbinți față de Coroana britanică, să cîștige încrederea englezilor, să simuleze că spionează pentru ei și, în realitate, să spioneze pentru Washington.

Amîndoi au întocmit un plan. Ca țesător, Honeyman nu le putea fi util englezilor. Era mai indicat să devină negustor de vite și măcelar, meserii pe care le mai practicase odinioară în Irlanda. În felul acesta ar putea să-i aprovizioneze pe englezi. Cînd Honeyman va considera că are de comunicat informații importante, va trebui să se lase capturat de avanposturile lui Washington. Dar va trebui să lupte și să se zbată în mod convingător pentru ca ulterior să fie din nou utilizabil. Dacă Washington va avea nevoie să-l vadă, îi va da de veste. Apoi va aranja în așa fel încît Honeyman să scape. Honeyman nu va da socoteală decît lui Washington și, pentru securitatea familiei sale, nu va

*) Înainte de a deveni primul președinte al Statelor Unite, Washington a fost comandantul trupelor americane care luptau pentru independență, împotriva englezilor.

GEORGE WASHINGTON

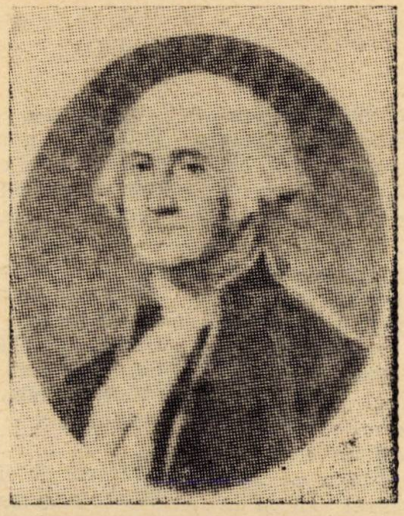

YORKTOWN 1781

Generalul britanic Charles Cornwallis și ofițerii săi (în mijloc) se predau trupelor victorioase ale insurgenților americani

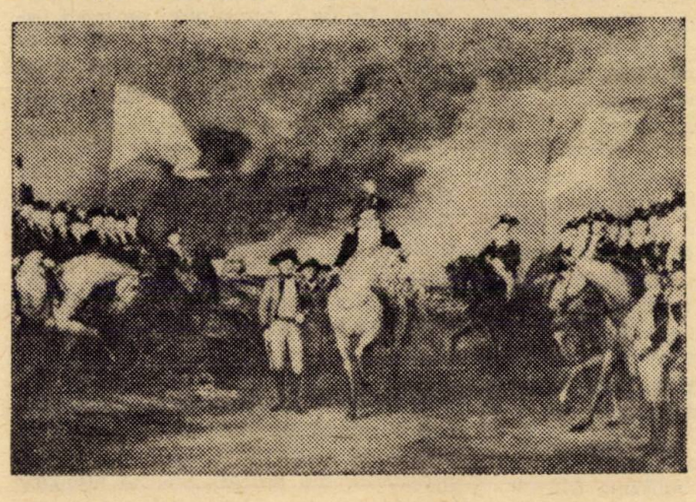

pune la curent decît pe Mary, soția lui, cu activitatea sa de agent dublu.

După cîtva timp, Honeyman și-a adus soția și copiii — trei băieți și o fată infirmă, Jane, în vîrstă de aproape nouă ani — în regiunea New Jersey, loială englezilor. S-au stabilit în satul Griggstown.

Următoarea întrevedere cu Washington s-a desfășurat în cea mai mare grabă la Hackensack, în nordul regiunii New Jersey. Era în noiembrie. Washington, aflat la capătul puterilor, se străduia cu disperare să-și salveze armata. Izgonit din New York, urmărit de englezi, începea lungul marș spre un adăpost temporar, dincolo de fluviul Delaware. I-a cerut lui Honeyman să rămînă pe lîngă armata britanică pînă cînd va avea nevoie de el sau pînă cînd Honeyman va avea ceva să-i comunice.

Iar acum se vedeau din nou, în marea sală a cartierului general, la cîteva mile sud de Delaware.

Dacă Washington ar fi nutrit oarecari rezerve față de Honeyman, această întrevedere era de natură să le risipească cu totul. Crîmpeiele de informații ce-i fuseseră aduse de cercetașii săi confirmau relatările agentului. Cînd Honeyman i-a spus tot ce avea de spus, Washington a chemat santinela și a ordonat ca prizonierul să fie închis la postul de gardă, urmînd să fie judecat a doua zi de un consiliu de război.

Mai tîrziu, în plină noapte, o căpiță de fîn din apropierea postului de gardă a luat foc. Soldatul care era de pază în fața cabanei din lemn a fugit să ceară ajutor ; poarta închisorii s-a deschis misterios și Honeyman a luat-o la goană. În timp ce dispărea în întuneric, santinela a tras asupra lui. Honeyman a trecut fluviul Delaware ba alunecînd pe gheață, ba înotînd în apa înghețată. Apoi, ud leoarcă și frînt de oboseală, s-a prăbușit în fața unui avanpost al hessienilor.

Dus la cartierul general al colonelului Rall, el a povestit cum fusese capturat, dînd multe amănunte convingătoare și afirmînd că reușise să evadeze după ce a spart o fereastră. Supus credincios al Coroanei britanice — a adăugat Honeyman — el nu i-a dezvăluit nimic de seamă lui Washington. În schimb, culesese informații prețioase pentru englezi : armata de pe celălalt mal al fluviului era complet dezorganizată și pe cale de a se răzvrăti. Auzise soldați exprimîndu-și nemulțumirea în jurul focurilor de tabără, pe cînd încercau să-și încălzească mîinile și picioarele înghețate.

Rall era în al nouălea cer. Cele auzite confirmau în totul părerea lui. Nu trebuia să-și facă nici o grijă și putea să se consacre pregătirilor în vederea Crăciunului...

A doua zi, cînd i s-a adus la cunoștință fuga prizonierului, Washington a simulat un acces de furie. Mai tîrziu, în cursul zilei, comandantul șef a trimis un mesaj generalilor săi : „De Crăciun, în cursul nopții, cu o oră înaintea zorilor, vom ataca Trenton". Soldaților le-a transmis ordinul de a se pregăti și de a avea la îndemînă rații de hrană pentru trei zile.

La Trenton, colonelul Rall a fost și el avertizat. Fermieri probritanici din împrejurimi au lansat știrea că armata „rebelă" pregătea o deplasare. În noaptea de Crăciun, pe cînd Rall juca foarte calm cărți și bea vin în casa unui „loialist" din Trenton, un fermier de pe malul celălalt al fluviului a bătut la ușă. Servitorul n-a vrut să-l întrerupă pe Rall de la joc, astfel încît fermierul s-a mulțumit să-i scrie un bilet, avertizîndu-l că soseau „rebelii". Rall a băgat biletul în buzunar fără să-l citească și a continuat să joace și să bea.

Dormea din greu a doua zi de dimineață — și împreună cu el întreaga garnizoană — cînd soldații lui Washington, deculți în mijlocul viscolului și înfășurați în zdrențe, s-au năpustit ca trăznetul asupra satului.

Totul s-a terminat în mai puțin de o oră. Rall a fost rănit mortal pe cînd încerca să-și adune oamenii în centrul satului. 106 mercenari au fost uciși sau răniți. 900 au fost luați prizonieri și ulterior aveau să fie plimbați prin Philadelphia. Această paradă urma să demonstreze Angliei vigoarea revoluției din fostele ei colonii americane. Dintre patrioți nu fuseseră răniți decît doi ofițeri și doi soldați.

În cartea sa „Bătăliile de la Trenton și Princeton", Stryker, cunoscut istoric al revoluției americane, scrie : „Potrivit unor fapte bine stabilite, cel mai bun raport cu privire la postul din Trenton al colonelului Rall provenea din partea spionului lui Washington, John Honeyman. Informațiile pe care le-a adus în acea noapte de iarnă au determinat fără îndoială mișcarea spre Trenton care a avut loc după trei zile".

Honeyman nu făcea parte dintre prizonierii capturați la Trenton. După întrevederea lui cu Rall, dispăruse în mod discret și plecase în regiunea New Brunswick. Dar știrea arestării lui și a evadării din tabăra lui Washington ajunsese în propriul său sat. Răspîndindu-se zvonul că „spionul englez" se ascunde la locuința lui, casa a fost înconjurată de o mulțime de patrioți. Fiica mai mare a lui Honeyman, Jane, nu avea să uite niciodată noaptea aceea. A auzit mulțimea amenințînd că va da foc casei dacă tatăl său nu se predă. Soția lui Honeyman, înconjurată de copii, a jurat că soțul ei nu era acolo și că nu știe unde se ascunde. Mulțimea continua să vocifereze amenințătoare. Soția lui Honeyman a cerut să afle cine conduce mulțimea. Un soldat s-a desprins din grup. La lumina unei candele, dînsa i-a arătat o scrisoare pe care soldatul a desfăcut-o. Scrisoarea, datată „Tabăra americană New Jersey, noiembrie 1776", ordona ca „soția și copiii lui John Honeyman, conservator notoriu, aflat în prezent în liniile engleze și jucînd probabil rolul de spion" să fie apărați. Nu se menționa că această protecție se extinde și asupra lui John Honeyman însuși.

Soldatul mai văzuse semnătura lui Washington pe alte documente. A hotărît că era autentică și a convins mulțimea să se împrăștie.

Se pare că John Honeyman și-a continuat cariera solitară și periculoasă de „spion conservator englez" pînă la sfîrșitul războiului, deoarece familia lui nu l-a mai revăzut multă vreme. Nu se cunosc însă amănunte despre activitățile lui după bătălia de la Trenton.

A trăit pînă la 93 de ani. După un deceniu de la sfîrșitul Războiului de independență a părăsit Griggstown și s-a stabilit în satul vecin, Lamington, unde a devenit fermier. Se pare că guvernul l-a răsplătit pentru serviciile aduse armatei lui Washington.

În vechiul cimitir din Lamington, alături de piatra de mormînt roasă de timp pe care e înscris numele lui John Honeyman, se menționează că a fost veteran al războiului revoluționar. Iar pe malul fluviului Delaware, în locul de unde armata lui Washington a pornit spre Trenton, se înalță o fîntînă din piatră cu o placă de bronz. A fost inaugurată la 26 decembrie 1930, în prezența celor mai înalte personalități din statul New Jersey. Pe placă se poate citi :

„Dedicată memoriei lui John Honeyman care l-a servit pe Washington și armata sa".

John Honeyman, care considera că mulțumirea sa lăuntrică e mult mai importantă decît laudele publice pentru îndrăznețele sale fapte, ar fi fost poate stînjenit chiar și de acest simplu omagiu.

THE GUARDIAN
MANCHESTER

SĂBIILE IES DIN TEACĂ

DEPUTAȚII laburiști au început să se pregătească pentru deschiderea campaniei anuale sub lozinca „Wilson trebuie să plece". După ziua de 1 Mai, în cadrul partidului se aud primele murmure de nemulțumire, care înseamnă începutul unei serioase „conspirații".

Ca să fim drepți, deputații laburiști au fost trași anul trecut pe sfoară deoarece Wilson a ales 18 iunie drept data alegerilor. Nimeni nu a mers încă pînă acolo încît să afirme să aceasta a constituit un factor al rezultatului ; campania electorală (și un respect cuviincios pentru supărarea lui Wilson după înfrîngerea lui) a pus capăt în mod efectiv activității îndreptate împotriva lui.

Vara aceasta nu există asemenea considerente și toate semnele arată că va fi un anotimp prielnic pentru exprimarea nemulțumirilor, dacă nu chiar pentru „comploturi" efective. Căci, de data aceasta, atacul este îndreptat nu numai împotriva atitudinii politice echivoce a lui Wilson, ci și împotriva lipsei lui de eficacitate ca lider politic.

Anul acesta, al doilea factor mai degrabă decît primul a adus în scenă aripa de stînga a partidului, împreună cu „conspiratorii" mai cunoscuți care îi urmează pe Jenkins, Healey și Callaghan. Membrii și aliații grupului de deputați laburiști din jurul săptămînalului „Tribune" sînt profund nemulțumiți de activitatea lui Wilson ca lider al opoziției, atît înăuntrul cît și în afara Camerei Comunelor. Plîngerile se bazează pe convingerea că aproape toate măsurile guvernului conservator pe care opoziția le poate ataca au fost fie începute, fie luate în considerare de guvernul laburist. Lista lor — legislația industrială, șomajul, taxele pentru asistența sanitară, legile cu privire la imigrare, moderația în materie de salarii, Piața comună — este aproape nesfîrșit. Și, după părerea nemulțumiților, răspunderea personală a lui Wilson este prea mare pentru a-i permite să scape.

Ce-i drept, aceleași plîngeri se referă în egală măsură la principalii colegi ai lui Wilson. Mulți deputați reprezentînd sindicatele, precum și membri tradiționali ai aripii stîngi ar dori să știe la ce cifră — între cei aproape 600 000 șomeri ai lui Jenkins și cei peste 800 000 ai lui Barber — se situează nivelul de șomaj „intolerabil" al conservatorilor.

Într-adevăr, tocmai această răspundere colectivă a principalilor foști miniștri laburiști constituie garanția că plîngerile stîngii nu se vor transforma într-o „conspirație" generală pentru a-l înlătura pe Wilson în favoarea unui candidat la fel de compromis. Dar ea a întreținut convingerea pregnantă — și cel puțin în parte justificată — că adevărata opoziție poate fi găsită pe băncile stîngii.

Atitudinea echivocă, pasiunea lui Wilson de a menține toate opțiunile stau la baza murmurelor de nemulțumire ale aripii de dreapta. Mai presus de toate, forțele din partid favorabile Pieței comune au fost speriate de ultima rundă de subtilități politice ale lui Wilson în legătură cu aderarea Marii Britanii. Nici măcar violentul contraatac lansat săptămîna trecută de deputatul laburit William Rodgers nu a reușit să înăbușe criticile la adresa acestui ultim exemplu de atitudine echivocă. Într-adevăr, încercînd să mulțumească cu cîte ceva pe toată lumea, Wilson ar putea foarte bine să fi obținut rezultatul de a nemulțumi pe toată lumea. Căci pînă și adversarii Pieței comune au fost șocați de modul ocolit în care el a încercat de curînd să sugereze totul fără să spună nimic.

Pe măsură ce termenii probabili ai intrării Marii Britanii în Europa devin mai clari, deputații de rînd, atît adepți cît și adversari ai Pieței comune, doresc o dezbatere sinceră între partide și în cadrul partidelor. Heath a lansat acum mult așteptata ofensivă a guvernului, dar pînă în prezent Wilson nu a făcut nimic.

De asemenea, hotărîrea stranie a lui Wilson de a petrece week-end-ul cu fostul președinte Johnson n-a fost de natură să-i atragă simpatii în cadrul propriului său partid. Această hotărîre reamintește prea mult de Vietnam pentru a fi pe placul acelor care nu uită — sau al acelora care ar prefera să uite — bătăliile politice din trecut în legătură cu războiul din Indochina.

Rămîne speranța că acum, cînd memoriile lui Wilson se află la editori, iar primele lor capitole împodobesc paginile ziarului favorit de duminică al lordului Thomson („Sunday Times" — n. trad.), vechea vervă politică a lui Wilson se va manifesta din nou. Dar este o speranță tot mai slabă, care a și fost spulberată în parte de tonul primelor două capitole, în care Wilson vrea să arate cîtă dreptate a avut el. Nenumăratele exemple de remarci tăioase, cuvinte de duh nimicitoare și riposte glaciale nu au fost bine primite de foștii săi colegi și adepți.

Care sînt deci perspectivele anotimpului de „comploturi" de anul acesta, începînd în mod tradițional în ziua în care absolvenții școlii Eton sărbătoresc aniversarea înființării ei ? În ciuda murmurelor de nemulțumire și a plîngerilor, perspectivele nu sînt promițătoare. Anul acesta, mai mult chiar decît în anii trecuți, supraviețuirea lui Wilson este asigurată de natura rivalilor săi și de nehotărîrea celor care-l atacă.

Un ziarist de la „Sunday Express" afirma recent că vede pe Wedgwood Benn, pe d-na Shirley Taverne și pe Dick Taverne în funcția de viitori prim-miniștri. Dar de fapt nu rămîn decît trei concurenți serioși pentru locul lui Wilson. Sînt aceiași trei — Callaghan,

IN WEEK-END CU JOHNSON
Un gest care a atras lui Wilson reproșurile propriului său partid

Healey şi Jenkins — care au acţionat în umbră de cînd George Brown nu a reuşit să-l înfrîngă pe Wilson în lupta pentru succesiunea lui Gaitskell. Nici unul dintre ei nu dispune de sprijinul de masă care ar putea determina o încercare încununată de succes de a-l înlătura pe Wilson dacă el nu este dispus să plece de bunăvoie.

Unii membri ai cabinetului-fantomă laburist care speră să vadă anul acesta sau anul viitor un nou lider, continuă să afirme că Wilson se va retrage într-adevăr de bunăvoie. Ei se referă la indicii patetice, ca bunăoară faptul că, în momentul de faţă, el pune după numele său literele F.R.S. (membru al Royal Society — n. trad.). Este oare o aluzie, se întreabă ei cu speranţă, că fostul profesor simte din nou chemarea muncii academice ? Mă îndoiesc. Wilson — chiar şi noul Wilson din 1971 — este făcut dintr-un aluat mai dur.

Ian AITKEN

Le Monde
PARIS

ARGENTINA: DIALOG CU PERONIŞTII

FOSTUL PREŞEDINTE Juan Péron nu a răspuns personal la avansurile făcute de generalul Alejandro Lanusse, preşedintele Republicii, şi de forţele armate în legătură cu ridicarea interzicerii de a se înapoia în Argentina. Péron a autorizat însă pe reprezentantul său, Jorge Paladino, secretar general al Mişcării naţionale justiţialiste (peronistă)

PERON
„O conduită prudentă"

să facă o vizită — ca de altfel şi majoritatea celorlalţi conducători politici — ministrului afacerilor interne, Arturo Mor Roig, şi să-i prezinte doleanţele şi revendicările grupării sale. „În împrejurările actuale trebuie să se adopte o conduită prudentă, fără excese de încredere dar şi fără agresivitate", a declarat fostul preşedinte într-un mesaj adresat de la Madrid, unde locuieşte, unor lideri sindicali argentinieni.

Paladino s-a întîlnit aşadar cu Mor Roig. Era pentru prima oară de la căderea dictatorului, în 1955, cînd un conducător al mişcării peroniste, avînd mandatul cuvenit din partea sa, discuta cu un membru al guvernului, cel puţin în mod public. Firește, Paladino a pus problema înapoierii lui Péron şi a restituirii rămăşiţelor pămînteşti ale primei sale soţii, Evita, decedată în 1951. Se pare că, în privinţa acestor puncte, el a obţinut un răspuns satisfăcător.

„Nu mai există nici un obstacol legal în calea întoarcerii lui Péron — a declarat Paladino la sfîrşitul întrevederii — dar există alte probleme care nu intră în cadrul răspunderii puterii executive". Paladino a adăugat că nu se poate pune la îndoială dorinţa fostului preşedinte Péron de a se înapoia în Argentina de îndată ce va putea s-o facă dar, a precizat el, „Péron este cel ce va stabili data". Ca şi ceilalţi conducători politici primiţi de Mor Roig, secretarul general al Mişcării justiţialiste a invitat guvernul să scurteze termenul fixat de actuala juntă conducătoare pentru a organiza alegeri. Acest termen — ar fi răspuns ministrul de interne — ar putea fi redus de la trei la doi ani în cazul în care condiţiile politice ar fi prielnice.

Autorizînd vizita „delegatului său personal" la Casa Rosada (palatul prezidenţial) pentru a cere alegeri în scurt timp, Péron şi-a manifestat preferinţa pentru metodele parlamentare, ceea ce declară că doreşte şi guvernul Lanusse. Dar el a ratificat de asemenea acordul intervenit în octombrie 1970 la Buenos Aires între Mişcarea justiţialistă, Uniunea Civilă radicală a poporului şi alte patru formaţiuni politice de mai mică importanţă, acord care prevede ca puterea să fie restituită civililor.

Partidele „Orei poporului" — aceasta este deviza grupărilor mai sus-menţionate — au căzut ulterior de acord asupra liniilor fundamentale ale unui program de guvernămînt după un model, potrivit expresiei lor, „de transformare a societăţii argentiniene". Împăcarea dintre adversarii de odinioară a cîntărit greu asupra hotărîrii militarilor, aflaţi la putere din 1966, de a accelera întoarcerea lor în cazărmi. După destituirea preşedintelui Levingston, care se opunea acestui lucru, şi înlocuirea lui prin generalul Lanusse, se emisese ipoteza că Péron va denunţa alianţa de facto cu celelalte partide dar că va respinge şi „manevra tactică" a guvernului. Într-adevăr, unii dintre adepţii săi îl îndemnau să refuze orice contact cu noul guvern şi să grăbească astfel căderea regimului.

Deşi nu se declară perfect convins de hotărîrea generalului Lanusse, care recent a promis din nou să organizeze alegeri libere, Péron a preferat să-i acorde credit. El respectă astfel un armistiţiu şi lasă guvernului timp să „treacă la fapte". Oricum, într-o cuvîntare rostită recent, preşedintele Lanusse s-a mulţumit să sublinieze „hotărîrea forţelor armate" de a pune capăt o dată pentru totdeauna luptelor sterile care dezbină de mulţi ani „familia argentiniană". Starea de asediu rămîne însă în vigoare, ca şi toate legile represive adoptate de guvernele anterioare. După părerea militarilor, situaţia continuă să justifice aceste măsuri, chiar dacă partidele politice au fost „reabilitate".

În timp ce guvernul începe dialogul cu peroniştii şi obţine, cel puţin momentan, neutralitatea lor, agitaţia nu încetează la Cordoba, iar activităţile unor grupuri de opoziţie par chiar să se intensifice în întreaga ţară. Recent, muncitorii din Cordoba au declarat din nou grevă, iar guvernul a ordonat arestarea lui Augustin Tosco, secretar adjunct al Organizaţiei provinciale a Confederaţiei Generale a Muncii, ceea ce va irita şi mai mult pe membrii acestei centrale sindicale. De curînd, vreo 30 de militanţi ai unei organizaţii clandestine, care operează în prezent în Argentina, au interceptat un camion militar şi au furat o mare cantitate de arme.

„Militarii preferă totuşi, în locul unor asemenea acte, tobele care însoţesc manifestaţiile peroniste", scrie un ziarist argentinian. De fapt, ei nu mai au altă opţiune. Dar timpul presează : iată de ce peroniştii şi aliaţii lor cer alegeri cît mai grabnice.

Philippe LABREVEUX

THE TIMES

LONDRA

MAFIA AMERICANĂ: NOILE „FAMILII"

LA UN DINEU omagial (50 de lire sterline tacîmul), oferit de curînd în cinstea sa, Joseph Colombo (căpetenie a Mafiei americane — n. trad.) a pozat pentru tradiţionalul portret de familie: patriarhul blînd, înconjurat de soţie, patru fii, două nurori şi o fetiţă de cinci ani.

Potrivit poliţiei, un portret al celeilalte „familii" a lui Colombo l-ar înfăţişa tot în mijloc, dar „actorii" secundari ar fi alţii. La dreapta lui s-ar afla „subşeful" mafiot al lui Colombo, iar de fiecare parte a lor cîte cinci „căpitani". În spatele rîndului întîi de conducători s-ar afla vreo 22 de membri ai „familiei".

Organele federale poliţieneşti din S.U.A. care urmăresc activităţile acestui grup, afirmă că el reprezintă o nouă generaţie în Mafia. „Grupul Colombo are un stil şi un caracter absolut personal", a declarat un procuror districtual adjunct din Brooklyn. „Majoritatea membrilor săi sînt oameni născuţi în S.U.A., nu prea legaţi de «tradiţie» şi dornici să găsească noi mijloace de a exploata «sistemul», a declarat un agent federal. Ca şi Colombo, ceilalţi lideri ai «familiei» vorbesc frumos, sînt cizelaţi şi au spirit de inovaţie"

Spre deosebire de unii şefi de bandă mai vîrstnici, Colombo a urmărit ca oamenii săi să lucreze şi în afaceri legale pentru a putea să-şi justifice cheltuielile. Colombo a lucrat ca voiajor comercial în Brooklyn

Istoria Mafiei din Statele Unite este împărţită de poliţie în trei perioade. Pînă în 1931, ea era condusă de gangsteri născuţi în sudul Italiei. Ulterior, un grup condus de Charles (Lucky) Luciano a preluat conducerea. Aceşti oameni erau mai familiarizaţi cu noua lor ţară. Dar ei se temeau să nu fie descoperiţi şi au continuat să respecte tradiţiile Mafiei. „Familia" Colombo reprezintă începutul unei perioade mai „rafinate" decît era a lui Luciano.

Colombo a dezminţit în mod public că ar fi conducătorul vreunui grup criminal organizat dar poliţia, citînd date obţinute din convorbiri înregistrate şi de la informatori din lumea interlopă afirmă că dispune de un tablou clar al structurii şi membrilor bandei Colombo. Spre deosebire de alte „familii" mafiote din New York, declară poliţia, grupul lui Colombo este alcătuit din tineri. La 48 de ani, el este cel mai tînăr conducător al Mafiei americane, iar majoritatea „căpitanilor" săi au între 30 şi 40 de ani. Marea excepţie este Salvatore Mineo, subşeful, în vîrstă de 73 de ani, dar se crede că el nu e prea activ. Cînd Colombo a preluat, în 1964, conducerea „familiei", a înlăturat majoritatea vechii gărzi, înlocuind-o cu oameni mai tineri.

Colombo şi-a moştenit locul în bandă de la tatăl lui, Anthony Colombo, sugrumat în 1938 şi găsit mort în automobilul său lîngă cadavrul unei prietene, Christine Olivieri, strangulată şi ea. Autorii crimei nu au fost descoperiţi niciodată.

„Familia" Colombo — avînd aproximativ 200 membri, din care vreo 20 sînt în momentul de faţă urmăriţi de justiţie — îşi desfăşoară necurata lor activitate aproape exclusiv în Brooklyn şi în Long Island. Poliţia afirmă că aceastăă activitate cuprinde loterii şi pariuri sportive, răpiri, trafic cu mărfuri furate şi camătă. Înainte de a lucra pentru o firmă de tranzacţii imobiliare, Colombo a fost voiajor comercial al unei firme care vindea carne cu ridicata „Pride Wholesale Meat Company", controlată de Peter Catellano şi Paul Gambino, frate cu gangsterul Carlo Gambino. În 1965, subcomitetul permanent senatorial de investigaţii la identificat pe Castellano drept „căpitan" în banda lui Gambino. Înainte de a intra la firmai mai sus menţionată, Colombo a lucrat cu intermitenţe, timp de zece ani, în portul New York.

Colombo pune mare preţ pe loialitate, alegîndu-şi complicii cei mai apropiaţi nu pentru inteligenţa sau imaginaţia lor, ci pentru loialitatea faţă de el. „Ca urmare — declară un agent — majoritatea oamenilor aflaţi în imediata sa apropiere sînt foarte mediocri". Acelaşi agent a arătat că Colombo se teme de fracţiunile ostile din propria lui „familie", care datează de la începutul anilor '60, cînd banda era condusă de Joseph Profaci. În 1961, un grup disident, condus de Larry, Albert şi Joseph Gallo, a început să-i răpească pe aghiotanţii lui Profaci din cauza unui conflict cu Profaci în legătură cu împărţirea profiturilor ilegale. Conflictul s-a încheiat în cele din urmă atunci cînd un aliat puternic şi apropiat al fraţilor Gallo, Tony Bender, a dispărut brusc. Ulterior, Joseph Gallo a fost arestat pentru şantaj, iar Larry Gallo a murit bolnav. Dar Joseph Gallo, denumit „Joe Nebunul", a fost pus recent în libertate şi, după cum au declarat poliţiei anumiţi informatori, Colombo este foarte nemulţumit să aibă din nou de-a face cu el.

Se afirmă că membrul „familiei" sale de care Colombo se teme cel mai mult

NEW YORK
Răfuială între două „familii" mafiote

este Carmine Persico (37 de ani). Poliţia este de părere că ostilitatea dintre Persico şi Colombo are mai multe cauze. Persico a fost totdeauna de părere că Colombo nu merită să deţină conducerea „familiei" deoarece există „căpitani" mai experimentaţi decît el.

Colombo şi soţia sa, Lucille, locuiesc în Brooclyn împreună cu cei doi fii necăsătoriţi şi cu fiica lor. El are de asemenea o proprietate la Blooming Grove (statul New York). În momentul de faţă este dat în judecată de autorităţile federale pentru că, începînd din 1963 pînă în 1967, a frustrat fiscul. Se află în libertate pe cauţiune pînă la judecarea apelului său împotriva unei condamnări pentru declaraţii false. Dar confruntarea cea mai dramatică a lui Colombo cu justiţia va avea loc cu prilejul unui proces în care, împreună cu alte 30 de persoane, este acuzat de autorităţile federale de încălcare a legii cu privire la jocurile de noroc. Se afirmă că el a condus o operaţiune de acest fel, obţinînd venituri săptămînale de sute de mii de dolari.

Nicholas GAGE

The New York Times

ÎN APROPIERE DE SCYLLA ŞI CHARYBDA

GUVERNUL italian a hotărît să-şi menţină planul privind construirea unui pod gigantic în apropiere de Messina, care să lege Sicilia de restul Italiei. Unul din cele cîteva proiecte examinate prevede un pod suspendat, dintr-un singur element, în apropiere de punctul unde Odiseea situa monstrul marin cu şapte capete Scylla şi vîltoarea Charybda, teroarea marinarilor din antichitate. Oricare ar fi soluţia aleasă în cele din urmă pentru construirea podului peste strîmtoarea Messina, zonă bîntuită frecvent de cutremure, se prevede că lucrările vor dura opt ani, vor necesita 5 000 de oameni şi vor costa cel puţin un miliard de dolari.

S-ar putea crede că perspectiva realizării acestui străvechi deziderat provoacă interes, dar reacţia la Messina este foarte sceptică. „Voi crede în acest pod atunci cînd îl voi vedea" — spune lucrătorul care deserveşte aparatul de cafea espresso de la „Barul Mării" din Ganzirri, un sat de pescari din apropiere de Messina. (Barul s-ar afla direct sub piciorul de vest al podului proiectat). „Dacă guvernul vrea să facă ceva pentru noi, de ce nu ne construieşte un apeduct ? îl întreabă pe patron un alt salariat al barului. Apa care curge aici la robinet este sărată. Apa folosită la aparatul de cafea espresso este adusă zilnic cu cisterna de la Messina. Nu vi se pare că avem nevoie mai curînd de apă decît de un pod ?" Un avocat din Messina face următoarea remarcă : „Dacă nu ai fi la curent cu ea, ştirea despre construirea podului transmisă de la Roma, ar semnala că se apropie alegerile. Ori de cîte ori Sicilia este pe cale să voteze, Roma îşi aduce aminte brusc de insula noastră şi face promisiuni pe care nu le respectă".

Într-adevăr, la 13 iunie, 3 milioane de sicilieni vor fi chemaţi să aleagă un nou parlament regional. Guvernul de centru-stînga a ales momentul elaborării unui proiect de lege cu privire la podul de peste strîmtoarea Messina în aşa fel încît să coincidă cu campania electorală. Autorităţile din Messina sînt supuse unor presiuni puternice din partea opoziţiei şi au nevoie de orice ajutor oferit de guvernul de la Roma.

Oficialităţile „Grupului pentru construirea podului Messina", un consorţiu cuprinzînd întreprinderi de stat şi cîteva mari întreprinderi industriale particulare — care fac de ani de zile lucrări pregătitoare — subliniază că noul proiect de lege, indiferent de momentul elaborării lui, constituie un pas crucial spre ceea ce se consideră că va fi la sfîrşitul anilor '70 una din cele mai mari realizări din lume în domeniul construcţiilor. Dacă totul va decurge cu bine, declară oficialităţile, Sicilia va fi legată de restul Italiei printr-un pod prevăzut cu două linii de cale ferată şi o autostradă cu şase piste.

Cele 27 000 de persoane care trec zilnic prin strîmtoarea Messina sau prin punctele învecinate, spre sau dinspre Italia, călătoresc cu trenul pe ferry-boat-urile reţelei feroviare de stat, cu automobile şi ferry-boat-uri aparţinînd unor firme particulare, cu elicoptere sau cu vase de pescuit.

Planuri privind construirea unui pod sau a unui tunel între cele două maluri ale strîmtorii se discută de peste un secol, încă de la unificarea Italiei. Cutremurul din 1909, care a distrus Messina şi Reggio Calabria, localitate situată pe malul opus al strîmtorii, a amînat proiectul cu cîteva generaţii Dar clădirile înalte din noile cartiere ale Messinei, oraş avînd în prezent o populaţie de 300 000 de locuitori, con-

→

FOTOCRONICA

La Londra, între Hyde Park şi Trafalgar Square, a avut loc această sugestivă demonstraţie în sprijinul dezarmării nucleare

GUSTAV HEINEMANN

președintele Republicii Federale a Germaniei

La invitația președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și a soției sale, Elena Ceaușescu, președintele Republicii Federale a Germaniei, Gustav Heinemann și doamna Heinemann vor face o vizită oficială în Republica Socialistă România între 17 și 19 mai.

Gustav Heinemann s-a născut la 23 iulie 1899, la Schweln, în regiunea Ruhr, unde tatăl său era directorul serviciului de asigurări sociale al firmei „Krupp". Studiază dreptul și științele economice la Universitățile din Münster, Marburg, München, Göttingen și Berlin. În 1921 obține doctoratul în științe politice, iar în 1929 — în științe juridice. Încă din anii studenției se face cunoscut pentru orientarea sa democratică. În 1921, la vîrsta de 22 de ani, este arestat sub acuzația de a fi militat în rîndurile studenților democrați și de a fi distribuit în fabrici apeluri la grevă generală. Tot în această perioadă se situează și primele sale contacte politice cu viitorii fondatori ai partidului creștin-democrat, la care va adera în 1946.

Între anii 1933—1939, Gustav Heinemann deține o catedră de drept la Köln. Ulterior practică avocatura. În timpul regimului nazist este unul din conducătorii bisericii confesionale, aripa antinazistă a bisericii evanghelice germane. După cel de-al doilea război mondial, în 1946, devine primar general al Essenului.

În 1946, Heinemann se înscrie în partidul creștin-democrat. Între anii 1947—1949 este ministru de justiție în guvernul landului Rhenania de Nord-Westfalia, iar în 1949 devine ministru de interne în cabinetul Adenauer. Un an mai tîrziu, în semn de protest împotriva politicii de reînarmare dusă de Adenauer și împotriva intenției fostului cancelar de a oferi o contribuție militară vest-germană proiectului „comunității defensive europene", Heinemann își prezintă demisia. În 1952, din aceleași motive, părăsește partidul creștin-democrat și, împreună cu un grup de intelectuali, formează mișcarea „Partidul populist pangerman". Mișcarea se autodizolvă în 1957, iar Heinemann aderă la partidul social-democrat.

Ales deputat în același an, el continuă să combată în Bundestag politica lui Adenauer (a cărui demisie o cere în 1958), considerînd că bătrînul cancelar duce o politică externă care dăunează viitorului țării. Pînă în 1966, cînd P.S.D. intră în guvernul „marii coaliții" alături de creștin-democrați, iar Heinemann devine titularul ministerului justiției, el continuă să practice avocatura la Essen. Ca ministru de justiție, Heinemann se pronunță împotriva prescrierii crimelor de război.

La 5 martie 1969, Gustav Heinemann este ales președinte al Republicii Federale a Germaniei, care are astfel pentru prima oară un șef de stat social-democrat.

Într-una din declarațiile sale referitoare la relațiile și problemele existente între R. F. a Germaniei și țările socialiste, Gustav Heinemann a spus: „Nici una din aceste probleme nu va putea fi rezolvată dacă nu se procedează la o reconciliere cu toți vecinii noștri, dacă nu se stabilește o încredere reciprocă. Trebuie să instaurăm o eră nouă între noi și vecinii noștri din Est. Trebuie împiedicat cu hotărîre flagelul unui nou război și încurajate toate forțele care urmăresc o adevărată politică de pace".

A. M.

---

stituie o dovadă că Messina poate trăi chiar și în condițiile cutremurelor frecvente.

Populația de pe ambele maluri ale strîmtorii este amenințată în aceeași măsură de cutremure, vorbește dialecte similare și are un mod de viață comun. Sicilienii și calabrezii au puternice legături de familie. Femeile bătrîne par să fie veșnic în doliu deoarece rigurosul cod de comportare din această parte a lumii prescrie portul hainelor negre timp de ani de zile după un deces.

În ultimul timp, ambele coaste se bucură de atenția sinistră a „crimei organizate", care poartă aici numele ei tradițional: Mafia. Pînă recent, Mafia nu-și făcuse apariția la Messina și pe toată coasta de est a insulei, pînă la Siracusa. Dar construcțiile de drumuri și alte mari lucrări publice de pe coasta de nord-est a Siciliei și de dincolo de strîmtoare au atras membri ai Mafiei din Sicilia de vest, care a constituit dintotdeauna bastionul „onorabilei societăți".

„Guvernul construiește aici autostrăzi dar a apărut și Mafia, se plînge un arhitect din Messina. Membrii Mafiei storc bani pentru a oferi protecție, iar contractanții îi plătesc de obicei sumele cerute de teamă că utilajul lor va fi deteriorat «în mod misterios», sau că muncitorii lor vor fi uciși dacă ei nu se supun poruncilor Mafiei".

După al doilea război mondial, eminenți experți italieni și străini au fost atrași de „sfidarea tehnică" pe care o

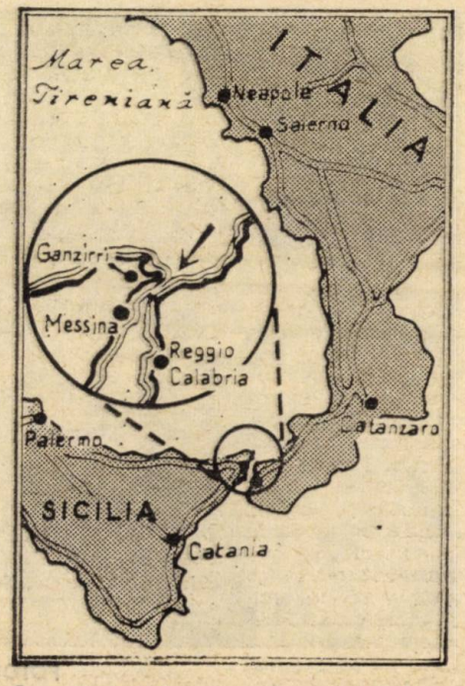

Cercurile indică zona unde se preconizează amplasarea podului

constituie strîmtoarea Messina. În 1955, defunctul constructor de poduri american David Steinman a studiat strîmtoarea și a ajuns la concluzia că se poate realiza un pod suspendat, asemănător cu acela de la Poarta de Aur (California). Mai recent, Pier Lugi Nervi, arhitect și inginer italian, a prezentat un proiect îndrăzneț prevăzînd un pod dintr-un singur element, suspendat pe patru turnuri. În cadrul unui concurs organizat în urmă cu doi ani de Ministerul Lucrărilor Publice al Italiei, au fost prezentate nu mai puțin de 143 de proiecte. Pînă în prezent, guvernul italian și consorțiul pentru construirea podului au cheltuit peste două milioane de dolari pentru studii preliminare, dar nu s-a optat încă pentru un anumit proiect.

Italienii de pe ambele maluri ale strîmtorii Messina sînt de acord că proiectul, denumit de Steinman „podul speranței", ar contribui considerabil la lichidarea mentalității insulare a Siciliei, cu resentimentele ei față de restul Italiei. „Desigur, podul ne va apropia de continent și va face din noi, sicilienii, adevărați europeni" — declară un muncitor la unul din ferry-boat-urile particulare din Messina. El adăugă cu un zîmbet: „Sper însă că nu-mi voi pierde slujba din cauza podului. Sau poate că voi căpăta altceva de lucru".

Paul HOFMANN

POȘTA REDACȚIEI

După părerea mea...

Am observat în nr. 17 al revistei dv. o nouă rubrică, „Însemnările unui economist" care, din cîte am înțeles ulterior va alterna cu rubrica „Econorama". Nu am nimic împotriva lărgirii sferei de preocupări a revistei „Lumea", dar nu socotiți și dv. că, mai întîi aceasta se interferează cu profilul altor publicații de specialitate („Viața economică" și „Probleme economice") și că, în al doilea rînd, lărgirea spațiului acordat unor astfel de probleme îngustează posibilitățile de a trata cît mai detaliat problemele politice la ordinea zilei și de a cuprinde un evantai cît mai larg de evenimente ?

E. N.
București

Noua rubrică nu îngustează, ci lărgește evantaiul problemelor și evenimentelor. Se pare că nu ne-ați înțeles profilul, care nu se „interferează" cu al altor publicații, ci cu multiplele aspecte ale vieții internaționale.

Găsesc noua rubrică economică a revistei dv., intitulată „Însemnările unui economist", foarte interesantă (deși a apărut pînă acum numai de două ori). Mai întîi, faptul de a fi realizată de un specialist în acest domeniu, care știe să explice într-o manieră elevată și totodată concisă probleme spinoase ale economiei mondiale conferă, cred eu, de la început, un spor de atractivitate rubricii. Remarc, apoi, cu plăcere dezinvoltura „însemnărilor" ; „distanța ex catedra", de profesor care explică studenților, lipsește, fiind înlocuită de nerv și chiar de o ușoară ironie. Prin urmare, cu adevărat „însemnări", în care sînt prezente însă concluzii și luări de poziție clare.

V. NICULESCU
București

„Lumea" vă răspunde

ALEGERILE LOCALE DIN JAPONIA

Grigore Merișor, Medgidia. Alegerile locale japoneze s-au desfășurat în două etape : 11 și 25 aprilie. În prima etapă, așa cum am relatat în nr. 15 al revistei noastre, lupta electorală s-a dat pentru desemnarea guvernatorilor în 18 prefecturi (între care Tokio și Osaka), a primarilor din Osaka și Yokohama, a membrilor adunărilor legislative din 44 de prefecturi (inclusiv Tokio și Ibaraki), a membrilor consiliilor municipale din cinci mari orașe : Yokohama, Nagoya, Kyoto, Osaka și Kobe. Rezultatele au marcat un succes al forțelor de stînga. În Tokio a fost reales guvernator Ryokichi Minobe, sprijinit de partidele comunist și socialist. Guvernator la Osaka a fost numit tot un candidat sprijinit de cele două partide — Ryoichi Kuroda. În adunările prefecturale, partidul liberal-democrat (de guvernămînt) a obținut 1 417 locuri, partidul socialist — 471 locuri, partidul comunist — 105 locuri. În etapa următoare a alegerilor locale au fost desemnați 159 de primari, 374 de membri ai consiliilor municipale, 881 de conducători de orașe și sate și 1 354 de membri ai adunărilor sătești și orășenești. Cea mai mare parte a voturilor au fost obținute, cum era de așteptat, de către partidul de guvernămînt, care e mai influent în mediul rural și în orașele mai mici. Totuși, și în această etapă, un număr însemnat de posturi au fost obținute de candidații socialiști și comuniști.

DROGURI ȘI SOLDAȚI

Ilie Suciu, București. 1. Raporturile la care vă referiți sînt oficiale : zece la sută din soldații americani aflați în Vietnam se droghează. Din ce în ce mai multă heroină, opium, morfină, obținute din Laos, Tailanda și mai ales din colonia britanică Hong Kong, „ajută" la susținerea moralului soldaților care luptă în Vietnam pentru o cauză străină lor. Toate eforturile autorităților de a stîrpi sau cel puțin a reduce consumul de stupefiante nu au dat nici un rezultat deoarece există o complicitate tacită între armată, funcționarii locali și traficanți. Toate mărturiile culese — precizează același raport oficial — arată că între 50 și 60 la sută din oamenii aflați sub drapel au consumat cel puțin o dată droguri, în special marijuana. 2. S-ar putea ca Melvin Laird, secretar de stat pentru apărare, să se retragă din viața politică în 1973 (cel puțin așa reiese dintr-o recentă declarație a ministrului). Laird a precizat că intenționează nu numai să părăsească Pentagonul ci și, totodată, să nu se mai prezinte la alegerile pentru Congres.

FRANCEZII ÎN INSULA SFÎNTA ELENA

Dan Ghiță, Făurei. 1. E adevărat că în Insula Sfînta Elena (posesiune britanică), francezii dețin cîteva domenii : valea în care s-a aflat între 1821 și 1840 mormîntul lui Napoleon, casa din Longwood în care a murit (cumpărate de Franța în 1858) și un pavilion în care împăratul a locuit între octombrie și decembrie 1815, înainte de a se fi instalat la Longwood. După 1858, cînd împărăteasa Eugenia, soția lui Napoleon al III-lea, a vizitat aceste locuri, nici o personalitate franceză nu a mai călătorit în Sfînta Elena. Anul acesta, la comemorarea a 150 de ani de la moartea lui Napoleon (5 mai), în cadrul ceremoniilor desfășurate în Sfînta Elena, guvernul francez a fost pentru prima oară reprezentat de către un ambasador. 2. În 150 de ani de existență independentă, Venezuela este în America, într-adevăr, singurul stat care n-a participat la nici un război.

ÎN FAMILIE

H. Dumitru, Tg. Jiu. 1. Nimic nu s-a schimbat în conducerea țării după moartea dictatorului haitian François Duvalier. Personajele „cele mai de vază" care îl înconjurau pe defunctul „Papa Doc" fac parte acum dintr-un „comitet de consilieri speciali" cu rolul de a-l asista pe noul șef al statului, Jean-Claude Duvalier. Totodată, așa cum au precizat exilații haitieni într-o serie de declarații reluate de „Information latine", aproape toată echipa guvernamentală e înrudită sau apropiată noului președinte. Prin intermediul sorei președintelui, Marie-Denise Duvalier (a cărei influență asupra cursului vieții politice haitiene nu e un secret), frații Adrien și Claude Raymond au fost numiți ministru de externe și șef al statului major al armatei ; ministrul informațiilor este un intim al familiei Duvalier. 2. Frontiera dintre Haiti și Republica Dominicană a fost închisă în urmă cu trei ani. 3. Președintele Salvador Allende este membru de onoare al Societății Științifice din Chile.

PROBLEMA DISCRIMINĂRII RASIALE

Nic. Stamate, Ploiești. După cum știți, anul 1971 a fost proclamat de Organizația Națiunilor Unite drept An internațional al luptei împotriva rasismului și discriminării rasiale. Ciclul de conferințe publice organizate la Paris între 22 și 26 martie sub auspiciile U.N.E.S.C.O., și intitulat „Problema rasială și gîndirea modernă", s-a desfășurat în cadrul manifestărilor care au loc în cadrul acestui An internațional. Conferințele au fost ținute de renumitul etnolog Claude Lévi-Strauss, profesor la Collège de France, Stanislas Spero Adotevi, director al Institutului de cercetări aplicate din Dahomey, Malcolm S. Adiseshiah, director la Madras Institute of Development Studies (India), Max Gluckman,

profesor de antropologie socială la Universitatea din Manchester, și Nikolai Dubinin, profesor la Institutul de genetică generală al Academiei de științe a U.R.S.S. Concluzia tuturor acestor eminenți oameni de știință a fost că se impun măsuri urgente pentru înlăturarea discriminării rasiale și a practicilor ce tind să demonstreze inferioritatea uneia sau alteia dintre rase. „Trebuie lovite dur — a spus Malcolm Adiseshiah, fost director general-adjunct al U.N.E.S.C.O. — toate manifestările discriminării rasiale, sub orice formă s-ar prezenta, de pildă renașterea unui rasism fals științific, care pretinde că, clasele muncitoare sau copiii negri prezintă o inferioritate genetică". Vorbim despre implicațiile internaționale ale rasismului, Adiseshiah a subliniat că nivelul de viață foarte scăzut al populației „lumii a treia" se datorește în mare măsură și discriminării rasiale. (Imaginea de mai sus reprezintă simbolul ales de Națiunile Unite pentru a ilustra lupta împotriva rasismului și discriminării rasiale).

POȘTA REDACȚIEI

CABLU SUBMARIN

I. Vlad, Tîrgoviște. 1. Ambasadorul elvețian în Brazilia, Giovani Enrico Bucher care, la sfîrșitul anului trecut, fusese răpit și eliberat după patruzeci de zile, a fost numit ambasador în Japonia. După ce a fost eliberat de răpitori, Bucher s-a întors pentru o vreme în Elveția. Așa cum am mai anunțat în această rubrică, deși din declarațiile sale reieșea că dorește să-și îndeplinească în continuare funcția în Brazilia, comentatorii erau de părere că Bucher avea să fie înlocuit, deoarece împlinise la Brasilia stagiul de trei ani. Funcția sa va fi preluată de Emile Stadelhofer, fostul ambasador elvețian în Japonia. 2. Cablul submarin de telecomunicații care va lega Spania de Brazilia (de fapt Insulele Canare de Insula Recife) va fi dat în folosință în anul 1973 și va cuprinde 160 canale de comunicație ce vor fi folosite de Europa și Africa. Lungimea cablului submarin va atinge 4 700 kilometri, iar costul întregii lucrări se va ridica la 22 milioane de dolari. 3. Orașul Brasilia are, potrivit ultimelor estimări, 546 015 locuitori (deci de aproape cinci ori populația din 1960, cînd orașul a fost inaugurat).

INCIDENTELE ÎNTRE SALVADOR ȘI HONDURAS

Victor Voiculescu, Galați. Pare destul de dificil să se precizeze adevăratul curs al noilor incidente izbucnite la granița dintre Honduras și Salvador și, mai ales, care dintre părți a reînceput conflictul, deoarece ambele state se acuză reciproc. Știrile inițiale au fost transmise din capitala Hondurasului și precizau că trupe salvadoriene atacaseră, în mai multe rînduri, timp de cîteva zile, localitățile situate în departamentul Lempira, foarte aproape de granița dintre cele două țări. Guvernul salvadorian nu a comentat la început știrea, apoi părțile s-au acuzat reciproc de a fi deschis focul și de a fi

violat armistițiul. Recentele incidente au izbucnit în momentul în care, în cadrul recentei conferințe a țărilor membre ale O.S.A., de la San José, se încerca o „reconciliere" între cele două părți. Discuțiile în cadrul reuniunii O.S.A. au fost însă destul de contradictorii deoarece, pe de o parte, Salvadorul acuza Hondurasul de „agresiune economică", iar pe de altă parte, Hondurasul se arăta dispus să „pună capăt în cel mai scurt timp situației anormale a relațiilor dintre cele două țări". Chiar și după intervenția celorlalți delegați, reprezentanții celor două state au continuat — arată buletinul „Information latine" — „un dialog al surzilor". Părțile au acceptat totuși să se abțină de la vreo recrudescență a conflictului, în așa fel încît să se poată trece (tot la San José) la discutarea problemelor de frontieră. **În fotografie :** patrulă hondurasiană în timpul recentelor incidente.

MINICHIELLO

Vasile Ciucu, Iași. Raffaele Minichiello, care a deturnat la 1 noiembrie 1969 un avion „Boeing" al Companiei americane T.W.A., obligînd echipajul să se îndrepte spre Roma, a fost condamnat la șapte ani și jumătate închisoare. El se află astăzi însă în libertate. A obținut printr-un apel o reducere a pedepsei inițiale la trei ani și jumătate, iar ulterior a beneficiat de încă o reducere de doi ani, așa încît, după optsprezece luni petrecute în închisoarea romană „Regina Coeli", și-a ispășit condamnarea. Se pare că, potrivit declarațiilor făcute la ieșirea de la „Regina Coeli", Minichiello se va stabili în Italia.

CÎNTĂREȚI POP LA PAPĂ

Aurel Cristu, Focșani. Întîlnirea Papei Paul al VI-lea cu grupuri de cîntăreți de muzică pop a avut loc la 16 aprilie. Grupurile respective („Warm Dust", „G. Men" și „Beati") erau în trecere prin Roma în cadrul unui lung turneu. Tinerii au fost primiți în audiență de către Papă în costumele lor obișnuite — bărbații în blue-jeans și femeile în șorturi (de altfel, nu este pentru prima oară că se pătrunde în Vatican fără ținuta „de rigoare" ; în urmă cu cîțiva ani, Claudia Cardinale intra în Vatican, cu un grup de actori, în mini-jupă). Dar, așa cum scrie revista „L'Europeo", „îmbrăcămintea a fost latura cea mai puțin nonconformistă a audienței. Muzicanții pletoși nu păreau impresionați de împrejurare ; ei au luat cuvîntul și au întrebat ce au vrut, ignorînd faptul că, într-o audiență, Papa este cel care pune întrebări". Revista amintită precizează că au fost puse întrebări legate de participarea la războaie și violențe, iar în declarațiile pe care le-au făcut ulterior, unii tineri au afirmat că suveranul pontif ar fi incapabil să mai conducă. Vaticanul nu a comentat nici una din aceste declarații.

Toader Pică, Iași. Graficul publicat în nr. 15 al revistei, în cadrul articolului despre Marea Britanie, a răspuns întrebării dv. **Alex. Gheorghiu, Victoria, jud. Brașov.** 1. În articolele revistei noastre privitoare la situația din Indochina a fost amintită și „motivarea" invaziilor în Cambodgia și Laos invocată de Administrația americană. 2. Situația la care vă referiți se explică prin prevederile statutare ale diferitelor partide. **Silviu Pătraș, București.** Scrieți-ne mai detaliat despre propunerea dv. sau eventual trimiteți materialul spre consultare. **Eugen Huedin, Cluj ; Aurel Bidian, Ocna-Dej, jud. Cluj ; Gheorghe I. Petrescu, sat Turcești, com. Mateești, jud. Vilcea.** În repetate rînduri am precizat că nu răspundem întrebărilor cuprinse în chestionarele de concursuri. **Alexandru Nicolescu, București.** Așa cum v-am mai răspuns, articolele trimise de dv. nu aduc informații noi, care să justifice o eventuală publicare. **G. Iacob, București.** Vom avea în vedere propunerea dv. care este, de altfel, și a altor cititori ai revistei. **Maricica Boianu, sat Vadu Vcjei, com. Tebana, jud. Iași ; Vasile P. Cojocaru, sat Probota, com. Dolhasca, jud. Suceava.** În nr. 13 și 15 găsiți răspuns la întrebarea în legătură cu John F. Kennedy. **Pavel Păcuraru, com. Zaul Deal, jud. Mureș.** Vom publica harta cerută în funcție de evenimente. **Tudor Țone, București.** Intenționăm publicarea unui articol în problema amintită de dv. **Vasile Costin, Galați.** Harold Edward Holt a fost prim-ministru al Australiei între 25 ianuarie 1966 și 17 decembrie 1967, cînd a fost găsit înecat lîngă Portsea. **C. Z. Păun, sanatoriul Moroieni, jud. Dîmbovița.** Vom scrie despre lansarea lui „Apollo 15" la momentul respectiv. **Iosif Torja, Sibiu.** Francisco Caamano nu mai participă la viața politică dominicană. **Munteanu, București.** Adresați-vă unei reviste literare. **Eftimie Jebeleanu, com. Giulvăz, jud. Timiș.** Am scris în nr. 18 al revistei despre tulburările din Ceylon și în nr. 50 din 1970 despre programul politic al guvernului Bandaranaike. **Romeo Bonto, Baia Mare.** Nu avem date recente în legătură cu populația țărilor respective. Vom reveni. **Jean Duduc, Baia Mare,** Articolele referitoare la tradițiile internaționaliste ale Partidului Comunist Român, publicate în ultimele numere, răspund întrebărilor dv. Vom avea în vedere celelalte întrebări.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1 Telefon 17 60 10. Internațional 18 52 63 și 18 53 55 Telex 197
Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

Uzina de utilaj petrolier TÎRGOVIŞTE

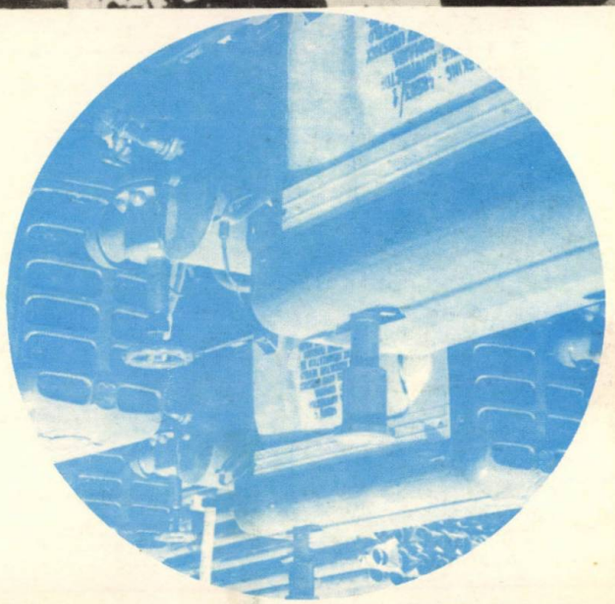

produce:

- *Automacarale*
- *Instalaţii de intervenţie*
- *Automacarale montate pe camioane „Bucegi"*
- *Aspersoare pentru irigaţii*
- *Agregate de irigat prin aspersiune*

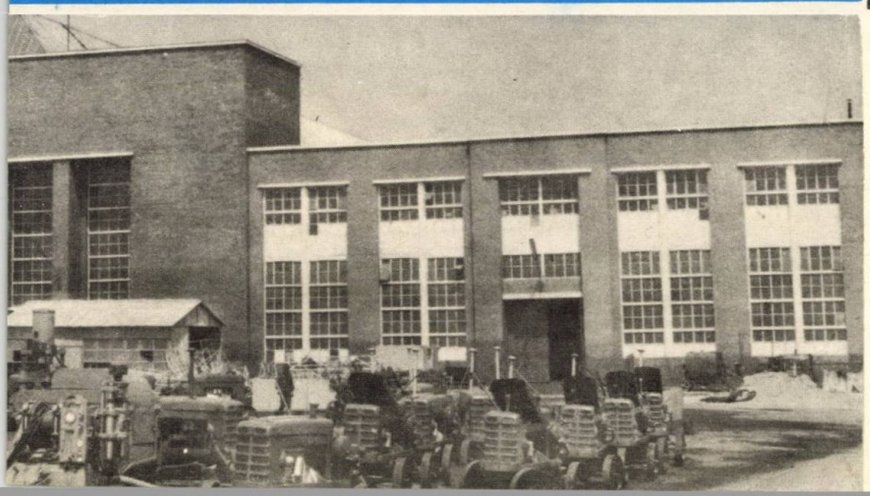

Lei 2

pentru casă
pentru stradă
pentru seară

culori și modele
la alegerea
dumneavoastră!

COMBINATUL DE PIELĂRIE ORADEA

produce sandale, papuci de casă, pantofi de stradă și seară, din box, velur, nubuc, bizon, șevro și înlocuitori de piele

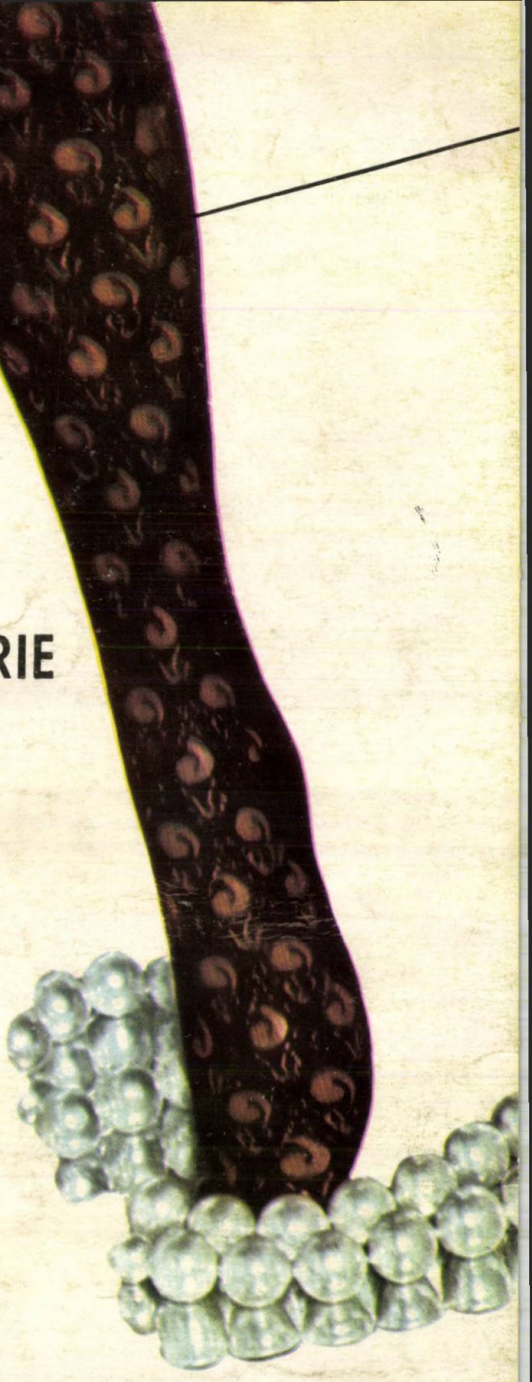

MODELE MODERNE!

Încălțăminte de bună calitate!

CABINETUL DE PARTID
SIBIU

LUMEA

Nr. 21

20 mai 1971

VIZITA PREȘEDINTELUI HEINEMANN ÎN ROMÂNIA

„Unidad Popular" în acțiune

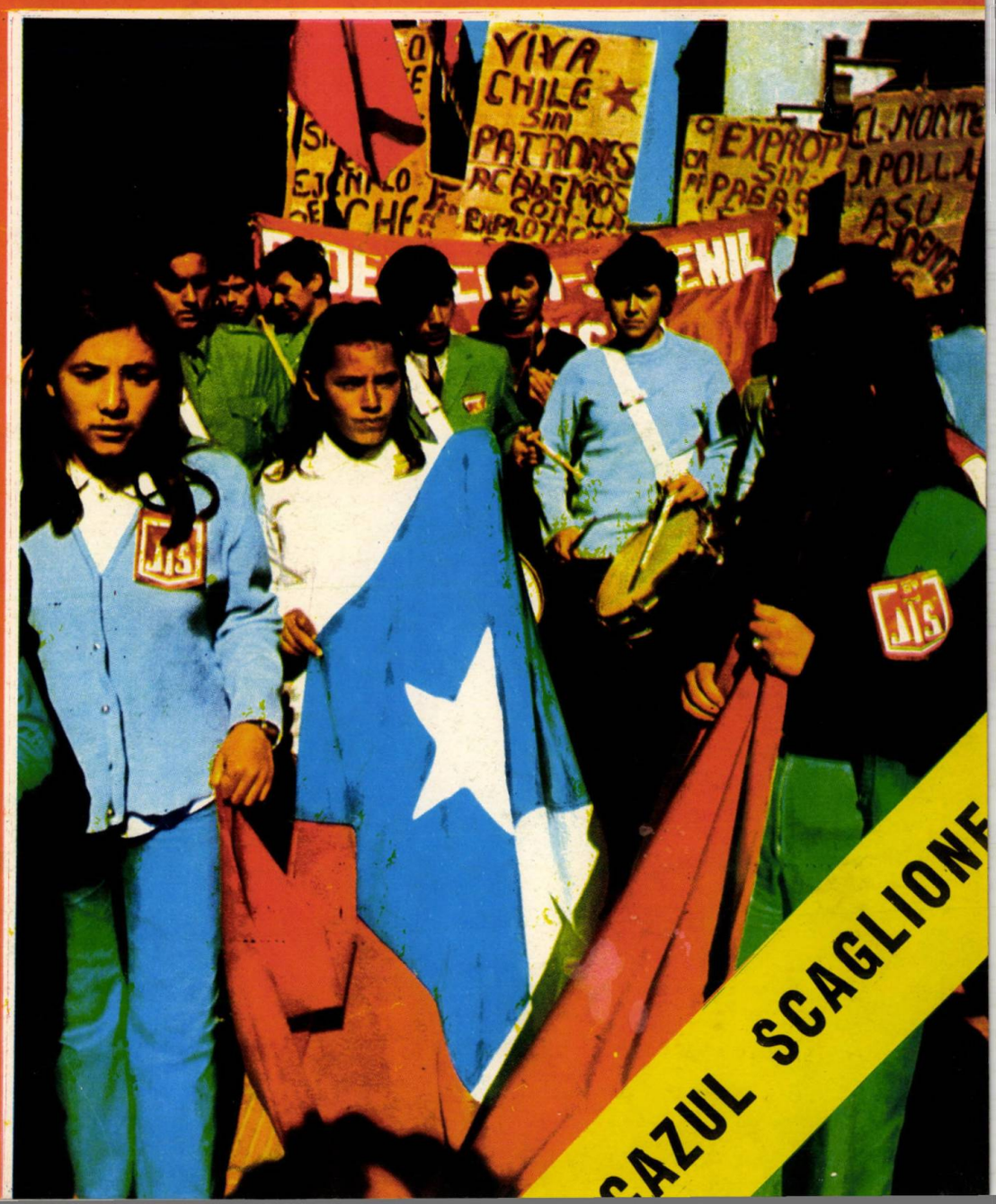

În Comitetul pentru dezarmare

RUNDA DE PRIMĂVARĂ

Întrevedere între președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Gustav Heinemann

La sediul C.C. al P.C.R. s-au desfășurat convorbiri între o delegație a Partidului Comunist Român, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., și o delegație a Partidului Comunist Finlandez, condusă de tovarășul Arvo Aalto, secretar general al P.C.F. În imagine, cei doi conducători de partide

Secretarul general al P.C.R. a avut convorbiri cu o delegație a Partidului Socialist Italian, condusă de tovarășul Luciano de Pascalis, membru al Direcțiunii P.S.I.

LUMEA

Nr. 21 (395) 20 mai 1971

CABINETUL DE PARTID SIBIU

Vizita în România a președintelui Gustav Heinemann ilustrează evoluția pozitivă din ultimii ani a relațiilor dintre Republica Socialistă România și Republica Federală a Germaniei, evoluție favorizată de contactele politico-diplomatice la diferite niveluri, de extindere și diversificarea schimburilor economice între cele două țări. Prima vizită oficială a unui președinte vest-german în România — și într-o țară socialistă — se înscrie totodată ca o contribuție la cauza destinderii și colaborării internaționale (pag. 2).

Actualul seism monetar occidental a adîncit conflictul de interese dintre S.U.A. și Europa occidentală, a blocat o serie de mecanisme ale Pieței comune, situîndu-i pe membrii ei pe poziții divergente, și și-a pus pecetea asupra recentelor negocieri dintre „cei șase" și Marea Britanie, introducînd dificultăți suplimentare în ce privește continuarea și perspectivele lor (pag. 17). **Convulsiile din viața financiară occidentală, substratul și implicațiile lor sînt comentate săptămîna aceasta și de Costin C. Kiriţescu la rubrica sa „Însemnările unui economist"** (pag. 16).

O stare de tensiune caracterizează scena politică spaniolă, profund marcată de răsunătorul proces desfășurat la Burgos în urmă cu cinci luni. O înfruntare deschisă se desfășoară între Falangă și Opus Dei, principalii piloni ai regimului. În rîndurile armatei se înregistrează delimitări de poziții. În ciuda represaliilor polițienești, forțele de opoziție se manifestă cu o vigoare crescîndă, au loc frecvente mișcări revendicative și proteste de stradă (pag. 19).

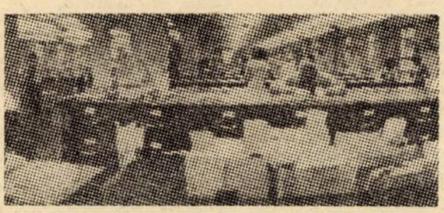

După o carieră neobișnuit de lungă (47 de ani), faimosul Edgar Hoover, șeful nu mai puțin faimosului F.B.I., este ținta unui val de critici fără precedent. Cum a debutat Hoover și în ce împrejurări a pus el bazele uriașei mașini polițienești americane ? Cum se explică faptul că, de la combaterea gangsterilor și a lumii interlope, F.B.I.-ul și șeful său au devenit cu timpul exponenți fățiși ai dreptei politice, orientați de predilecție spre urmărirea cetățenilor cu vederi democratice și a cercurilor care contestă un aspect sau altul al politicii S.U.A. ? (pag. 24).

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

În spiritul colaborării și înțelegerii reciproce. Radu Pascal. **2**

Cairo. Filmul evenimentelor. Rodica Georgescu. **4**

Sofia. Noua Constituție. Ileana Nicolaescu. **5**

Washington. Administrația și amendamentul Mansfield. Felicia Antip. **6**

Budapesta. Adunarea Consiliului Mondial al Păcii. George Serafin. **7**

Ankara. Schimbări și continuitate. Stelian Țurlea. **8**

Londra. 21—11 pentru laburiști. Florica Șelmaru. **9**

Santiago de Chile. La „ora politicii concentrate". Eugen Pop. **12**

Geneva. Comitetul pentru dezarmare după runda de primăvară. Tiberiu Bogdan. **13**

Pekin. Oameni și stînci. Ion Gălățeanu. **15**

Candidatura britanică și fluctuația valutară. Ilie Șerbănescu. **17**

Sub semnul Burgos-ului. Rodica Dumitrescu. **19**

„Propunerea Boigny" și unele implicații. Dumitru Constantin. **21**

Cazul Scaglione. 23

DIN SURSE. 11

ÎNSEMNĂRILE UNUI ECONOMIST

Crepusculul dolarului ? Costin C. Kiriţescu. **16**

SERIAL

Sfîrșitul erei Hoover ? Felicia Antip. **24**

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

The Observer, Le Monde Diplomatique, Magyar Nemzet. The Economist, The Guardian. **27—30**

PROFIL

Clodomiro Almeyda Medina, ministrul relațiilor externe al Republicii Chile. **30**

POȘTA REDACȚIEI. 31—32

Aspect de la convorbirile oficiale

ÎN SPIRITUL COLABORĂRII ȘI ÎNȚELEGERII RECIPROCE

Evoluția relațiilor româno—vest-germane înscrie, zilele acestea, un moment de o deosebită însemnătate prin vizita pe care o efectuează în România președintele Republicii Federale a Germaniei, Gustav Heinemann. Este prima vizită oficială a unui șef de stat vest-german în România și, totodată, prima pe care președintele o face într-o țară socialistă.

Acest eveniment constituie o rezultantă a evoluției pozitive a raporturilor bilaterale dezvoltate între cele două state. Cursul ascendent al relațiilor româno—vest-germane, în urma condițiilor favorabile create în urmă cu patru ani, atunci cînd între cele două state s-au stabilit relații diplomatice, a avut deseori ca expresie vizite reciproce ale unor personalități politice de frunte din România și R. F. a Germaniei. Vom aminti, în acest sens, vizitele făcute la Bonn de premierul român, Ion Gheorghe Maurer, de ministrul de externe român Corneliu Mănescu, de ministrul comerțului exterior, Cornel Burtică. De asemenea, notăm vizitele efectuate la București de către Willy Brandt, pe atunci ministru de externe, Karl Schiller, ministrul economiei și, recent, Genscher, ministru de interne. Actualele convorbiri de la București, între președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Gustav Heinemann constituie, astfel, punctul cel mai înalt al contactelor reciproce stabilite între personalitățile politice române și vest-germane.

Vizita înalților oaspeți vest-germani — a președintelui Gustav Heinemann, personalitate politică apreciată la noi în țară pentru convingerile sale democratice, a ministrului de externe Walter Scheel, precum și a celorlalți membri ai delegației prezidențiale — reflectă stadiul normal al bunelor relații dintre cele două țări într-un șir de domenii în care se manifestă interesul și avantajul reciproc. Într-adevăr, după cum constata președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, acest eveniment constituie **„o ilustrare elocventă a cursului ascendent pe care îl cunosc, în ultimii ani, raporturile româno—vest-germane, și, într-un sens mai larg, el se înscrie în cadrul dezvoltării pe care o cunoaște astăzi cooperarea între state în spiritul stimei și respectului, al egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, al avantajului reciproc"**.

Acest prilej oferă, desigur, posibilitatea unei aprecieri de ansamblu a stadiului evoluției relațiilor pe diferite planuri dintre Republica Socialistă România și Republica Federală a Germaniei. Se poate constata, astfel, extensiunea pe care au dobîndit-o relațiile economice dintre cele două state, oglindită prin faptul că R. F. a Germaniei se află pe unul din locurile de frunte în cadrul schimburilor comerciale ale României cu țările occidentale. Fără a insista asupra datelor de detaliu, vom nota că, în ce privește evoluția comerțului exterior al României cu R. F. a Germaniei, s-a înregistrat o creștere simțitoare a volumului comerțului total dintre cele două țări, în special după realizarea schimbului reciproc de reprezentanțe comerciale și, apoi, după stabilirea de relații diplomatice. În anul 1970, exporturile României în R. F. a Germaniei au reprezentat 9,05 la sută în exporturile totale ale țării noastre, ponderea importurilor fiind și ea de 8,14 la sută.

În ultimii ani s-a observat — după cum remarca președintele Nicolae Ceaușescu — o continuă **„diversificare a gamei de mărfuri pe care țările noastre și le vînd reciproc și, totodată, se înregistrează unele progrese pe linia cooperării în producție și în domeniul științei și tehnicii"**. Desigur, chiar la o succintă analiză a situației schimburilor bilaterale se poate trage concluzia că există premise pentru o mult mai intensă dezvoltare a lor. De altfel, această idee a fost subliniată și de șeful statului vest-german, care și-a exprimat opinia că **„cele realizate nu constituie un motiv de a ne mulțumi cu atît, ci ar trebui să fie mai curînd un îndemn. Viul schimb de păreri în domeniul politic și în cele de specialitate dintre reprezentanți ai țărilor noastre este un semn că ne aflăm pe o cale bună. În cadrul acestei vizite** — a precizat președintele Heinemann — **avem prilejul să discutăm noi pași concreți pe care vrem să-i facem pe drumul dezvoltării relațiilor germano-române"**.

În acest sens, domeniile de colaborare se dovedesc a fi multiple. În afara relațiilor economice, putem aprecia cursul actual și perspectivele de dezvoltare ale relațiilor culturale precum și ale schimburilor turistice — modalitate de natură a contribui la o mai largă comprehensiune reciprocă între cele două popoare. Și nu în ultimul rînd merită a fi menționate posibilitățile de dezvoltare a contactelor între diversele organizații de tineret din cele două țări și, în același timp, între or-

ganizațiile sindicale și alte organizații obștești.

Fundamentate principial pe necesitatea normalizării raporturilor interstatale în Europa și în lume, relațiile dintre România și R. F. a Germaniei se înscriu, în același timp, în sfera amplă a elementelor pozitive din viața politică și economică a continentului. Evoluția relațiilor bilaterale dintre Republica Socialistă România și R. F. a Germaniei constituie o expresie a preocupării constante a politicii țării noastre de cultivare, independent de deosebirile de orînduire socială, a unor raporturi normale, de cooperare cu alte țări. Este, de altfel, un fenomen dovedit de întreaga desfășurare a vieții politice contemporane faptul că lărgirea continuă, pe bază de egalitate și avantaj reciproc, a schimburilor multilaterale, nu este numai în beneficiul părților dar, prin implicațiile ei, răspunde pe un plan mai larg cerințelor reale ale vieții internaționale, necesității de a se crea condiții care să favorizeze destinderea, înțelegerea și colaborarea între țările și popoarele Europei. Prin întreaga sa politică externă, România, alături de țările socialiste, participă cu consecvență la intensificarea pulsului viu al circuitului internațional de valori materiale și spirituale. Neprecupețindu-și nici un efort pentru a menține și consolida pacea, pentru a cultiva încrederea între state, România este atașată în mod neabătut principiilor de etică și legalitate în relațiile interstatale și, pe acest temei, își dezvoltă legăturile sale internaționale. Concepute în acest spirit, relațiile bilaterale dintre România și R. F. a Germaniei — bazate pe respectarea suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta fără nici un amestec din afară — au cunoscut un curs ascendent, evidențiindu-se noi posibilități de amplificare, în avantajul ambelor țări, a colaborării și cooperării internaționale.

Privite în contextul general al relațiilor intereuropene, evoluțiile pozitive din viața politică vest-germană — traduse în mod concret prin instalarea guvernului Brandt-Scheel și printr-o serie de aprecieri mai realiste și lucide asupra problemelor europene și internaționale — au deschis noi posibilități de abordare și soluționare a problemelor de interes major ale continentului. Expresie a acestor schimbări, semnarea tratatelor sovieto—vest-german și polono—vest-german, negocierile care au loc între Republica Federală a Germaniei și Republica Democrată Germană, precum și începerea convorbirilor dintre R. F. a Germaniei și Republica Socialistă Cehoslovacă răspund necesității de multiplicare a contactelor între reprezentanții diferitelor state, a progreselor înregistrate în această direcție pe continentul nostru. Sînt acestea elemente încurajatoare pentru continuarea eforturilor în direcția înfăptuirii deziderateloor destinderii, cooperării, securității.

Referindu-se la eforturile îndreptate spre realizarea unor mai bune relații între R. F. a Germaniei și țările socialiste din Europa, președintele Heinemann și-a exprimat opinia că acestea **„pot contribui la o continuare a asigurării păcii în Europa și în lume"**. În acest spirit — a evidențiat președintele — **„vrem să netezim calea spre destindere și spre o îmbunătățire a raporturilor din întreaga Europă. Noi credem că și partenerii noștri sînt gata să colaboreze în spirit larg la rezolvarea problemelor încă existente. Aceasta nu este numai în interesul participanților direcți, ci în cele din urmă, în interesul unei colaborări rodnice a tuturor popoarelor și statelor Europei"**. În context, este de la sine înțeles că ratificarea grabnică a tratatelor încheiate, normalizarea relațiilor cu toate statele, inclusiv între cele două state germane, ar avea urmări benefice asupra climatului politic european, și în întreaga lume.

Așa cum a reieșit din cuvîntările rostite, ambii șefi de stat au acordat un spațiu larg problemelor internaționale și, în special, Europei și securității continentului nostru. Atenția de care s-a bucurat tratarea acestei teme este pe deplin firească într-un moment cînd pe agenda întîlnirilor și discuțiilor între oameni de stat se află posibilitatea ca securitatea să fie înfăptuită prin colaborarea multilaterală a tuturor statelor europene, independente și suverane, printr-un sistem de angajamente și de măsuri concrete, care să ofere fiecărui stat garanția deplină că se află la adăpost de orice primejdie, de orice agresiune, sau de orice alte acte de folosire a forței și de amenințare cu forța, care să asigure dezvoltarea lor pașnică într-un climat de destindere, înțelegere și colaborare. Subliniind necesitatea atingerii acestui țel — președintele Nicolae Ceaușescu arăta că, pentru aceasta, **„se impune trecerea la acțiuni practice cît mai urgente, la organizarea de întîlniri pregătitoare, cu participarea tuturor statelor interesate, în vederea ținerii unei conferințe general-europene, fără condiții prealabile. Înfăptuirea securității europene** — sublinia în continuare președintele Consiliului de Stat — **este o cerință arzătoare a tuturor popoarelor continentului nostru, a cauzei colaborării și păcii mondiale"**.

În această direcție, România, ca stat european, vital angajat în crearea securității europene, consideră că un pas important l-ar constitui recunoașterea realităților postbelice, a necesității normalizării raporturilor interstatale pe continent ; totodată, reiese necesitatea de a fi stabilite relații, conform dreptului internațional, cu și între cele două state germane, R. D. Germană și R. F. a Germaniei — act ce ar contribui concret la stimularea cursului pozitiv al raporturilor intereuropene. De asemenea, România se pronunță pentru primirea R. D. Germane și R. F. a Germaniei în O.N.U., fiind convinsă că, astfel, cele două state germane își vor putea aduce o contribuție mai eficientă la strădania generală pentru soluționarea problemelor europene și internaționale.

Este evident că actualele convorbiri dintre șefii celor două state reliefează preocupări comune și deschid noi perspective de colaborare. Exprimarea hotărîrii de a dezvolta și în continuare pe o bază reciproc avantajoasă aceste raporturi, de a găsi căi noi și cît mai propice pentru aprofundarea lor reprezintă, fără îndoială, un gir valoros pentru caracterul fructuos al legăturilor multilaterale dintre cele două state. Oferind, totodată, posibilitatea unui tur de orizont al problemelor internaționale actuale, aceste convorbiri, în ciuda unor inerente diferențe de atitudini și poziții, au relevat acele normale planuri de incidență și, mai înainte de toate, interesul primordial pentru instaurarea unei atmosfere de destindere în Europa. Înscrise în cadrul firesc al contactelor internaționale multiple pe care România le întreține și înțelege să le cultive în spiritul coexistenței pașnice și al colaborării active, convorbirile de la București dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Gustav Heinemann se adaugă eforturilor precedente pentru a mări ponderea rezultatelor pozitive pe tărîmul raporturilor bilaterale dintre cele două state și pentru a constitui, în același timp, un aport la progresul destinderii și securității pe continent și în lume.

Radu PASCAL

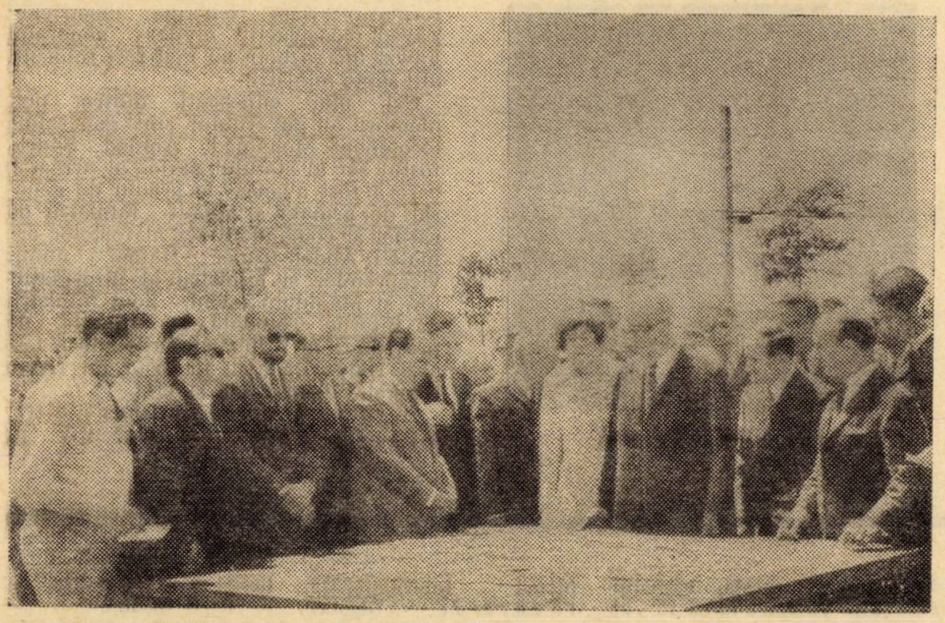

Vizită în noul cartier Titan

CAIRO

FILMUL EVENIMENTELOR

„Totul a început cu întrunirea de luna trecută de la Benghazi, în cursul căreia R.A.U., Libia și Siria au hotărît să creeze Federația Republicilor Arabe", arăta președintele Anwar Sadat în mesajul adresat națiunii la 14 mai, făcînd apoi istoricul evenimentelor care au dus la recentele remanieri guvernamentale.

24 aprilie : Întors la Cairo, președintele Sadat prezintă proiectul de constituire a Federației spre examinare Comitetului Executiv Suprem al Uniunii Socialiste Arabe. „Am fost uluit să constat conflictul din timpul discuțiilor", avea să afirme președintele, arătînd că Ali Sabri a trecut la „manevre politice" și la „atacuri, fără a limita remarcile sale la textul proiectului". Supus la vot, proiectul este respins de 5 din cei 8 membri ai Comitetului Executiv. Președintele Sadat își exprimă atunci dorința de a prezenta rezultatul votului în fața celor 150 de membri ai Comitetului Central.

25 aprilie : După 24 de ore de dezbateri infructuoase, se hotărăște constituirea unui comitet special care să formuleze amendamentele la proiect.

29 aprilie : Are loc a doua ședință a Comitetului Central, în cursul căreia — spre surprinderea președintelui — proiectul (cu unele amendamente) este aprobat în unanimitate. „Desfășurarea ambelor ședințe — releva șeful statului — fuseseră regizate de ministrul de interne Sharawy Gomaa", arătînd că existau planuri urmărind să-l împiedice să vorbească la posturile de radio pentru a se adresa națiunii în eventualitatea în care Uniunea Socialistă Arabă ar fi respins crearea Federației.

2 mai : Ali Sabri este demis din funcția de vicepreședinte al Republicii, funcție ce o deținea din octombrie 1970. (Anterior el a fost, între 1963—1964, prim-ministru, în 1965 vicepreședinte al țării și secretar general al Uniunii Socialiste Arabe ; această ultimă funcție o va părăsi după iunie 1967, pentru ca în 1968 s-o redobîndească, dar numai pentru un an).

11—12 mai : Președintele Sadat inspectează, însoțit de ministrul de război, generalul Fawzi, linia frontului și conferă cu ofițerii superiori reuniți la cartierul general al forțelor armate. El declară generalului Fawzi că „nu va tolera nuclee de forță" împotriva guvernului țării.

PREȘEDINTELE SADAT

13 mai : Întors din inspecție, președintelui Sadat i se înmînează de către un tînăr două benzi de magnetofon pe care erau imprimate convorbiri telefonice și care „dovedeau că se urzise un complot pentru a mă izola în sînul Comitetului Central și a sabota lucrările acestuia". „L-am rugat atunci — va releva președintele — pe Sami Charaf (ministru de stat pentru afacerile prezidențiale — n.n.) să transmită lui Sharawy Gomaa, ministrul de interne, că accept demisia sa. Charaf mi-a declarat că dorește și el să se retragă. Acestea se petreceau la orele 8 seara. La orele 11 am auzit un comunicat al ministrului informațiilor prin care se anunțau demisiile a cinci miniștri".

14 mai : Numai 24 de ore după aceste evenimente, printr-un decret prezidențial, este format un nou guvern — al treilea de la moartea lui Nasser — condus, ca și precedentul, de Mahmud Fawzi. El cuprinde 33 de miniștri, printre care 12 noi veniți, în cea mai mare parte tineri tehnocrați puțin cunoscuți pe scena politică. Cu acest prilej au fost create 3 noi ministere : pentru problemele Consiliului de Miniștri, pentru problemele petrolului și resurselor miniere și al aviației civile. În afară de șase miniștri demisionari : Gomaa (interne) ; Charaf (problemele prezidențiale) ; Fayek (informații) ; Saib (energie electrică) ; Zayed (construcții civile) ; generalul Fawzi (de război), au mai fost înlocuiți alți șapte miniștri.

Cei mai cunoscuți dintre noii membri ai guvernului sînt generalul-locotenent Mohamed Ahmed Sadek, fostul șef al statului major al armatei, care a fost avansat la gradul de general de armată și numit ministru de război și comandant-șef al forțelor armate ; Abdel Kader Hatem, numit vicepremier și ministru al informațiilor, și Mamduh Salem, noul ministru de interne. Totodată, în funcția de președinte al Adunării Naționale a fost ales Hafez Badawi, în locul lui Labib Shukeir, demisionar și el.

În sfîrșit, ca urmare a demisiei a trei membri din Comitetul Executiv al

---

SOLIDARITATE CU POPOARELE INDOCHINEI

Sărbătorirea „Zilei de solidaritate internațională cu popoarele din Vietnam, Cambodgia și Laos" constituie și anul acesta un mijloc de manifestare internațională a sprijinului acordat de popoarele lumii cauzei drepte pentru care luptă Vietnamul eroic, întreaga Indochină. Avînd loc anul acesta într-o perioadă de vîrf a luptei de eliberare dusă de cele trei popoare împotriva intervenției Statelor Unite, această tradițională acțiune ce se desfășoară pe plan mondial prilejuiește o intensificare a presiunii opiniei publice pentru încetarea războiului de agresiune dus de Statele Unite, retragerea tuturor trupelor americane din Peninsula Indochineză, respectarea dreptului popoarelor din această zonă de a-și hotărî singure soarta.

Anul acesta, războiul din Vietnam intră în al optulea an. Opt ani de sacrificii și jertfe. Opt ani care au pîrjolit pămînturile greu încercate ale Indochinei. Țara noastră și-a manifestat în mod activ, în decursul întregii lupte de eliberare dusă de popoarele Indochinei, simpatia și sprijinul față de cauza lor dreaptă. Prețuind din propria experiență istorică aspirațiile tuturor popoarelor angajate în lupta pentru libertate și independență, pentru apărarea ființei naționale, Republica Socialistă România a militat și militează ferm împotriva politicii imperialiste, pentru abolirea oricărei forme de dominație a unui stat asupra altuia. Exprimînd poziția țării noastre în această primordială problemă internațională, tovarășul Nicolae Ceaușescu declara : „Partidul Comunist Român, guvernul Republicii Socialiste România, întregul nostru popor, sprijinind pozițiile Republicii Democrate Vietnam și Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud în vederea rezolvării problemei vietnameze, își reafirmă deplina solidaritate cu lupta poporului frate vietnamez împotriva intervenției Statelor Unite ale Americii, precum și hotărîrea de a-i acorda și în viitor întregul sprijin și ajutor material, politic și diplomatic. Noi considerăm că în acest fel ne îndeplinim o înaltă îndatorire internaționalistă față de cauza socialismului, a luptei antiimperialiste și a păcii în lume".

Știrile care ne parvin de pe fronturile de luptă din Vietnam, faptele de zi cu zi ale acestei crîncene înfruntări au confirmat ca o realitate pregnantă că popoarele Indochinei nu pot fi înfrînte, că nu este loc pentru o așa-zisă „soluție militară". S-a demonstrat o dată în plus că popoarele pot înfrînge în lupta lor dreaptă pentru independență și suveranitate cea mai puternică mașină militară a lumii imperialiste.

Cauza Vietnamului este o cauză internațională. Eroismul de care dau dovadă în permanență fiii Vietnamului, Laosului și Cambodgiei constituie o garanție a victoriei finale și hotărîtoare pe care o vor obține aceste popoare în lupta lor dreaptă.

Uniunii Socialiste Arabe : Abdel Mohsen Abul Nur (secretar general), Diaed-Din Daud și Labib Shukeir (membri ai Comitetului Executiv), a fost constituit un nou secretariat al partidului, format din opt membri și prezidat de Mohamed Dakrury în calitate de secretar general ad-interim.

După recentele remanieri politice, apreciate ca cele mai radicale după războiul din iunie 1967, și după precizările făcute de președintele Sadat în discursul său radiotelevizat, în R.A.U. și mai ales la Cairo au avut loc numeroase manifestări de sprijin față de măsurile adoptate de șeful statului împotriva adversarilor săi și de loialitate față de actuala conducere. Un ecou deosebit au avut în țară măsurile de liberalizare preconizate încă în discursul de la 2 mai. Președintele a decretat încetarea totală a oricăror operațiuni de supraveghere ale poliției de natură să afecteze libertățile individuale ale cetățenilor ; totodată s-a anunțat formarea unei comisii speciale a Comitetului securității naționale pentru anchetarea tuturor prejudiciilor la adresa libertăților publice. Agenția M.E.N. precizează că formarea acestui comitet se înscrie pe linia reorganizării democratice a tuturor instanțelor țării. În același sens este apreciată hotărîrea de a se organiza „alegeri libere" de jos în sus pentru „reînnoirea organelor Uniunii Socialiste Arabe".

Evenimentele desfășurate la Cairo au suscitat ecouri și o intensă activitate diplomatică într-o serie de țări arabe. Delegațiile oficiale sosite în capitala egipteană (din partea Sudanului — președintele țării, generalul Numeiry ; a Libiei — vicepremierul Abdul Salam Jallud ; a Siriei — vicepreședintele Mahmud Ayubi) „au exprimat, arată agenția M.E.N., sprijin pentru conducerea președintelui Sadat", precum și speranța că „unitatea națională și solidaritatea internă vor rămîne intacte în R.A.U.". În celelalte țări arabe, reacțiile au îmbrăcat un caracter mai puțin oficial, cu excepția Algeriei, care a delegat pe ministrul său de externe cu o misiune de informare la Cairo.

Presa arabă a comentat în general, într-o manieră pozitivă, măsurile adoptate de președintele R.A.U., măsuri care, după părerea comentatorilor, au dus la întărirea coeziunii echipei guvernamentale și a autorității șefului statului, subliniind totodată rolul jucat și importanța R.A.U. în cadrul lumii arabe. „Evenimentele din Egipt — scrie ziarul iordanian «Al Destour» — sînt legate, într-adevăr, de probleme interne, dar Egiptul, datorită poziției sale internaționale, este piatra unghiulară a națiunii arabe ; toate zguduirile care pot interveni în Egipt au repercusiuni în celelalte părți ale națiunii arabe. Este greu de conceput un Egipt izolat de lumea arabă și lumea arabă fără Egipt".

Observatorii opinează că președintele Sadat se va servi de autoritatea sa întărită pentru a pune în aplicare reformele politice și economice pe care le-a promis. Pe plan extern, respectiv pe planul conflictului din Orientul Apropiat, se emite convingerea că va fi continuată calea urmată și pînă acum — găsirea unei soluții politice.

Între timp, pe plan intern, a început anchetarea persoanelor acuzate de acțiuni împotriva securității statului. În legătură cu aceasta, ziarul „Al Ahram" informa că 110 persoane au fost arestate pentru implicare în tentativa eșuată de complot.

Rodica GEORGESCU

SOFIA

NOUA CONSTITUȚIE

Un eveniment de seamă a marcat săptămîna aceasta viața politică a Bulgariei vecine : referendumul popular desfășurat duminică asupra noii Constituții a țării. Votarea a evidențiat atît participarea în masă a celor înscriși pe liste — aproximativ 99,9 la sută în marea majoritate a județelor — cît și atmosfera de înaltă conștiință politică în care s-a desfășurat referendumul. Potrivit datelor prezentate de Comisia Centrală, din totalul de 6 172 650 participanți la referendum, 6 133 126 adică 99,66 la sută au votat cu „da".

Despre însuflețirea care a transformat ziua de 16 mai într-o mare sărbătoare populară, relatează în ample reportaje întreaga presă bulgară. Atît prin modul în care au participat pe tot parcursul celor 40 de zile cît a durat dezbaterea, cu propuneri concrete privind adăugiri, precizări sau îmbunătățiri ale proiectului noii Constituții, cît și prin felul în care au răspuns chemării la referendum, cetățenii Bulgariei socialiste au dovedit că sînt conștienți de actul istoric la care au luat parte, că sînt conștienți că au votat legea de căpătîi a țării, se subliniază în comentariile de presă.

Marți, pe baza rezultatelor finale ale referendumului, Adunarea Populară a R. P. Bulgaria a proclamat noua Constituție a țării. Despre semnificația istorică a acestui eveniment a vorbit, în încheierea sesiunii Adunării Populare, Todor Jivkov, prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar. Vorbitorul a caracterizat referendumul ca un eveniment de o covîrșitoare importanță pentru viața poporului bulgar și soarta Bulgariei. Constituția pe care am adoptat-o, a spus el, deschide un cîmp larg progresului nostru și îndeplinirii programului P.C. Bulgar.

Vechea lege fundamentală a țării fusese adoptată la 4 decembrie 1947, la trei ani de la instaurarea puterii populare în Bulgaria. În anii care au trecut, orînduirea socialistă a triumfat. Elaborarea noii Constituții a fost determinată tocmai de acest proces al dezvoltării multilaterale a Bulgariei, de modificările profunde care au survenit după anul 1947 în viața ei economică, socială și culturală. Menită să reflecte aceste modificări, să reglementeze noua structură socială a societății, legată în primul rînd de dominația deplină a proprietății socialiste, să contribuie la perfecționarea sistemului conducerii sociale în concordanță cu sarcinile construcției noii societăți, noua Constituție a R.P. Bulgaria este concepută în același timp a deveni o bază juridică temeinică pentru noile cuceriri în procesul construcției societății socialiste dezvoltate.

Pentru prima dată în R.P. Bulgaria este legiferat prin Constituție rolul conducător al Partidului Comunist în societate și în stat. În noua lege se face o caracterizare clară a R.P. Bulgaria, ca stat socialist al oamenilor muncii de la orașe și sate, în frunte cu clasa muncitoare, stabilindu-se totodată forma acestui conținut al puterii de stat — republică populară. Pentru prima oară sînt, de asemenea, precizate și promulgate pe cale constituțională principalele direcții de dezvoltare a statului : dezvoltarea continuă a democrației în viața politică, economică și culturală,

→

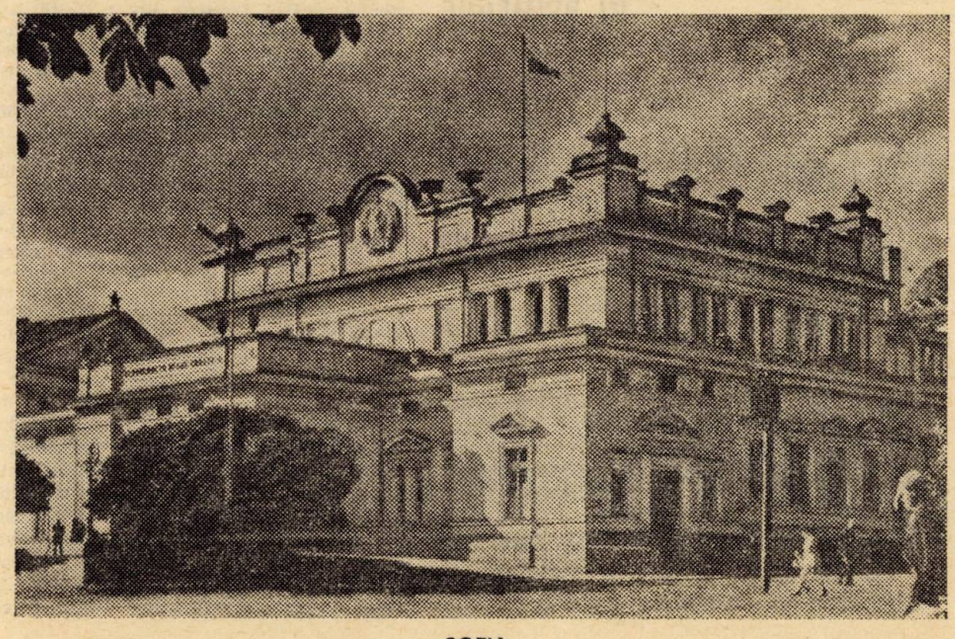

SOFIA
Sediul Adunării Populare

perfecționarea organizării și activității aparatului de stat, realizarea unei mai mari eficiențe a muncii de conducere, intensificarea controlului popular asupra activității organelor de stat.

Structura social-economică a R.P. Bulgaria, reglementată în noua Constituție, este cea a societății socialiste bazată pe proprietatea obștească asupra mijloacelor de producție, excluzînd exploatarea omului de către om și dezvoltîndu-se în mod planificat. Un spațiu important este rezervat statutului juridic al cetățenilor, stabilindu-se o arie largă de drepturi politice, sociale, economice și culturale, precum și garantarea lor materială, juridică și politică.

Cîteva capitole sînt consacrate reglementării poziției organelor de stat, reglementare bazată pe aplicarea principiilor socialiste ale organizării și activității statului (principiul suveranității poporului, unității puterii de stat, centralismului democratic).

Una dintre instituțiile noi consemnate în noua Constituție este Consiliul de Stat al Republicii Populare. După crearea sa, în sistemul aparatului de stat nu va mai exista Prezidiul Adunării Populare. Consiliul de Stat este conceput ca organ superior cu funcționalitate permanentă al puterii de stat. În competența sa intră aproape toate împuternicirile Prezidiului Adunării Populare, care funcționează în temeiul Constituției din anul 1947. În plus, ca organ superior al Adunării Populare, el asigură unirea activității legislative și executive a statului, înfăptuiește în perioada dintre sesiunile Adunării Populare conducerea generală a politicii externe și interne, emite decrete și alte acte juridice în principalele probleme care decurg din legile și hotărîrile Adunării Populare.

„Noua Constituție a R.P. Bulgaria — subliniază cotidianul «Vecerni Novi» — va deschide o pagină luminoasă în viața politică și juridică a țării. Ca bază juridică a activității legislative și a tuturor măsurilor de stat pe viitor, Constituția va contribui activ la rezolvarea sarcinilor de ordin politic, economic, social și cultural, legate de construcția societății socialiste dezvoltate în țara noastră". Este semnificativ în acest sens faptul că adoptarea noii Constituții coincide cu recenta aprobare, la Congresul al X-lea al partidului, a programului P.C.B., care a trasat jaloanele dezvoltării viitoare a Bulgariei socialiste.

Ileana NICOLAESCU

WASHINGTON

ADMINISTRAȚIA ȘI AMENDAMENTUL MANSFIELD

O înfruntare neașteptată în Congres, implicînd toate cercurile care au un cuvînt de spus în elaborarea politicii americane : votul în legătură cu propunerea liderului majorității din Senat, Mike Mansfield, de a se reduce la jumătate (de la 300 000 la 150 004), pînă la 31 decembrie 1971, efectivele americane staționate în Europa occidentală. Nici ideea nu e nouă, nici încercarea senatorului Mansfield de a-i da putere de lege și de a o traduce în fapt nu e inedită. Prima cuvîntare a lui Mike Mansfield — care cerea începerea imediată de tratative în vederea reducerii coroborate a forțelor N.A.T.O. și ale Tratatului de la Varșovia din Europa — datează din ianuarie 1961. Cu doi ani mai tîrziu, el a cerut ca Statele Unite să procedeze la o reducere unilaterală, iar în 1966 a introdus un proiect de rezoluție în acest sens. În ultimii cinci ani a revenit în repetate rînduri asupra acestei probleme. Ultima sa acțiune a avut însă un ecou deosebit, întrucît, pe de o parte, a fost argumentată prin considerente financiare la care opinia publică americană, alertată de criza dolarului, este foarte sensibilă în aceste zile ; pe de altă parte, a căpătat forma unui amendament la un proiect de lege urgent : prelungirea cu încă doi ani a legii „recrutării selective", care expiră la 30 iunie.

În expunerea sa de motive, prezentată la 11 mai, senatorul Mansfield s-a referît la cei ce susțin că „nu e acum momentul" să se procedeze la o reducere a efectivelor N.A.T.O. „Pentru Statele Unite, a spus el, e prea tîrziu să mai spere că în curînd se va întîmpla ceva care va schimba situația. Acest ceva s-a și întîmplat : o criză mo-

VINUL DE BEAUJOLAIS ÎN PRIMEJDIE

DEMONSTRAȚIE A VITICULTORILOR „Nu vrem un Beaujolais «petrolat»"...

A început ca într-un film cu Fernandel.

Astă toamnă, la Romanèche, orășel francez pitit între vii, cineva afla întîmplător un zvon de necrezut : se proiecta instalarea unei rafinării de petrol la Belleville ! Nu în suburbia pariziană cu acest nume, ci la Belleville din departamentul Rhône, la poalele colinelor din Beaujolais, leagănul vinului cu același nume. Din om în om, din han în han, din sat în sat, zvonul s-a întins, cuprinzînd vasta regiune viticolă și vinicolă în care se înscriu și Romanèche, și Belleville și Beaujolais-ul. Pînă s-a dovedit că nu este zvon.

Explozie unanimă de mînie a producătorilor, apoi mînia se organizează, încurajată de simpatia opiniei publice. Căci beaujolais-ul este vinul cotidian al majorității francezilor, un vin amical, inteligent, plin de farmec. Dar regiunea este într-adevăr sub-industrializată, sub-echipată. Unite, cîteva organizații de viticultori argumentează — și reproducem după „Le Nouvel Observateur" obiecțiile lor : „Ei nu sînt împotriva implantărilor de industrii, dar mai trebuie și ca aceste industrii să nu fie nocive pentru viile de înaltă calitate. Or, cît sînt de nocive rafinăriile și în cîte feluri s-a înregistrat. Tehnic : poluarea atmosferei și a apelor freatice. Estetic : fum, mirosuri și zgomote care ar goni cele opt milioane de turiști ce vizitează anual această zonă. Psihologic : denumirea însăși a vinului de Beaujolais ar fi compromisă". În concluzie, nocivitate economică multiplă și evidentă. „Petrolierii" își mențin totuși proiectele. Atunci se constituie un comitet de apărare a regiunii, se demonstrează împotriva uciderii viilor, se editează afișe. Dintre care unul sarcastic, percutant. În Franța vinurile din viță nobilă sînt, potrivit legii, „vinuri sub denumire controlată". Afișul strigă : „Nu vrem un beaujolais sub denumire petrolată !"

De fapt, la poalele colinelor din Beaujolais se desfășoară unul din episoadele conflictului contemporan dintre civilizația industrială și echilibrul ecologic. „Pentru că, în cazul de față, singurele criterii (ale implantărilor industriale) sînt acelea ale rentabilității" — scrie Yvon de Vaillant în săptămînalul parizian menționat. Și „pentru că dimensiunea umană este lăsată cu totul în afara acestor analize și hotărîri".

Fl. Ș.